

Kis László

Az én időmben

Előszó

Valamikor - úgy nagyjából tizenöt éve - Pécsett, a Vadász utca 5-ben, a lakásom nagyobbik szobájában ültünk Krisztivel a földön, és az alacsony, kicsi szobaasztalon vacsoráztunk. Zöldségestéshta volt, vékonyra vágott tökkel, amit nem lehetett észrevenni a spagettiszálak közt. Hosszúra felcsíkozott, bordó édespaprikával, petrezselyemmel, kaporral, fokhagymával és a tésztába kevert friss paradicsomszeletekkel. Tökéletes íz és tökéletes pillanat volt. Olyan, ami át nem adható és más számára tapasztalás nélkül nem megélhető. Hihetetlen volt, hogy ez majd elmúlik és nem lehet valahogy megőrizni, hogy el ne vesszen, de legalábbis valamilyen módon minél több tanúval megosztani, hogy megmaradjon az emlékezetben. - Ott, akkor, ez annyira képtelenségnek tűnt, hogy abban a pillanatban tisztán megértettem és ki is mondtam - de hát ez itt tényleg megtörtént és ez a lényeg, és pusztán ettől már soha el nem felejtődik és a dolgok megváltoznak már ennyitől is, nem veszhetnek el, ez nem is lenne semmiféleképpen lehetséges. És te meg én, mi ketten, ezt most már tudjuk. - „Ezen a világon egyetlen fűszál sem rezdülhet meg következmények nélkül, vagy véletlenül.” - Nincs miért aggódni.

Ha ezt komolyan hiszi és gondolja az ember, akkor jogosan vetődik fel a kérdés, hogy miért kell egy

egyszer már minden következményeivel együtt megtörtént dolgot-dolgokat most ide, ebbe a kötetbe rendezni? Hogy el ne vesszen, vesszenek? - hiszen az előbbieik szerint ez úgysem történhetne meg... - A legegyszerűbb, igaz válasz erre nyilvánvalóan az lehetne, azért, mert már ez a kötet is megszületett és megtörtént egyszer ...

Egy időben, már felnőttként, de még egészen fiatalon, nagyon érdekelt és kíváncsi voltam mindenre, ami a családom múltjával volt kapcsolatos. Régi fényképekre, történetekre, amiket már csak apai nagymamám őrzött meg az emlékezetében. Hogy nagyapám anyja jósnő volt - abból élt - hogy a papa már egész kisgyerekként elszökött otthonról, végül beállt molnársegédnek egy vízimalomba a Vörös molnárhoz, akiről később kiderült számunkra, hogy Kriszti dédapja volt, így a családjaink régen, néhány nemzedékkel ezelőtt, egyszer már együtt éltek. Hogy a Vörös molnár hozott neki egy szép lányt - a nagymamámat feleségnek, így házasították össze őket ismeretlenül. Hogy apám régen, mint fiatal, kezdő festő-mázoló, a Székesegyház tatarozásán dolgozott, a falak mintáinak művészecsettől való újrafestésén, az aranyozások felújításán, leheletvékony, huszonnégy karátos aranylemezekkel, amiket mással nem, csak az ecset szőrével lehetett finoman felemelni... Vagy amikor egyszer odaadtam nagymamának, a „Kőműves Kelemenné Balladája”, amatőr színpadi próbákra sokszorosított és feleslegessé vált példányait, hogy égesse el a kandallóban, utána ő több mint egy év is eltelt mire elmesélte, hogy bizony nem égette el, mert beleolvasott, aztán elkezdte olvasni, nem tudta letenni,

számára olyan nagyon gyönyörű volt... - Ezekből az emlékekből tudom, hogy bizonyos esetekben mégiscsak érdekes lehet a megtörtént dolgokat is összegyűjteni. - Nekem, abban az időben, kincset ért volna egy ilyen könyv - vagy valami ilyesmi. És talán egyszer majd valakinek ugyanennyit jelenthet - talán éppen Kis Bence Gyulának, vagy majd valaki másnak, aki sokkal-sokkal utánam jön...

Valamint ajánlom annak is szeretettel, akivel már oly régóta együtt járjuk a „valóság sivatagát” - bár nem abban ismerkedtünk meg és igazából nem is abban élünk... - feleségemnek, Krisztinek.

Végezetül ideidézném azt a néhány sort, amit ezen írások elé egyszer már a honlapomon - fontosnak tartva őket - előszó gyanánt megírtam:

„Számomra az igazi próza, mindig a líra volt.

- Gondolatiság és érzések:

A gondolatiság és a racionalitás, csak másodlagosak. Az okoskodás nem mond semmit. Ami fontos azok az érzések, amik a szavakon túl vannak. Ezért tehát nem kell az írások hagyományos megértésére törekedni, mert a gondolatoknak az érzések melletti hagyományos megértése, itt legfeljebb csak egy plusz. Semmi több. A szavak ritmusa, a fények, a hangulatok és ízek fontosabbak. - „A delfin” például tényleg zene!

- A történet:

Ha sikerülne megtalálni a legegyszerűbb dolgok igazi lényegét és szépségét, vagyis azt, ahogy a dolgok valójában vannak, akkor azt a történetet, ahogy felkel valaki egy székéről és becsukja az ablakot is, érezhetnénk a világ legszebb történetének. Lényegtelen tehát, hogy

elmondtak-e már mindent, mert nem új történeteket kell írni, hanem meg kell találni azt, ami valahol elveszett, és amitől minden színt kap és értelmet nyer, anélkül, hogy hagyományos értelemben történne, vagy változna. Mindezt úgy, hogy ne illúzió legyen, hanem valóság, amit bárki megért. Ahogy én szoktam nevezni, "az elveszett történet". - Aztán majd mindent el kell, és lehet mesélni újra. Ahogy megpróbálták, Hemingway, Márquez, Hrabal, - és a filmben és az irodalomban is Bergman.

Pécs, 2015 június.

Ahogya elkezdődött

elbeszélések

Akvarell

Fent lovagolt a nagy kajsza egyik ágán, a zöld lombok eltakarták, és ő néha átkukucskált a szomszéd udvarba is. Alatta a virágágy szélén muskátlik piroslottak, szerette őket, mert egyszer-egyszer nagy zöldlábú sáskákat fogott a tömött virágokon. Fehér alsónadrágja már egészen bepiszkolódott, a térdét felhorzsolta az egyik ág. A verandán a nagymama vágta a káposztát. Erősen tűzött a nap. Úgy szorította magához a lédús, kemény káposztafejet, mint a kenyeret, és a nagykéssel... - Rotty-rotty - mondta a káposzta, miközben vékony karikákban egyre gyorsabban potyogott a zománcozott virágmintás tálba. Rotty-rotty - az éretlen kajszi a fogad alatt, vagy a répa, amikor a kemény hús még ellenáll.- Kinyitotta a szemét, a sátrukra már rásütött a nap. Meleg van - gondolta - úgy látszik a többiek még alszanak. Megnézte az óráját. - Háromnegyed tíz.

- Rotty - rotty - rotty - mondta a káposzta.

- Mi lehet ez? - ült fel elképedve. Lehúzta a sátor cipzárját és kidugta a fejét.

A tehén egy pillanatra felnézett, majd nyugodtan tépte tovább a legelő melletti árokpárt dús, zöld fűvét.

- Ébresztő - kiáltotta el magát, a kinti fénytől még mindig hunyorogva. Persze a dolog nem ment ilyen egyszerűen. Attiláékra akár rá is dönthették volna a

sátrat. Aztán ha lassan is, felébredtek valamennyien. Mind a heten.

- Heten, mint a gonoszok - jegyezte meg a vonaton, még tegnap este Gábor.

- Nem - javította ki rögtön Attila - heten, mint a hét törpe.

A kutat, ahova vízért mentek Zolival, a domboldal egyik utcájában találták meg egy nagy japánakác alatt. Az utca itt a város felett már nem volt aszfaltozva, csak a járda, mellette zöld árokpart, napsütés és por. A másik oldalon nagy juharok álltak, az egyik eltakarta a szemben lévő ház egész homlokzatát, csak a színes virágokkal teli virágoskert látszott.

A kútnál az árnyékban egy fiúcska bütykölte egy deszkából, és az arra erősített négy kerékből álló járművét. Valószínűleg albínó volt, bőre egészen vékonynak tetszett, jól látszottak az apró rózsaszínű erek. Fejét ritkás, majdnem fehér haj borította.

Megtöltötték az üvegeket, és miközben felfelé kapaszkodtak az úton, egy darabig azon vitatkoztak, hogy a fiú tényleg albínó volt-e. Zoli szerint nem, mert világoskékek voltak a szemei.

Magában megállapította, jól érezték tegnap éjjel, hogy erre kell elindulniuk. Úgy látszik valóban ez a hely volt a legközelebb. Sötétség, hűvös idő és csend, az emberek szóltanul álltak az állomás előtt, ők is szóltanok voltak, átvették ezt a hangulatot, letörte őket a fáradtság és az első percek tanácstalansága. A világítótestek nem égtek, valamelyikük tréfából meg is jegyezte - itt verekedés

lesz. Egy német fiú és lány érdeklődtek tőlük. A kempinget keresték. Aztán jött egy rendőrségi kocsi, lassított, az autólámpák fénykévéje végigsiklott az ácsorgók során. Végül elment.

Az apróbb köveket rugdalták, amiket a földes úton lerohanó esővíz rakott le, a maga vájta, út közepén húzódó árok partjára. Macska futott keresztbe előttük az úton (nem fekete) és a ház mellett ahol éppen elhaladtak, egy idős néni, aki eddig a kerítés mögül figyelte őket, tipegett be a nyitott ajtajú nyárikonyhába.

Ahogy az utolsó házhoz értek, nem tudta megállni, hogy nagyot ne húzzon az üvegből. A hideg víz jólesően égette a torkát, a homlokán izzadságcseppek gyöngyöztek.

A fiúk a sátraknál álltak, de ők azonnal észrevették, hogy egy idegen is van köztük.

- Nofene - jegyezte meg csodálkozva Zoli.

- A tehénpásztor - mondta ő.

Tíz-tizenkét év körüli fiú volt a tehénpásztor, bő nadrágban, az orrán lyukas cipőben, és piros foltozott ingben.

- Egészséget kívánok! - nyújtott komolyan kezét.

- Viszont! - Laci.

- Szintúgy! - Zoli! - mutatkoztak be, miközben kezét ráztak a fiúval.

- Janika! - mondta a fiú.

Janikát a három sátor alkotta kör közepére ültették, de nem tudott ülni maradni, minduntalan felugrott. Amikor a vízzel megérkeztek, éppen az ostorfonást magyarázta a

fiúknak. Ezt szakították félbe. Legfőképpen a bőrre panaszkodott, márhogy nem talál jót, náluk nem lehet kapni.

- Amott van a házunk, ott túl a legelőn - intett a legelő másik vége felé. A háznak csak a teteje látszott, a többi nagy diófa takarta, az udvar és környéke pedig beleolvadt egy kukoricatáblába.

- Legközelebb oda menjenek vízért - javasolta - közelebb is van, meg az én édesapám nagyon jó ember és gazdag. Én is csak azért nem járok iskolába, mert olyan nagy a gazdaság, hogy ott aztán akad mindenkinek.

- Elfogadsz egy szem cukrot?

- Köszönettel - válaszolta.

- Most is itt van ez a három tehén - folytatta - ez is az én édesapámé, vagyhát a mienk, csak a húst le kell adni, de azért meg-megdöglik néha egy-egy borjú - vigyorgott ravaszul - csak hát a szomszédok..., nem mindegyik, de némelyikkel azért nagyon kell vigyázni.

Ők nem tudtak erre mit mondani, bólogattak, de Janikából amúgy is dőlt a szó.

- Van nekem egy bátyám - mosolygott - katonatiszt, sok csillagja van, s olyan erős, s okos, hogy még magukat is le tudná mind győzni. De azért nem bánt senkit, nem olyan az, és elég sokszor hazajön látogatni.

Miközben a fiú beszélt, az egyik tehén elcsavargott, bement a lucernásba. Janika felpattant és ők együtt futottak vele, hogy segítsenek kihajtani onnan. Az állat csökönyös volt, csak akkor indult meg mikor a fiú a

cipője talpával farba rúgta. Közben szidta is és káromkodott. Később elmondta, hogy evvel a tehénnel mindig haragban volt. „Van egy ostor, a múltkor láttam bent a boltban, szép új, az apám fogja megvenni nekem, mert az én apám nagyon gazdag ember.”

Még nem volt dél, amikor elindultak a városba, onnan fentről most minden napfényben ragyogott, tiszta volt és szép, nem úgy, mint este, és az öreg templom tornyától nem messze galamb csapat kergetőzött a szélben, az albínó fiú még mindig a kút mellett üldögélt, kavicsokkal betemette a lábfejét, addigra már valahonnan odakerült egy nagy bozontos fekete kutya is, aki mellette feküdt és a másik kezével a szőrét simogatta.

Mathias Rex!

A Szamos nagyon szép, a Szamos vadul vágat át a városon és elsodorja ami az útjába kerül. Ha még nem láttad volna a Szamost, menj be a híd mellet a zöldségeshez, van ott egy nagydarab ember, koszos fehér köpenyben, ő a hídról... áh, különben nem főszereplő. A víz zavaros és barna, olyan mintha mindig áradna. Kultúrember nem köpköd a hídról a vízbe, csakhogy mi nem vagyunk kultúreberek, különben meg lopva csináltuk.

A "tanár úrral" az utcán ismerkedtek meg, megszólította őket, többször körülnézett, és velük ment mindenhova, néha megállt, idegesen törölgette a szemüvegét, de velük maradt. Mathias Rex, előlről, hátulról, történetek,

a bikafejes zászló - Nem ismerik? Nem hallották? Na de azt ugye... - Nem, nem, nem, nem!

A téren színes virágok nyíltak, piros, kék, sárga, zöld, bonyolult és szép ábrákat rajzoltak ki a virágágyásokban. Pöttyös fejkendő asszonyok, padokat fektettek át az ágyásokon, és azokon ülve, hogy lábaikkal ne tapossák el a szirmokat, gyomláltak. Öreg bácsi tart egy akkor megüresedett pad felé, biceg, sántít, elejti a botját, felveszi, siet. A másik padon két lány napozik. Anyuka és a kislánya a galambokat eteti. - Bizony, bizony - motyogja a bácsi az orra alatt.

Vásárolt egy teniszütőt, viszonylag jónak és olcsónak találta. Negyvennyolcas huszár domborműve lovon, az egészet lefestették sárgára.

- Feltételezem, hogy azt azért tudják..., de ha nem tudnák, hát így kell ezt kérem nézni. - Igen, nem! Nem! - De hát mi közöm hozzá?!

A parkban az asszonyok gyomlálják a virágágyásokat. A mókus gyorsan szaladt lefelé a fenyőfa kérgén, elfordította a fejét, hogy jobban lássa. Az ég kék volt és itt végre csend. A márványsírkövön egy pók futott keresztül. A tanár úr sem beszélt már, most elégedett volt, hallgatott. Jó a fűben feküdni és az eget nézni, meg a fenyők csúcsát és hallgatni. Béke van.

Házsongárd. Temető a hegyoldalban. A sírokon verssorok, vagy csak nevek. Pókhálók, túalom és a föld. Friss koszorú, egy új kopjafa, jó hűvösség. Egy csokor jácint. Fekete ruhás, idős néni ballag felfelé az úton.

Meglátja a kísérőjük és odaköszön neki. A néni komolyan visszaköszön.

A mókus átugrott a másik fára. Feltámadt a szél, és a fenyők halkan zúgni kezdtek. Egy toboz pottyant a kopjafa mellett a fűbe.

- Menjünk? - nézett rájuk kérdően a tanár úr.

- Még maradhatunk - válaszolta valamelyikük.

Az egyik sír fejfájára a közeli fenyőről rászállt egy kis színes madár. A feje fekete volt, a torka piros, a szárnya alja pedig hófehér.

- A múltkoriban kiforgattak néhány sírt - jegyezte meg a tanár úr.

- Éhes vagyok - mondta Zoli.

A sátrakat kihúzták és még jobban megerősítették. Rájöttek, úgysem találnának ennél jobb helyet. A fiú a teheneivel együtt már eltűnt a legelőről. Fáradtak voltak és éhesek, rosszkedvűen pakolták ki a hátizsákokból a főzőkonzerveket. A ház felől ahol a fiú lakott kiabálás hallatszott, de amikor arra néztek nem láttak mást, csak a megbarnult cserepek felett füstölgő kéményt. Mellettük tüskés sövény húzódott, ami a legelőt választotta el, egy zöld gypeszönyeggel borított gyümölcsöstől. A kékes lánggal égő spirituszkockák felett csak lassan melegedtek fel a konzervek. István előhúzta a sporttáskából a literes vodkás üveget. - Na ez igazán olcsó volt - dűnnyögte az orra alatt.

- Az a fiú? A Janika. Ne higgyetek neki! Valami csavargó az apja és ő csak feljár ide a fenti gazdának segíteni. Azt mondják nincs is ki mind a négy kereke,

azért is nem jár iskolába. Én, ha felnövök? Nagy, nagy, nagyon nagy tüzet! Csak hát - fa kéne. Itt lakik a nagymamám. Elkísérsz? Fáért. Ha megkérjük biztosan ad nekünk. Meg apám is ad. Tudod, a gazdák itt a környéken összegyűjtik a fát. - Persze az erdőben, de az nagyon messze. Látod, a gyümölcsfák alatt sincs egyetlen ág sem. Csodálkoztam a papán, hogy úgy összebarátkozott veletek. Tudod az is csoda, hogy egyáltalán elengedett veled. Ő is alig mozdul ki a házból. Miért nézel ilyen csodálkozóan? Errefele nagyon vigyáznak ám a lányokra. Apám mindig azt mondja, hogy vad ez a környék. Elég gyorsan megittátok a vodkátokat. Tudod, hogy a legrosszabbat vettétek? Christál. Brrr! Édesapámnak két liter dugott szilvapálinkája van, abból adott most el nektek fél litert. A nagymama kicsit nagyot hall, úgyhogy hangosan beszélj vele! Biztosan örülni fog nekünk. Figyeld meg, mire visszamegyünk már ott lesz az összes barátnőm, meg a fél utca. Kezdetben megy csak nehezen. Nem is baj, majd visszaküldjük őket, hogy mindenki hozzon egy kis fát is. A mamához sose merek egyedül menni, mert cigányok laknak mellettük. Igaz még senkit sem bántottak. Van egy vad kutyájuk.

A terebélyes szürkés kérgű diófa alatt, hosszú, lila virágok nőttek. Nem több, talán egy csokorra való. A vékony, lágy szárat lazán megkötött zsinór tartotta össze. Egy száraz karó volt még a földbe szúrva, ami azonban a lila óriásoknak már régen kicsinek bizonyult. A házat okkersárgára mázolták, falai oldalt vizesek

voltak, régen építhették. A nagymamát a konyhában találták és valóban örült nekik. Nem szívesen ment ki a hátsó kertbe, amikor meglátta a pórásra kötött fehér komondort. Az öregasszony azonban meg akarta mutatni a kertjét. Megnézték a karóra futtatott rózsaszín virágú babot, a krumplit, „amiből itt rosseb se lesz”, két sor piros paprikavirágot, aztán elmentek fát hasogatni a fészerbe.

- Szépen játszol azon a szájharmonikán - tette a vállára furcsán csillogó szemmel a kezét Józsi bácsi, Éva apja.

- Na mama, ha megint eljönnek, igazán benézhetnének hozzánk is.

- Bizony, és összejöhetnének újra, régen voltunk már ilyen szépen együtt.

- Ej, fene bánja, van otthon nekem még egy kis lőrém. Bor. Nem olyan, mint amilyenhez ti vagytok szokva, de nem dugdosom tovább!

- El fog aludni a tűz.

- Éjfél is elmúlt.

- Lányok! Ti is énekeljetek!

- Jutkának nagyon szép hangja van, a tanárnője azt mondta, hogy tehetséges.

- Elmehetnek még egy kis fáért! Nincs kedvem lefeküdni. Talán akad még egy-két ág arra a régi tanya mellett a bozótosban. A fiúk majd segítenek.

Leültek ketten a dombtetőn a fűbe. Megunták a keresgélést, tűzrevalót nemigen találtak. Lefelé néztek a sötét városra. A főúton a „szelíd nagypapa” táncoltatja fehér lovát, mi közük hozzá?! - a tűz mellett az „öregek”

énekelnek. Egész jól felhallatszik hozzájuk. A mellettük lévő tanyán a kutya mérgesen ugat. Az albínó fiúcska a kordon mögött áll és tágrameredt szemmel nézi a lovat. Aztán hazaküldi a fekete kutyát. A kútnál megmossa a kezét, meg a lábfejét. Bemászik a szomszéd kertjébe és szed egy csokorra való, piros, lila, és sárga virágot. Nyakkendőt köt, nagy rózsaszín pöttyöst, és elindul fel, hozzájuk. Neki van egy szép új teniszütője. A zöld dió nem a legjobb hozzá. A fiú lerakja a virágokat, kezét ráznak, és elkezdődik a nagy játszma. Frissítőnek még megmaradt az utolsó korty pálinka. A többiek mind a pálya szélén tolongnak. Végre ütni fog egy jóízű, igazán nagy tenyerest.

- Csakhogy barátaim, ennek semmi de semmi jelentősége! - jut el hozzájuk a deresszakállú öreg szelíd, korholó hangja.

A kutya még mindig vadul ugatott. A szabadon maradt keze megrándult a fűben.

Felálltak és lassan elindultak lefelé.

Maga után egy egészen kicsi, száraz ágat húzott. És ott fent az égen, persze a hunyorgó csillagok.

- Talán énekeljünk!

Este

- Bandi keresték! - kiáltott neki oda a házmester, amikor belépett a kapun.

- Jó estét! - mondta.

Átment az udvaron a házmesterlakás nyitott ajtajához.

- És megmondta a nevét, Kati néni? - kérdezte az éppen felmosó idős asszonytól.

- Hogy én? Minek mondtam volna?!

- Nem maga, aki keresett.

- Tudja a jófene angyalom, látja milyen rumliban vagyok. Nem is tudtam igazán odafigyelni.

- Valamikor most kerestek?

- Talán egy fél órája.

- De mégis ki volt? - kérdezte az asszonyt.

- Egy lány.

- És hogy nézett ki?

- Hát nemigen volt időm megnézni, de ahogy emlékszem, csinos, hosszú barna hajú.

" Ezzel nem sokra megyek " - gondolta elégedetlenül.

- Köszönöm - mondta az asszonynak.

Elindult a lépcsőház felé.

- Ja, és azt is mondta, hogy vidékről keresi, és ha tud, visszajön később - kiáltott utána az asszony.

- Köszönöm - köszönte meg újból.

Intett, és belépett a lépcsőház ajtaján.

Akkor egy darabig gondolkodott azon, vajon ki kereshette. Nevek és arcok jutottak az eszébe, de maga is rájött, hogy úgysem tudná kiválasztani közülük az igazit.

- Azért ha vidék - morfondírozott tovább - akkor az talán Sopron lehet. Ettől a gondolattól nagyot dobbant a szíve és egy pillanatra meg is állt a lépcsőfordulóban.

Aznap otthon maradt, de nem kereste senki.

Másnap megint késő este ért haza. A kaput már zárva találta. Lenyelt egy káromkodást. Sokáig kotorászott zsebében a kulcs után. Nehezen boldogult a zárral. A kapualj sötét volt. Vakon haladt előre.

Egy ajtó nyílt ki előtte. A fény elvakította.

- Ki az? - hallotta az öregasszony hangját.

- Én vagyok Kati néni.

- Akkor jó. Későn jött meg ma.

- Későn - válaszolta. - Nem keresett senki?

- Nem, nem kereste senki.

- Jóéjszakát!

- Jóéjszakát!

Ecsetvonások az örök fürdőzéshez

az első

A hajó orrában állt, elnehezült fejvel a korlátnak támaszkodva, és élvezte az enyhén zöld algás víz illatát. Mindez nem tudatosodott benne, tökéletesen elengedte magát, feloldódott a szélben. Különben biztosan elgondolkodott volna azon, hogy az algás víznek van-e egyáltalán illata, vagy az egész csak a hullámokból felszálló friss légáramlat, ami elviselhetőbbé teszi a délelőtti hőséget.

Így azonban nem rontott el semmit, a vizet bámulta maga előtt, a hajó orrát, ami "hasítja, szeli", ami előtt "engedelmesen kettéválnak", ami "belefúrja, megadásra készíti, megbecsteleníti" a hullámok játékát, a víz tengerké, itt esetleg tőzöld harmóniáját.

Éppen a harmóniával lehetett a baj, a hajóorr tette semmivé, amihez a legszabálytalanabb időközökben csapódtak a tarajos hullámok, vagy lehet, hogy az a sirály volt az oka, aki ellentétben a józanésszel és a többi társával, előttük csapott rá a vízre, úgy hogy majdnem a hajótest alá került. Nem lehet tudni. Mindenesetre felrezzent álmodozásából, gondolatai visszatértek.

"El is üthette volna" - ötlött fel benne. - "Képtelenség" - jött rá azonnal.

Megpróbált nem gondolni semmire, akkorra azonban már nem tudta magát visszavarázsolni abba a kellemes

lét nélküli ringatózásba, amiből az előbb ébredt. Nézte a vizet, a hullámokat, és azt latolgatta, a tó itt vajon milyen mély. Oldalról jövő lágy csobogás keltette fel a figyelmét. Hátranézett és felfedezte, hogy a hajótest egy nyílásából kicsorgó víz hangja. A hullámok lágyan váltak el a fehér lemezektől, a baloldalon éppen egy nádszálat sodortak tova.

„Vannak olyan helyek, iszap, homok padok, ahol a tó még egészen messze a parttól is jóval sekélyebb, mint a part mentén” - gondolta - „Például lehet, hogy most itt alattunk, csak derékig ér a víz. - Valószínűtlen persze, de azért... - az ember ilyenkor csak beugrana egyet fürödni.”

Piros, kék és tarka gumimatracok tűntek fel előtte a tó felett vibráló hőségben, az eddigi nyugalmat felváltotta a fürdőzők zsivaja, a strandlabda a szőke fiú felé röppen, de feltámad a szél és jóval mögötte esik a vízre, a vízipóló kapunak letűzött nádszálak ringatóznak a szélben, látta ahogy a különböző színű bikinifelsők vidáman integetnek a hajónak, formás tartalmuk szinte kibuggyan a szövet mögül, gyerekek játszanak visítva, csak az utolsó pillanatban vetik bele magukat a hullámokba a hajó előtt, fröcskölik egymást, szőke apró kislány, sárga műanyag vödörrel a kezében - az oldalát piros katicabogár díszíti - le akarja locsolni a korlátnál állókat, persze nem sikerül neki, ők nevetnek rajta, a víz pedig végigfolyik a hajó fehér oldalán... " Csakazértis! Ez a tó a közepén mindenütt sekélyebb, mint a szélén, sőt, körben a partoknál feneketlen mély! ...és így

egészen messze tőle, de még jóval a part előtt, már látni vélte a figyelmeztető bójasort, ami koszorúként körülveszi és - a tó közepére zárva - örökké fogva tartja majd az egész csapatot. Keze önkéntelen intésre lendült, a vízen megcsillant a fehér felhők mögül előbukkanó nap fénye, igen ha tudná, ezt egészen biztosan megfestené, a kép pedig...

- Na mi az, kinek integetsz? - csapott a hátára váratlanul Gábor, aki valahonnan a büfé irányából került mögéje.

- Csak úgy a semmibe - vonta meg a vállát.

- Ja, a másnaposság. Szirének úszkálnak a habokban.

- Hülye vagy! - szögezte le tömören.

- Úgy van - ült le a fehérre mázolt padra Gábor - sose legyenek normálisabb.

Tekintete megállapodott a hajó valószínűleg sosem használt kis fémharangján. A háttérben vitorlások úsztak, nagyon messze voltak, és a szerint lehetett látni őket, hogy a parttal párhuzamosan haladtak-e, amikor vitorlájuk teljes felületét feléjük fordították, vagy a partra merőlegesen, amikor is eltűnni látszottak a napfényben. „...és a gonosz kapitány, addig-addig fényesíttette a kis hajósinassal a harangocskát, amíg csak nevetve bukfencet nem hányt rajta a napsugár.”

Felnézett a hídra. A kapitány fehér sapkában a kormánynál állt. Feltűntek előttük az északi part hegyei, a legnagyobbak látszó egész közel került hozzájuk. Ahogy úticéljuk mindjobban láthatóvá vált, Gábor is odaállt a korlát mellé, és most már ketten nézték az előttük elterülő partot.

A hegy uralkodott a tájon. - „Lepattannak róla a jelzők, mint a napsugarak kopott bazaltfalairól, mint a hullámok vízbetornyosuló, méltóságteljes testéről, mint a szellő magasba nyúló ormáról, vagy mint a szotyolahéj, kedvesünk sárga fülbevalójáról” - gondolta.

Az eddig zöldessárga foltoknak látszó szőlőtáblák sorai, lassanként elkülönültek, minden ragyogott a nap, és a nap sugarait visszaverő víztükör fényében.

- Tó, tótükör, szőlő, bor - hadarta lelkesen Gábor. - Minden tisztelem az ősapáké!

az utolsó

A pincelejárat előtt ültek a deszkadarabokból ácsolt asztalnál, hátukat a faajtónak vetették. Az öreg kipakolta a disznósajtot, amit felhoztak és sokáig sopánkodott, hogy nem tudja őket valami rendes étellel megkínálni, pedig ha tudta volna... Viszont van finom jancsihagymája, majd néz a kertben, meg maradt még egy kis kenyere is, lehet, hogy paprika is akad, no meg itt van ez a borocska - itt szemével az asztalra hunyorított - ami szintén nem utolsó.

Ő számított minderre, azért is javasolta Pistának, hogy vásároljanak be mielőtt elindulnak. Kicsit már szürkült, de az öreg megnyugtatta őket, hogy nem kell sietni, van öneki gyertyája, meg aztán szép is az este.

A lemenő nap korongja onnan ahol ültek nem látszott, csak a pirosas, csillámló fények játékát látták a vízen.

Az utolsó hajók egyike tartott a kikötő felé. A tó tükre, lehet hogy csak a távolság miatt, tökéletesen simának tűnt és végtelennek. Később a déli part felgyúló fényei eloszlatták ezt az illúziót.

Szóttalanul kortyolgatták a poharukból a bort és nézték a tavat. A lassan hűlő levegőben néha már a tücskök ciripelése is hallatszott, a szúnyogok is elkezdtek körülötniük zümmögő táncukat.

- A fene enne meg benneteket! - csapott egyet agyon a karján az öreg.

Valamelyik pincéből távoli énekszó jutott el hozzájuk, néha tudott csak áttörni rajta a hegedű hangja. A hegy lábánál az úton, fehér kocsi haladt a településről kifelé nyugati irányba. Mozgása vánszorgásnak tűnt csak.

Az öreg a barackfáiról kezdett mesélni, hogy a rosseb megeszi akkor is van valamelyiknek valamilyen baja, egész nyáron permetezett, hogy nem bírja már úgy a munkát mint régen, de hát ez nem is csoda, az idén sok lesz a mandula, amíg az asszony élt az még örült neki, de ő már leginkább csak elajándékozza. A kapálással is sok baja volt, pedig fiatal korában nem röstellte még kézzel is kigyomlálta a szőlőt, és hogy jó ez a föld, arany ez a föld.

Aztán kihozta a pince előteréből a mélytányérba állított gyertyát.

- Adjuk meg a módját, meg sötétedik is - morogta.

Utána fölvtágták a kenyeret, ami friss volt, és az öreg megdicsérte - " Buci. Meg kell hagyni jó kenyeret csinálnak." Valahonnan szalvétát is kerített, régi

fanyelű, sokszor élesített kések kerültek eléjük, és ők jóízűen falatozva megették a sajtot, és bort is ittak hozzá jócskán.

Még nem volt teljesen sötét, de a lenti úton az autók már bekapcsolták fényszóróikat, a tücsökciripelés folyamatossá vált, a szúnyogok pedig egyre elviselhetetlenebbek lettek. - Búcsúzkodni kezdtek, az öreg persze hallani sem akart a dologról, bizonygatta, hogy még ráérnek, és ki lehet nyitni a tábori ágyakat, de addig is amíg döntenek, hozza a következő litert.

Aztán tovább iszogattak és az öreg most a családjáról mesélt, a lányáról aki elvált és aki nem látogatja őt soha, arról, hogy mennyire nem szereti Pestet, hogy harminc éve él ott, de csak akkor kezdődik az év, ha újra itt lehet Badacsonyan, hogy sok pénzt, nagyon sok pénzt adtak volna már ezért a szőlőért, de ő nem adja, aztán arról, hogy itt ez a pince, a teteje olyan, hogy akár építeni is lehetne rá, meg még az sincs kizárva, hogy akár meg is nőszül - ki tudja... - S mialatt ők erre félig-meddig kábán bólogattak, az este közben lassanként tényleg elborította a partot, a szőlőt, az asztalt, megfényesedett a gyertya lángja, a kikötőben felragyogtak a sétány lámpáoszlopai, a sötétség felkúszott a hegyre, a vízen hosszan csillogtak a part fényei, a cigányzene is erősebben hallatszott.

Akkor, ott, a gyertya lángjába nézve, és később is, amikor lefele ballagtak a sötét úton, aztán a fenyőfák mellett, talán a bor miatt, aztán a kikötőben és az úton visszafelé a hajón, megint eszébe jutott az a vérszegény

fantáziakép, ami az egész napján végigkísértett, és amihez most még görcsösebben ragaszkodott - "mert kell hogy valami!" – dünnyögte száraz szájpaddal, vágyakozva... - Az örök fürdőzés.

Tánc egyidőben

(...iskola a határon)

Prológ

Néha eszébe jutott az a sziklafal a hegyekben, a város szélén, mintegy kétszáz méterre a buszmegállótól.

Valamikor régen megpróbáltak követ bányászni a hegyből, de aztán abbahagyták és maradt a szikla.

Pontosan olyan hely volt, ahova ha odaért, mindig úgy érezte megérkezett.

Ősszel a szelídgesztenye lehullott levelei és a vörösfenyő tűi, megvastagították a patak völgyében húzódó ösvényeket, a piaci kofák gombázni indultak a hegyekbe, egyesek ismerték azokat a helyeket ahol akkorra már megérett az áfonya, a kirándulók pedig keresték a vidék védett növényét a ciklámment.

A ciklámén nagyon tartózkodó virág, nem lila és semmiképpen nem rózsaszín, az illata is hasonlít a színéhez, és csak egyetlen szál szép igazán belőle.

Ezekről a dolgokról nem beszélt senkinek, vagy amikor mégis megtette... Egyszer azoknak az előbb említett gesztenyeleveles és fenyőtűs ösvényeknek a végén, fent a magaslaton, abban a menedékházban, ahol ősszel amikor már hidegebbre fordult az idő, jó forralt bort lehetett kapni. "A legtöbb forralt bornak az a hibája hogy elcukrozzák - vélekedett - és persze nagyon sokat számít az alap, a fehérbor, na meg a fűszerezés. Fahéj, szegfűszeg, egyesek esküsznek a vaníliarúdra és a

citromra, sőt látott egyszer egy félmagyar osztrákot, aki nyers tojással itta a forralt bort, miközben tört magyarsággal igyekezett meggyőzni őt, hogy soha nem szabad megvárni amíg a pohárban megfő a tojás. Az az ember persze már akkor sem számított, büszkén pipázott és túl illatos dohányt szívott, bajuszt növesztett, ami rosszul állt neki, és amire rárakódott a használati utasítás szerint még ki nem csapódott tojásfehérje.

Később gondolt arra, hogy utolsó próbaként megragadja a karját, levonszolja magával, vagy egész egyszerűen legurítja a hegyről a sziklafal előtti nagy arénába, de a bajszosnak a tojás különlegesen nagy erőt adhatott, míg végül ő unta meg és hagyta a fenébe az egészséget.

A magaslatról levivő ösvény, átmenet nélkül torkollott a sziklafal előtti térségbe. Amikor először járt ott, úgy érezte, hogy elveszítette a védettségnak azt az érzését, ami megvolt neki a fák közt, nagy porondon állt egy hatalmas kép fókuszában, a nap megvilágította a falat, fel kellett emelnie a fejét, hogy a felső szélét lássa.

A sziklaperembe egy csenevész feketefenyő kapaszkodott. Az eső, a fagy, a szél, már lekoptatta a hajdan függőleges felületet, néhol a szikla megrepedezett, omladékkal telt meg, a világos háttér előtt különös jelentőséget kapott minden ott élő növény. Hallgatagon tornyosult előtte a táj egy darabja, kemény köereibe nyírek gyökerei nyomakodtak, az erdő meleg feltja lassan elérhetetlen messzeségbe távolodott...

Ez volt az utolsó pillanat, amikor még erős akarattal elmehetett volna. Utána csak a végtelen, talpa, ahogy

odanő a földre, nem érzett mást csak az előtte tornyosuló fehérséget, parányira, egészen parányira zsugorodott... - és akkor már kétségbeesetten kapaszkodott volna, a madarak énekébe.

Esett az eső. Még alig múlt valamivel dél, de szürke volt minden. Egy öreg nénit lesegítettek a buszról. Fekete kabátot viselt, fekete fejkendőt, és valami egészen furcsa harang alakú esernyője volt.

Leemelték a lépcsőről és áttették a pocsolya fölött a járdára.

Azelőtt, ha gumicsizmában járt, mindig élvezte, hogy a vízben taposhat. Most kerülgette a tócsákat.

Rudi ott lépdelt mellette és hízott nyomokat hagyott maga után az útpadka sarában. Lehajtott fejjel ballagott, ahogy mindig tette, hosszú haja a szemébe lógott, közben vigyorgott és az időt szidta.

A tér túlsó oldalán volt a cukrászda, kis vályogház, homlokzatára foltokat rajzolt a penész. Sokan mondták azt rá hogy kocsma, de ő tudta, hogy nem az. A helyiség agyonsúrolt volt és tiszta. Szívesen bementek volna most is de nem volt egy fillérjük sem.

Elhaladtak a cukrászda előtt és rákanyarodtak a városból kivezető útra. A házak itt mindkét oldalon egysorban álltak, mögöttük ott magasodott a hegyoldal. A kertek alatt, az utcával párhuzamosan folyt a patak. A hegytető és a fák csúcsai, ködös, esős párában úsztak. Ez a szürkesség rácseppent, vagy odagomolyogva ráolvadt a

levelekre, végigfolyt rajtuk, le a fák repedezett kérgén, ettől azok is sötétebbek lettek, meg a már lehullott levelek is ott lent a fa tövében, amik elnyelték a lecsorgó vizeket.

Minden átázott. A felesleg mély árkokban folyt le a hegyről, a lapulevelek rengetegébe. A lapulevelek elborították az egész patakmedret, zöldjük alatt eltűnt a lecsorgó esővíz, felszívta a moha és a madársóska. A patak csak nőtt és duzzadt. Már egy hete egyfolytában esett.

A madársóska ehető, és egészen olyan íze van, mint a valódi sósқанak.

Elhaladtak az utolsó házak mellett. Az egyik kertjében egy vár állt, és sok őszirózsa nyílt. A vár nem volt nagy, legfelső tornya alig valamivel érte túl az őszirózsák virágfejeit. Fehér és bordó mozaikdarabkák borították a falakat és a tornyot. Vizesárok választotta el a buja őszirózsaerdőtől, amit időnként biztosan fel kellett újból tölteni, mert abból ittak a hátsó udvarból a ház elé kóborló csirkék.

Megálltak az útkereszteződésben még a híd előtt és azon tanakodtak, hogy merre induljanak. A tanár úr kertje felé vitt az egyik út, csak hogy a tanár úr kertje nem volt közönséges kert, mert történetei voltak, néha egyszerű, néha meg megdöbbentő történetei. A könyökükön jöttek már ki az igaz, mégis visszatartotta őket.

A másik út hosszabb volt, át a hídon, ki a házak közül, a buszforduló után a következő hídig. A következő híd már jobb híd volt, alatta a kavicsos meder miatt

széletterült a patak, fehér kavicsok heverték az alján, barnafoltosak, és onnan láttak egyszer felfelé úszó fekete pisztrángokat. Ehhez nagy szerencse kell, és nekik aznap igazán szerencséjük volt. - Azóta minden alkalommal megálltak ott, de mindig hiába. Láttak egyszer egy lefelé sodródó gumitömlőt, és a kavicsok közt volt egy rozsdás vasrúd is, olyanféle mint egy kurbli.

Jól látszott már az a két szilvafa, ami mellett majd el kell haladniuk. Az ágaik mélyen kinyúltak az útra. A gyümölcsösben ahol nőttek nagy volt a fű, soha nem láttak még ott senkit, de a füvet néha valaki lekasálta. Előresietett a kéklő ágak felé. Még futtában leszakított két gyümölcsöt. Váratlan mozdulatával, Rudi nyakába zúdította a levelekhez tapadt vízcseppeket. A nadrágjába törölte kezét, hogy utána ledörzsölhesse a szilva héját. Mindig így szokta, azért is nem vette észre, hogy a vékony viaszréteg már rég leázott, a gyümölcs héja pedig tiszta volt, sötét és bőrszerű.

Finom volt, sajnálta és ezért habozott.

Aztán végül mégiscsak Rudi felé dobta.

- A gesztenyecsőszök háza egy tisztáson állt a völgykatlanban. A ház kicsi volt, körülötte zöld volt a tisztás, és zöldek voltak a ház ablak és ajtókeretei is. Elhagyatottan állt ott a völgy mélyén, csak a kéménye füstölt. Nem járt arra senki.

A füstölgő kéményről eszébe jutottak a gesztenyecsőszök kutyái.

A gesztenyecsőszők mogorva emberek és a kutyáikat biztosan nem engedik be a házba. Dülledtszemű szörnyetegek szaladgálnak a gesztenyefák alatt, ők is zabálnák a gesztenyét, csakhogy a gazda fenéken rúgja őket, csorog a nyáluk, a rúgásoktól mégjobban kidülled a szemük, fütyülni nem tudnak, a gazda sem ér rá mindig figyelni rájuk, ezért aztán néha találomra belerúg a seggükbe. A kutyák ilyenkor nagyon nekivadulnak, nem lehet elfutni előlük, a feketefejkendős nénikék pedig szegények, nem fillérezhetik ki majd a melegensülő-gesztényeillatot a hideg téli utcákon, - mert az emberek azt veszik, nem a gesztenyét.

A patak királynőjének mellein, egy-egy eper virított és Jenő éppen lemajszolni készült azt, amikor ráléptek a kezére. Az epernek nem voltak indái, még zöld szára sem és piros cérnával lett a fehér pólóra varrva.

A patak királynője riadtan nézett Jenőre, onnan rájuk, és kért még egy kisfröccsöt. Barna szemeit elgondolkodva függesztette Istvánra, aki az asztalra borulva aludt.

Józsi a pincér, nehezen barátkozott a terméssel. Hosszan, morogva rakosgatta előttük a poharakat. - A végén kibökte: - Nem kellett volna!

- Mi nem kellett volna? - kérdezte tőle Jenő.

- Az eper - mondta Józsi fejcsóválva.

A Patak borozó a kollégium mellett volt, abban az utcában, ami egyenesen felvitt a Bécsi dombra.

Két kutya téblábolt az öreg csősz lábainál, a harmadik
kint volt a kertben, megkötve.

- Ilyenkor? - kérdezte tőlük az öreg.

Rudi bólintott.

- Felesbe? - nézett rájuk gyanakodón.

- Úgy!

- Ott a gereblye a sarokban.

Az összegereblyézett vizes levélkupacokat vizsgálták át
és sokat találtak a levelek alatt a földön is. Közben
megrágott néhány szebb darabot. Nyersen szerette őket
a legjobban. Nyersen a gesztenye ropogós és édes. A héj
alatti molyhos burkot gondosan levakarta.

A gereblyezés nem rossz módszer, egészen a pusztá
földre érdekes. Érezték a nedves föld szagát. Közben
teljesen átáztak.

Az öreg az ajtóból nézte őket és szivarozott.

A szenesvödröt az ajtó mellé rakta. Előtte egy szőke fiú
vágta a fát.

- Ez még semmi papám - magyarázta a fiú a többieknek
- a mi kazánunk otthon csak úgy nyeli a tüzelőt.

A sor végén állt. A pinceablak vékony vaslemez, kis
nyílásain fehéren derengett be a hajnali világosság. A
tégltől kirakott boltívről egy szál villanykörte lógott
lefelé. Papucsban volt, és behúzta a lábujjait mert fázott
és mert félt, hogy piros zoknijai belelóg a pince fenekét
borító szénporba.

- Nesze! - nyújtotta felé az előtte álló fiú a lapátot.
- " - A tojásszénnek sok a salakja " - mondta a nagyapja, miután megkeverte a nefelejcses bögrében lévő teát.
- Jó poros - szólt hátra a mögötte állónak.
- Aha - mondta az zavartan.

A lapát éle nem tudott befúródni a kemény széndarabok közé.

- Alulról merd! - tanácsolta a szőke fiú, aki időközben már végzett a favágással és a gyújtózt a szén tetejére pakolta. A fiút tegnap még a téren látta, feltűnt neki, mert sokáig búcsúzkodott a szüleitől.

Piros padon ültek és fagylaltot nyaltak, meggyfagyit. A fagylalt krémszínében bordó meggydarabkák úsztak. Kovács Tibor pislogott mellette a padon, ő volt az, aki olyan szépen bemutatkozott.

Elment mindenki, ők az ágyaikon ültek hallgatagon. Az asztalon hús volt, kenyér, paprika, és csokis kókuszos sütemény, amit nagyon szeretett. A csokis máz alig látszott ki a vastag kókuszreszelék alól.

- Szervusz, Kovács Tibor vagyok - állt meg előtte Kovács Tibor.

A szobor melletti virágágyasban margaréták virágoztak, mögöttük sárgán, előttük pedig fehéren.

Elfogyott a fagylalt és ők tanácstalanul üldögéltek tovább a padon. Ő a szoborra szálló galambokat nézte, Kovács Tibor kavicsokat csorgatott az egyik markából a másikba. A többiek bámészkodtak. Így telt az a legelső nap.

A favágás jól sikerült, bár kicsit lassan. A lépcsőházban többször megállt és letette maga mellé a teli vödröt.

Leesett egy fadarab, visszament és felvette. A kezét vágta a tartály fémfüle, legközelebb majd újságpapírt teker köré.

Hölgyek, Urak, lehet, lehet! Itt látható, ami nem kapható, ha kinyitom becsuklik, ha becsukom kinyílik, próbáljon szerencsét ön is a kék hernyóval, fél kiló szafaládé elfogyasztása után, megmondja a jövőjét, ő is a feleségem főzte krumplucukrot szopogatja!

A hold vigyorogva dobta rá kék köpenyét a májusi arénára. A körhinták, és a hurkasütők pavilonjai fölött, felragyogtak a csillagok.

Kovács Tibort barátnője nekitámasztotta a konyhaajtónak, csókot nyomott a homlokára, utána holtfáradtan belerogyott a fotelba.

Már délelőtt szép idő volt és a trombiták hangja azokat is felébresztette, akik nem szokták még ilyenkor elhagyni az ágyat. A szél is csak annyira fújt, hogy a levegőben libegő selymek ne csüngjenek ernyedten, kifröccsenjen belőlük az éjszakai zápor, elpárologtassa a fűszálakhoz tapadt vízcseppeket.

A járda még száraz volt, és a trombitás lábak keményen lépkedtek rajta. A városi zenekar tagjai, bordó egyenruhát viseltek fekete szegéllyel, a fejükön ugyanilyen sapkával.

Elhagyták az újságárust, elhaladtak a vadmeggyek alatt. Megálltak a háborús emlékparkban, a Vörös kakas vendéglővel szemben.

"Fogadják szeretettel zenekarunk zenés ébresztőjét!"

A majális arénájában délutánra felmelegedett a levegő. Háton fekvé bámulta a füves oldalból a felhőket, az inge átnedvesedett, a fáról, aminek karvastagságú ágait csak akkor láthatta, ha hátrafesztette a fejét, elégedetten állapította meg hogy vadgesztenye, bár azt is tudta, hogy ezt ilyenkor nagyon könnyű, amikor éppen virágzik.

"Olyan tömöttek a virágai - gondolta - mint a... - mint a luftballon, persze csak a jobbikfajta, a hernyóalakú, viszont igaz hogy a piros gömbölyűket gázzal töltik, és az oldalukon fehéren világít: Éljen Május 1."

Behunyta a szemét, és megjelent előtte Éva világoskék szoknyája a rózsaszín masnikkal, meg a diófás út a szőlők mellett, ahol a fiuk baktatnak a fehér műanyagkannával, hogy elérjék a Kocsis pincéjét, és a diófa telt, húsos hernyóbarkái, amik csak jóval később fognak kinyílni és megbarnulni.

A füves katlanban alatta, fehér parasztingbe öltözött alakok mozogtak, a vásári komédia bevezető mozzanatait próbálták. Mellettük század eleji munkásoknak öltözött fiuk élőképet próbáltak.

Felkönyökölt és intett nekik.

Az amfiteátrumot még a rómaiak építették, belevájták a dombtetőbe. Ő mindig hülyén érezte magát a közepén, különben is a fű szárazabb volt az oldalban.

Szeretett volna a lenti mozgolódásra figyelni, de mégiscsak a rózsaszín masnik jártak a fejében, amik nem voltak ugyan olyan mélyszínűek, mint a domboldal túlsó felének bora, de akkor meglehetősen ragaszkodott hozzájuk. Világoskék háttérben kígyóztak, a kékben még fehér pamacsok is voltak, úgy nézett ki az egész, mint az ég jobb állapotban, nem akkor, mert akkor túl tiszta volt és túl kék.

Keze a felhők közé tévedt, a bárányszerű felhős égre, az égbolt Éva combjaihoz simult, lustán matatott a festett masnik közt, és egyszerre örült volna, ha ez a sok szalag mind valódi lenne, és ő nagy gonddal kibonthatná azokat. Oldalra fordult, kezét Éva derekára csúsztatta, a világoskék égbolt horizontjára, megkereste a lány száját, és közben érezte, ahogy a tavasz hernyóbarkái beleremegnek a téren abban a pillanatban felrobbanó petárda robajába.

A ligetnél öntötték őket sárga műanyagvödörrel. A vödrök koszosak voltak, a csemetekertből kérték őket, az egyikben piros festéket tartottak, a másikban fehéret. A keréknyomból hordták fel a vizet, ott mindig volt, még akkor is, ha az árok már kiszáradt.

Nem hitt az ürgeöntésben. Talán régen vagy egyes könyvekben. Meg aztán, biztosan kell hozzá valami szakértelem is.

Jenő szájában cigaretta lógott, egészen a szája sarkában, miközben beleöntötte a lyukba a zavaros vizet.

- Ugye megmondtam! - nézett rá szemrehányón.

Elfutottak a keréknyomig és újra megtöltötték a vödört. A vízben fekete ebihalak úsztak, a keréknyom széle zölden nyálkás volt a békalárváktól.

- Ugyanabba? - kérdezte tőle Jenő.

- Szerintem felesleges.

- Azért csak próbáljuk!

Elhaladtak a dombtetőn álló akácfa mellett. Az egyik ágáról egy dolmányos varjú szállt fel káromgva.

- Ne rohanj már! - lihegte.

A lyuk száján fűszálak feküdtek keresztbe. Körben valami lóhereformájú növény zöldellt. Ganajtúró bogár menekült a víz elől. Arrafelé sok állatot legeltettek.

A második vödör víz felét már elnyelte az üreg. Gyorsan történt minden. A fűszálak elmozdultak, ázott, borzas állat ugrott ki a lyukból morogva és futásnak eredt a legelőn.

Meglepetésében ijedten hátraugrott.

- Kapd el! Kapd el! - ordította Jenő.

Az ürge után vetették magukat, és már úgy látszott, hogy elérik a következő lyuk előtt, amikor Jenő megbotlott és elesett, kezéből kirepült a vödör, pont a lába elé. Meg sem próbálta átugrani.

Még két ürgét öntöttek. A kék bőrtáskájában vitték be őket a kollégiumba. Az állatok éjszaka füttyögettek, és egy nap után bűdösek voltak. Ha jött a létszámmellenőrzés, visszarakták őket a táskába.

Tízórai szünetben összejöttek mind a kilencen, hogy megvitassák a dolgot. Az ablakpárkánynak támaszkodtak a kitömött vaddisznófej alatt.

- Meg kéne enni őket - mondta Rudi.
- Benne vagyok. Egyáltalán ehetőek?
- Hülyék vagytok - ellenkezett valamelyikük.
- És hogy gondolod?
- Pörköltnek.
- De ki vágja le?

Az ürgék eközben, a csukott szobaablak két szárnya közt ugráltak, a hátsó lábukra álltak, füttyögettek, ha kinéztek az ablakon a kazánházat látták, meg az udvart, középen a szomorúfűszerűen lecsüngő ágú kőrissel.

Másnap Ottó hazavitte őket a falujába.

Talán ott is elszaporodnak.

Az első emeleti ablakban ült, fent a párkányon, a lábát kilógatta, ha elkezdett vele kalimpálni finoman hullt a vakolat.

Sötét volt, a többiek aludtak. Hajnali egy óra lehetett.

Biztosan tudta, hogy koszos lesz a pizsamája, legalábbis a fejeke, mert az ablakpárkány mindig koszos volt.

Nem tudott aludni. Valamivel előtte, a lába magasságában a kőris lombkoronája sötétlett. A fa tövét téglákkal vették körbe, amiket tányérszerűen a földbe ástak. A lombok alatt a porban a kerékpártámaszték csillogott. Csak a fűtő használta. A sarokban állt a zöld szeméttároló. Nagy volt, olyan szabványkonténer, amit

külön erre kitalált tehergépkocsival szállítottak el. Néha reggelenként kigyulladt, és az égő szemét füstje beborította az udvart. Ez csak akkor történt meg, ha valamelyikük forró parazsat öntött bele.

A cserépkályha levegőztető nyílása most sötét volt. A szemben lévő épületszárny egyik szobájában a harmadikosok gyertyát gyújtottak. Két fiú körvonalai látszottak a függöny mögött.

Régóta ült már ott. A szeme hozzászokott a sötétséghez. A kazánház kéménye feketén füstölt. Az ég felhős volt, ritkán bukkant elő mögüle a hold.

Az előbb amikor felkelt még nyugtalan volt, de az már elmúlt. A homlokát odatámasztotta az ablakkerethez, a lábai szabadon lógtak. Nem gondolt semmire, csak nézte a kőris dús, zöld lombját, most már zöldnek látta a leveleket, olajzöldnek. Odagyökerezett az ablakpárkányhoz és figyelte az idő múlását. A dolgok messze távolodtak. A levelek lehullottak, a fa védtelenül álldogált, aztán újra kitavaszkodott, a fekete rügyek megduzzadtak, kipattantak, a levélkék először világoszöldek voltak, fényesedtek, aztán nőttek-növekedtek, sötétedtek, egy kis por is rájuk telepedett, a kazánház mellett ez természetes, virágzás és a termés, az is először zöld, aztán száraz és sárgásbarna, ő is lassan-lassan öregedni kezdett, de a homloka sima maradt, soha nem borították el a ráncok, gondolt arra is hogy mi lesz ha kinövi az ablakkeretet, de nem volt baj, csak a szakálla nőtt nagyra, le, egészen a földszinti ablakok felső pereméig, a haja is őszült szálanként, minden

évben egy szál, és nem gondolkodott csak nőtt, mint a kőris. A férfikorba ért már amikor eszébe jutottak a kőrisbogarak, ha türelmes volt, márpedig ő az volt, láthatta őket ahogy delente kijönnek napozni a levelekre, aztán visszamennek az árnyékba és tovább rágcsálják a nyúlánk levélkéket, ők is zöldek mint a levél és nyúlánkak, az állatok meg megeszik őket, de akkor már az a nevük hogy búgatópor, - és újra virágzott a kőris, a levelek meg magukba szívták a napfényt. Az udvari ajtó zárjának kattánására ébredt. Már világosodott.

" Öblös mellel szeptemberben
vad dalokra fenekedve most,
Rajt ígyunk egy huzamost "

A hangja melegen nyargalt a pince csendjében, rekedtes zöngéi belecirógattak a kételkedő fülekbe. Egyedül állt a katlan közepén, poharában, mint üveggolyóban, benne tükröződtek a világ tárgyai. A rászegeződő tekintetek elbizonytalanodtak a sárga nedűben, apró kezeivel keményen fogva tartotta őket; szoknyája széle pirossal volt szegve meg feketével, ő fehéren süvített közöttük. -

" Szép bajszod van aranyoskám! " - gondolta, és játékosan megcibálta egy fiatal férfi lecsüngő bajszát.

A meszelt falon szárított füzérpaprika lógott és egy kisebbfajta hébér. Idős, festett hajú nő nézett rá a söntés pultja mögül. Kopasz külföldi kezében megállt a pohár.

Nyikorogva nyílt a bejárati ajtó, ketten bámultak tanácstalanul a lenti füstös félhomályba.

Szoknya suhant, eléjük libbent.

Fatányéron fatulipánt, fokhagymás disznósajt. Mély barázdák a deszkán, szálkás barázdák. Reszelt torna ecet nélkül, sóshagyma kolbásszal.

A vesszőből font kenyértartókat fehér kendő takarta, púposabban, mint a hét púpos esztendő. Alatta illatoztak a friss kenyérszeletek. Jó esetben az illat és a sok égő gyertya. Néhány szaváért, de csak pár pillanatra, most mindez az ő kezében, Szilvia nevető szemében. A búbos kemence, amit sose fűt senki fehérre meszelve, fekete cseréptányérok lógtak rajta és krémzöldvirágosak.

Marci bácsi bérelt sarokasztalánál régen megmondta, hogy bizony ez jó érett cefreszag, pedig az öreg már maga sem tudta, hogy ő még négy lobogó gyertya lángjánál született, aztán odalibbent és beleült az ölébe.

Még egyszer középre, a megemelt pohár, az üveggolyó, egy utolsó szorítás, piros abroncsok a fekete hordón... - taps .

A pincér lassan odasétált, hogy kinyissa a felső ablakot.

Hűvös volt már akkor az utcán, meg sötét is.

Korán esteledett.

A szomorúfüzek a zöldséggel szemben mindig árnyékban álltak. Csak a koronájuk csúcsát súrolta a háztetők mögül előbukkanó nap, odavetítve ezzel az

ágakat, az utca túloldalán álló ház téglaszínű homlokzatára.

A várkerületet fellocsolták, a járdát lesöpörték. Még hűvös volt. Nyaranta, mikor a nap már reggel is erősen tűzött, jól láthatóan párologott a víz.

A kenyereshez akkor hozták a kakaós tekercset, világoskék műanyagrekeszekben cipelte őket a kocsikísérő a raktárba. A kenyeres melletti újságárusnál Lajos megvette a népsportot.

A zöldséges még külön is fellocsolta a járdát, mielőtt árujának egy részét az utcára pakolta.

" - Frissíti őket a víz " - hallotta egyszer, ahogy az egyik vevőjének magyarázta.

Az almák és a karfiolok reggelente árnyékban pihentek. Az a zöldséges szerette a szépet és nagyon értett ahhoz, hogy az áruját kíváncsan kipakolja.

A három vadmeggy a várkerület végén állt. Ha elhagyták a zöldségest, rögtön megpillantották őket. A vadmeggy hasonlít a rendes meggyhez, persze csak a fa. A zöldséges felől az első, majdnem összeért a szomorúfűzekkel. Az úttest választotta el őket. A törzsek a kirakatok felső pereméig értek, ott szétágaztak, az ágak felnyúltak egészen a háztetők fölé, elvékonyodtak és ráborultak a cserepekre.

A vadmeggy érdekesen virágzott. Az utca túloldalán egy háborús emlékparkban is álltak meggyek, csakhogy azok nemesített fák voltak, későbbben is virágoztak, rózsaszín labdák borították olyankor az ágakat és még nem látszott rajtuk egyetlen levél sem.

Amikor a vadmeggyek virágoznak a legtöbb fa még kopár, a parkban akkor kezd zöldellni a fű, de a levegőben már észrevehetőn benne van a tavasz. Először a levelek jelennek meg, áttetszőek és csak utána nyílik a virág. A virágok fehérek, elszórtan ülnek az ágakon a levelek közt, és az ágakkal együtt szabadon kavarnak a szélben.

Az öreg meggyfáknál a vékony ágak lefele csüngnek. Körülbelül annyi virág van rajtuk, mint levél. A méhek rögtön megtámadják az első virágokat. A fák alatt lévő boltban sokszor vásároltak.

Akkor már nem csak a levegőben van benne a tavasz, látni is lehet.

A csengő hangja semmivé tette azt a meleg ködöt, amiben addig úszott. A meleg köd paplanból volt és levegőből.

Kinyitotta a szemét. A szobafőnök az asztal mellett állt, vállán törölköző.

- Felkelni, mozgás egy-kettő! - mondta - Mindjárt itt lesz valamelyik nevelőtanár.

Álmosan felült az ágyban, körülnézett, és csak akkor tudatosodott benne, hogy hol van. A szemben lévő vaságy fehér csővázát bámulta, amiről már sok helyen lepattogzott a festék. Kábán nézte a fekete foltokat, közben combja alatt is megérezte az ágyvas hidegét. Megborzongott, libabőrös lett, gyorsan megdörzsölte

mindkét karját. A tenyere alatt újra lesimultak a szőrszálak.

A többiek lassan ébredtek.

A parketta sötét és kopott volt, koszosan fénylett a beléivódott sok zsíros vaxtól, a szőnyeg jóval az ágya előtt feküdt, a lábaival nem érhetette el.

- Keressétek meg a tisztálkodócuccot, mindenki fogjon törölközőt, aztán félmeztelen irány utánam!

Felállt, egy darabig egyhelyben toporgott, nem tudta hova rakta a törölközőjét, aztán rájött, hogy még mindig mezítláb ácsorog.

- Nem azért mondom fiúk de siethetnétek, mert ha...

Kivágódott az ajtó, alacsony bajszos ember állt a küszöbön és kiabált.

- Jó reggelt! Maguk mit csinálnak ennyi ideig? Szükségtelen fél órát szarakodni uraim! Gyorsan irány mosakodni, öltözködni, ágyat bevetni! Gondolom a szobafőnök tegnap megmutatta nektek hogyan kell ágyazni! - Ne toporogj ott fiacskám, hanem irány a mosdó! - Major mért nem viszed már őket?!

- Vinném én tanár úr - mosolyodott el a harmadikos fiú - de ilyenkor még lassan megy.

- Lassan megy, lassan megy! Nem fiam, csak tehetetlen vagy! Mozgatni kell a srácokat. Hát! - Egy-kettő, egy-kettő! Addig nem megyek ki innen, amíg egy ember is bent van a szobában.

- Te mit csinálsz ott gyerelem? - szólt rá Kovács Tiborra. A fiú az ágy alatt kotorászott, a papucsát kereste.

Ijedten rebegte: - Tanárbá...

A tanár félbeszakította.

- Nincs bácsizás, megszűnt, megszűnt! Tizennégy évesen egyszer és mindenkorra megszűnt! Én nektek tanár úr vagyok. Csókolom sincs, mert itt egy páran a folyósón úgy köszöngettek. Mindig a napszaknak megfelelően köszönünk. Világos? - Na jónapot! - csapta be maga után az ajtót, megfedkezve előbbi ígéretéről.

- Kapd be! - dörögte utána Major a szobafőnök és ettől mindannyian egy kicsit megkönnyebbültek.

A mosdó tömve volt, az ajtajában egy idős nevelőtanár állt és befele kiabált.

- Igyekeztek gyorsan megmosakodni, aztán már adjuk is át a helyet a mögöttünk levőnek. Törölközni tudtok a folyósón is.

A mosdót embermagasságig fehér csempe borította, a fal többi részét lemeszelték. A mészréteg több helyen lepattogzott, másutt feketészölden virágzott rajta a penész. A mosdókagylókkal sok bajuk volt, nemegyszer eldugultak, koszosak voltak és csak hideg víz folyt belőlük. A helyiség cementlapos padlója középirányban lejtett, egy betonba süllyesztett lefolyóig. Legtöbbször az dugult el elsőként.

Bementek a mosdóba. A mezítelen strandpapucsos lábak egy része, az eldugult lefolyó miatt keletkezett koszos, szappanos tócsában tocsogott.

A hideg víz furcsa volt, de felfrissítette. A folyósón megkönnyebbülten fellélegzett. Hosszú folyosó volt, hideg és szürke. Később sem tudta megszokni.

Az ágytakarójukon különböző mértani ábrák voltak, nem ment a kisimításuk. István a másik ágyon dolgozott, közben jól hallhatóan szuszogott.

Az udvaron lecsüngő ágú kőris állt, az alatt sorakoztak fel azon a legelső reggelen, hogy átvonuljanak az iskola melletti étkezdébe.

Futott a várkerületen, szemét elhomályosították a könnyek.

- Rohadt strici, szemét strici! - hüppögte.

Barna haja a háta közepéig ért, piros pólót viselt és koszos farmernadrágot. A nadrág szűk volt, egyszer a varrás mentén elszakadt, de ő összefércelte fekete cérnával.

Két digó utánafordult az utcán.

" Le vagytok szarva! " - gondolta.

Nagy mellei voltak és ezek zavarták a futásban, egyesek húzták is érte, hogy túl nagyok, de ő nem törődött velük mert a fiúk kedvelték. Oldalát verte a " szimatszatyorban " otthonról megmentett literes üveg. Tele volt borral, az apja borával. Dugó, aki az ilyenre kényes volt, utálta az apja borát, egyszer ki is köpte és azt mondta rá, hogy szar vinkó. A többiek megitták. Ő nem szerette a bort, csak ritkán ivott.

Szép arca volt, tele apró szeplőkkel, dús szemöldök ívelt a szeme fölött, a vége elvékonyodott. Soha nem pizmogott az arcával, ilyen és kész. Neki megfelelt, ha nem is volt oda érte. Mikor belenézett a tükörbe, mindig elfintorodott. " Hosszú ", amikor egyszer a várfalnak

szorította, azt mondta neki, olyan a szeme, mint az égbolt. Az égbolt akkor különösen felhős volt, semmilyenszínű. Hosszú, miközben a nyakát csokolgatta ezen vigyorgott is, ezt világosan érezte. Nem haragudott rá. Tudta, hogy hülyeség, ők valamennyien jól megvoltak egymással. Ő is belerúgott egyszer a seggébe, amikor az a téren megkergetett egy kenyérmorzsát csipegető galambot. Szemét dolog volt, különben sem nagy kunszt. Köpni tudni kell!

Beleizzadt a futásba, de legalább lecsillapodott. Nem volt nagy pofon, csak félrecsúszott és még mindig csengett tőle a füle.

A matektanárnőjét pillantotta meg az ékszerbolt kirakata előtt. Nem merte kikerülni. Lassított, megállt, megigazította a haját.

- Jó napot tanárnő! - köszönt oda a szikár ötvenes nőnek.

- Szervusz Csilla. Merre tartasz?

- A nagyiékhoz megyek. - Isten bizony!

- Persze, de...

- Vízontlátásra!

- Szervusz!

" Fújj szemét! Én meg hülye vagyok!"

Most már lassan lépkedett, és tűnődve nézte a várkerületen parkoló kocsikat. Megállt a ruházati bolt kirakatánál. Erdész kollégista fiúkból álló csoport lézengett az OTP előtt.

" Már messziről bűzlik róluk " - gondolta.

A valutaárfolyamok tábláját nézték és lökdösődve vitatkoztak valamin.

Odasomfordált hozzájuk.

- Ne haragudjatok, nincs véletlenül egy kis aprótok? - szólította meg őket.

- De éppen van - nyújtott felé néhány érmét az egyik fiú.

- Kösz, majd meghálálom - dünnyögte automatikusan.

A fiúk felröhögtek.

" Én tényleg meghülyültem! Rohadt stricik, csak röhögjete! "

Megint elhomályosodott a szeme.

A várfalhoz érve Anikót pillantotta meg.

- Szia, hogy vagy? - futott oda hozzá a lány.

Megcsókolták egymást.

- Szarul - válaszolta neki.

Csíkos közeledett feléjük csíkos nadrágban, erről kapta a nevét, a fekete-fehéren csíkozott nadrágjáról, ami az anyja szerint olyan volt, mint egy pizsama. A várkerület egyik fája alá telepedett vattacukorárús, gyanakodva nézte a fiút. Valami miatt haragban voltak. Csíkos rávigyorgott, aztán megcsókolta a lányokat.

- Jobbról, balról, ahogy illik, na meg középről - mondta közben.

- Neked meg mi bajod van? - kérdezte Csillától.

- A kurva életbe - motyogta Csilla. Eleredtek a könnyei.

Szar az egész.

- Jól van na. Jól van, nincs semmi baj! - nyugtatta a fiú.

- Hoztam egy kis piát - hüppögte Csilla.

- Nagyszerű! Had lássuk!

A délutánt ott töltötték a várkerületen. Dugó, Péter, Anita meg Klári csapódott még hozzájuk. Este volt már amikor egymásbakarolva otthagyták a várfalat és jobbra befordultak egy átjáróház kapualjába. Az átjárót belső udvarok tagolták, az egyik ilyenbe nyílt a műszaki bolt hátsó bejárata, és ezen az átjárón lehetett bejutni a várfalon belülre, az óvárosba.

Dél előtt tíz óra volt, amikor az első virágfej áttörte az aszfaltot. A járda ragacsosan fénylett a buszmegálló mellett. Jenő a korláton ült, és néha maga elé köpött. Nem tudta eltalálni a fehér cigarettacsikket.

- Azannya! - csodálkozott rá a repedésből kibukkanó kék bimbóra.

Közel volt hozzá. Rövid összpontosítás után pontosan eltalálta a tövét.

Akik láthatták, nem felejtik el azt a napot.

Fújt a szél és minden ragyogott. A kollégium körül a juharok, már napok óta bokrétásodtak. A járda fölé hajló ágakról, a levelek árnyéka rávetődött a bimbókra.

A nedvesség csodát művelt. Az inda kikúszott a repedésből, körültagogatózott, aztán fölfeletörve lerázta magáról a rátapadt salakdarabokat.

A zöld szár vékony volt és növekedett.

- Meghibbantam - dünnyögte Jenő a korláton, és farmerdzsekijének a zsebében cigaretta után kotorászott. Időközben milliméternél is vékonyabb száruk sokasága folyt ki a földből, és indult el a szélrózsa minden

irányában, szorosan az aszfalthoz tapadva. A főszál tetején himbálózó kék bimbó, már térdmagasságban úszott a szélben, és elégedetten irányította a belőle duzzadó élő tavat.

Először a gyerekek vették észre, akik a forgalmas út túloldalán túrták a homokot. Egy pirosposzsgás kislány éppen babot vetett a várárok melletti veteményesbe, amikor meglátta.

A katonák leugráltak a bástyákról, és átrohantak az úttesten. Az óvónő kétségbeesetten integetett utánuk a járda szélén.

A gyerekek körbeállták az időközben már kilevelesedett tengert, aminek a felületén valódi hullámokat kavart a szél. Egy darabig ott toporogtak a földön kúszó indák közt, de amikor a levelek bokájukat kezdték nyaldosni, hátrálni kényszerültek.

Akkorra már élő takaró borult az egész járdára.

A leghosszabb szál lekúszott a szegélyen és megindult az úton a felezővonal felé. Egy kamion áthajtott rajta, de nem lapította össze.

Az egyik fiúcska futva megkerülte az indákat, megállt Jenő mellett és megrángatta a nadrágja szarát.

- Klafa mi? - kérdezte.

- Mhümm - nyögte Jenő - Oltári!

Öreg nénike tipegett oda a gyerekekhez, és megsimogatta egy barna kislány fejét.

- Énekeljetek kedves, énekeljetek! - Azt hogy: " Bújj, bújj zöldág " - kezdte.

- " Zöld levelecske, nyitva van az aranykapu, csak bújhatok rajta " - folytatták a gyerekek.

Ekkorra megjelent a többi bimbó is. Majdnem egyszerre törték át a levelek sűrűjét. Kék fejük leginkább a tulipánéhoz hasonlított, de a szár nem közepén ízült a szirmokhoz, hanem a szélén.

Egyre több inda kúszott ki az útra, és ezekből rögtön nőttek a levelek meg a virágok.

Helyi járatú busz közeledett, lassított és megállt. A vezető kiszállt.

Nagy tömeg verődött össze. Egy vékonyka fiatal nő, szóltanul letérdelt, kezeit imára kulcsolta, tekintetét pedig az égre szegezte.

Jenő elmélyülten rágcshalta a cigaretta füstszűrőjét, szája sarkából kifolyt a nyál és végigcsorgott az állán.

A többi bimbó, ekkor érte utol az első. Már megkülönböztethetetlenek voltak. Lassan növekedtek és elmúlt dél, mire elnyerték végleges alakjukat. Jenő ha lábujjhegyre állt, éppen ellátott felettük.

A kék bimbók nagyokat bólintva himbálózta a szélben, és lilává színezték át a rajtuk áthatoló napsugarakat.

Szép délután volt. Az Alpok szelei tisztán tartották az eget, és a háztetőket még estefelé is sütötte a nap.

Szürkült, amikor a körtánc elkezdődött. A tűzoltók kordonja adta Dugóéknak az ötletet. Csilla szatyrából előkerült a literes üveg, az apja borával, és így egy kis időre - ha szakadtan is - felválthatták a mező körül összekapaszkodva álló tűzoltókat.

A kék bimbók velük együtt járták méltóságteljes táncukat, csak a szél parancsára hallgattak, és nem törődtek a múló idővel, aki már szerette volna őket virágokként látni.

Aztán éjszaka lett, sűrű sötét éjszaka, Jenő elaludt a korláton, valaki gyertyát gyújtott, feljött a hold és a csillagok...

- Szeretnénk, ha fáradságos munkájuk eredményeként, jogosan fogalmazódhatna meg bennük a gondolat: "Gyermekekként jöttek, és érett emberekként távoztak!" Felemelte a fejét és végignézett a sorokon. Tudta, hogy minden a lehető legnagyobb rendben volt. A hangja keményen, de melegen csengett, tekintetétől megolvadtak az udvari ablakok üvegei. Szavai könnyeket csaltak a szemekbe, elröppentek a gyöngyvirágos dobogó felett, körülengték Gabi testét, körültáncolták a bokáját és elidőztek a szoknyája alatt. Miközben beszélt, ettől meghatódott, és az egész olyan komoly volt és szép, és ő közben egész idő alatt arra gondolt...

Meleg volt a világ, tarka és illatos.

- Rettenetes ez a folt! - panaszkodott Éva - Úgy éreztem, mindenki bámulja.

A fák alatt sétáltak. A kavicsos út meredeken lejtett egy fából épült játszótérig. Még néha utolérték őket a

majális hangjai, leginkább a nagy körhinta hangszórójából előtörő dallamfoszlányok. Amikor felkapaszkodtak a játszótér mögötti dombokra, ez is megszűnt.

Csend volt arrafelé. A játszótér mérleghintáján, négy fiút és két lányt láttak. Hárman-hárman ültek a hinta egy-egy felén, és megpróbálták azt egyensúlyban tartani. Amíg elhaladtak mellettük, ez nem sikerült.

A fiúk jutottak az eszébe, akik már biztosan végeztek a Kocsis pincéjének borával.

- Áru!d már el hova megyünk! - kérte tőle Éva.

- Csak sétálunk - válaszolta.

Közben azon a helyen gondolkodott, hogy már nincs messze, remélte, hogy megtalálja, és hogy jól emlékezik.

A dombról ráláttak a városra. Szemben velük a hegyek húzódtak. A köztük lévő katlan tornyokkal volt teli. " Leginkább templomok " - futott át rajta. A nap nem rég ment le, ezért a látvány különösen szép volt.

Amikor továbbmentek, megkönnyebbülten látta, hogy jól emlékezett. Éva egy darabig tiltakozott, nem értette őt, az ilyesmit nem szerette, máshova is mehettek volna, talán nem is ő győzött, hanem az este.

Letört egy ágat és nekiadta.

Határozott volt, " ennek így kellett lennie - biztos, ami biztos! " - gondolta.

Felettük, ott azon a helyen virágzott a fehérorgona.

A gesztenyéért jól fizettek abban az évben.

Sötét volt mire a házhoz értek. A kerítése fából készült, és már majdnem rároskadt a járdára. Az udvar vashulladékkal volt tele, a végében egy pirosasszínű gépkocsironcs állt. A bejárat ajtónál nem láttak fényt, csak az udvar felől, a kiskonyha ablakán szűrődött ki világosság.

- Hátul lesznek - dünnyögte Rudi.

A család az asztalnál ült és vacsorázott. A kis helyiségben meleg volt, és a villanykörte fénye elkápráztatta a szemüket.

" Töltötkáposzta! " - érezte meg a babérosparadicsom illatát. Nyelvét a szájpadról szorította.

A férfi beállította a mérleget, közben bele-beleharapott a kenyérbe, amit a bal markában szorongatott.

- Olyan ötszáz forint lesz - vélekedett Rudi, miközben megemelte a mérleg mellé dobott hátizsákot.

- Meglátjuk - csámcsogta a férfi.

A buszmegállóban sokáig erőlködött hogy rágyújtson egy kis tömésnyi pipára, de hiába kértek száraz gyufát, amikor a dohány is átnedvesedett.

A buszon érezte, ahogy a hideg vízcseppek lefele vándorolnak a bőrén, nem szívja már fel őket a nadrág és a legtöbb el is jut közülük a gumicsizmába.

Felszisszent, mert egy csepp, amelyik a combja belső feléről csordogált lefele, különösen hideg volt, szinte fájt úgy csiklandozta.

Az átöltözés nem tartott soká, jól ledörzsölték magukat a fűtőtestekről levett száraz törölközőkkel. A nadrágokat

és a két kabátot a zuhanyzóban kicsavarták, aztán a törölközők helyére tették.

A zene nagyon távolinak tűnt előtte, elnyomta a meleg láрма és az evőeszközök csörömpölése. A kőfal kormos volt, ő végtelen nagy távolságból szemlélte a poharában lévő vörösbort. Áttetsző, mélysötét.

Jutka válla fölött rávigyorgott Rudira, aki egy forró pogácsát igyekezett kettétörni. Torkát még kellemesen kaparta a babéros paradicsom maradéka. Érdeklődve forgatta a fény előtt a poharat, amit akkor öleltek körül a pipa füstjének hullámai. A meleg csillogás tompább lett, de nemsokára újra teljes fényében ragyogott.

- Hmm! - mormolta elgondolkodva. Az itteni WC-s néni jutott erről az eszébe, aki kövér volt és zsörtölődős, és aki világosan meg is mondta...

- Egészségedre! - emelte felé Jutka a poharat, aztán Rudiékkal is koccintottak.

Elégedetten hátradőlt a széken, kellemes nyugalmat érzett, valamiről talán beszélgettek is, elmosolyodott, közben a kezét Jutka combjai közé csúsztatta, a belső felére, oda, ahol a legpuhább és a legmelegebb.

Jenő a patak királynőjével végigköpködte a kirakatokat. A királynő sohasem köpködött.

- " Bonyolult lelke van - csóválta a fejét Rudi, amikor a lány szóba került - Nem nekünk való! "

- Betöröm! - mondta hörögve Jenő, és felkapott egy kisebb követ.

Tökrészek voltak.

- Törd! - bólított rá egész lassan a patak királynője, és kitörölte szeme sarkából a könnyeket.

- Nem merem - ejtette le a kezét csüggedten a fiú - Gyáva vagyok.

- Az vagy! Add ide!

Éjszaka volt. Már elmúlt éjfél. Nyolc óra felé esni kezdett a hó. Apró pelyhekben esett, fehér kristályokban és beborította a járdát. Fújt a szél. Szinte mindig fújt. A járdához tapadva söpört előre, és furcsa köröket, meg "S" betűket rajzolt a lisztszerű hóba. A kirakatok visszatükröződő színes reklámfényeit szétporlasztotta a levegőben. Pirosak, zöldek és lilák táncoltak kristállyá dermedve az utcán. A várkerület bástyája előtti mélyedésben, a karácsonyra kívágott kis fenyők ágain felengedtek és végigfolytak a csillagszórók tűin.

Világos éjszaka volt. A karácsonyfák gyertyái feketén hajladoztak a bástya előtt.

A patak királynője elvette a kavicsot és széles mozdulattal a kirakatüveghez vágta. A kavics nagyot csattant az üvegen, de az sértetlen maradt. A patak királynője majdnem elesett.

- Gyenge vagyok - sírta el magát - De te gyáva vagy!

- Az - mondta Jenő és csuklani kezdett.

- Megint rámjött - dünnyögte.

Továbbtámolyogtak a kivilágított főutcán, a következő kirakatig.

- Tudsz még? - kérdezte a királynő.

- Tudok.

- Mert én már nem nagyon. Elég volt. Elegem volt.

Elesett, és Jenő kísérletet sem tett rá, hogy felsegítse.

" Bonyolult lelke van " - hallotta belül Rudi szavait.

- A rohadt életbe - sírta el magát a patak királynője, miközben királynőien szép arcát az ég felé fordította - a kis hülye! Taknyosok vagytok még mindannyian!

Betámolygott egy kapualjba, hátát a málló vakolatú falnak vetette. Jenő lehajtott fejjel kullogott utána.

Dugó aznap délután halt meg. Felakasztotta magát a harmadévesek szárnyán, egy emeletes ágy vasvázára, pont szemben a körisekkel. Soha nem tudták meg, hogy miért tette.

Hajnalban indultak. Az ösvény a hegyoldalban kanyargott, valamivel a házak felett. A völgy felől, egy fiatal fenyves zárta el a kilátást. Nem látták a házakat.

A fenyők egy részét kitisztították. Erős gyantaszag volt és fűszag.

" Most hagyhattuk el a kaszálót " - gondolta.

A levegő jó volt, de párás és biztosra vette, hogy a tó fölött még köd lesz.

Az ágak kinyúltak az ösvényre. Óvatosak voltak, de mégis átáztatta őket a róluk lecsepegő harmat. Felfrissültek a gyaloglástól.

Az ösvény barnán kanyargott előttük és puha volt, de amikor egy szakaszon levették a gumicsizmaikat, hogy mezítláb menjenek tovább, rájöttek, hogy szúr is, a vastagon ráakódott fenyőtűktől.

A házak felől kannák csörömpölése hallatszott és valami káromkodás, aztán a zöldrefestett kút vasfejének kattogása. A zöldrefestett kútra jól emlékezett, a fenyves szélén állt, közel a méheshez.

- Disznó szag van - mondta Dugó félhangosan.

- Tehén - igazította ki Rudi.

- Te tudod, te vagy falusi.

- Falusi a nénikéd.

Az állatok szaga erős volt és elnyomott minden más szagot.

Megcsúszott valami gyökéren, ami az ösvény sziklás talajából állt ki. Átgázoltak egy füves tisztáson. A hajnali harmat még a csizmáján keresztül is, érezhetően hűtötte a lábát.

Jó ideje gyalogoltak már. A tó felett tiszta volt a levegő. Felkelt a nap.

A vörös golyó fénye a két jobboldali orom közt tört be a katlanba, a hegyoldalak sötétje elnyelte a ragyogást, a sugarak melege pedig lapos párafelhőket hasított ki a fenyők csúcsaiból.

A hegyek fölött fújhatott a szél, mert az addig lassan felszálló pára kavargva táncolni kezdett az ég meghatározhatatlan színű háttére előtt, aztán feljebb teljesen széteszlott.

A szemben lévő parton egy ember állt horgászbottal a kezében és nézte a vizet.

- Pisztrángozik - mondta Jenő.

- Mindhiába - dünnyögte Rudi.

Az ösvény rákanyarodott a tó mellett húzódó sziklás földútra. Elérték a gesztenyést. A forrásnál megálltak. A katlan mélyén voltak, a tóparton.

- Pihenhetnénk egy kicsit - ajánlotta Dugó.

Leültek a szanaszét heverő kövekre. A gesztenyés alja tiszta volt és mohás. A völgy, amiből a patak folyt, fölöttük húzódott, az összeboruló hegyhátak sejtették az irányát. A bejáratát látták csak, egy rétet a völgyben, ami felkúszott a baloldali hegyhát feléig. A réten magasszálú fű nőtt, amibe valami apró, sárgavirágú növény keveredett. Amögött már alig látszott a vörösfenyők aljának korhadó feketészöldje. A szurdokban megüledett párás köd mindent eltakart.

Feltámadt a szél. Az erdő kopogni kezdett.

- Mi az - kérdezte Jenő - esik?

- A fenét - sóhajtott fel Rudi - a gesztenye. Az kopog.

Meggondolták a dolgot. Nem mentek be a völgybe, inkább visszafordultak, és a hegyi tó kiömlésétől lefele indulva követték a patak folyását. A patak keskeny volt, egy lépéssel át is léphették, és a víz, a legmélyebb pontokon sem folyt be a gumicsizmákba.

A parton éterek nőttek.

- Itt jó lesz - mondta Rudi.

A patak azon a ponton mégjobban összeszűkült, előtte egy homokos teknőben összegyűlt a víz, majd a szűk száj egy mohás kővén átbukva, méteres zuhatagként hullott alá.

- A partoldalban vannak kövek - mondta Jenő.

Dugó felmászott a nyálkás lejtőn az erdő széléig, majd legurított nekik néhány követ.

Eltorlaszolták a patakot. A víz átjuthatott a kőhalom résein. A nap akkor tört át a levelek között, behatolt az éger összeboruló lombjainak alagútjába. A vízen fényes foltok jelentek meg, aztán ágak és levelek és a kőgát is csillogni kezdett.

- A rohadt életbe - suttogetta Jenő - Elkéstünk.

Árnyaik hosszan végignyúltak a parton.

Jenő és Rudi bemásztak a vízbe. Jenő szájában cigaretta lógott, egészen a sarkában, kezeivel a part egyik oldalán a gyökerek alatt kotorászott. Ugyanezt tette Rudi a másik oldalon.

A víz alámosta a gyökereket, barlangokat alakított ki a part szegélye alatt.

Egészen különös érzés, amikor ujjaid hegyével megérzed a pisztráng ideges testét. Úgy kell tapogatóznod a víz alatt, mint a vak embernek, mindkét kezedet magad elé tartva, ha még kezdő vagy, szívedben az elkerülhetetlen félelemmel, hogy hátha rákot fogsz, pontosabban ő fog meg téged, valamivel a hüvelykujjad első íze alatt, - mert a rákok oda tartanak. Aztán amikor már ezt is sikerült elfeledned és ha szerencsés vagy, ujjaid hegyéből kiindulva végigfut testeden a haltest ideges remegése, összegyűlik a mellkasodban, és ezt a feszítő erőt felhasználva, a pillanat tört része alatt, összeránduló tenyered és felemelkedő karjaid, a füves partra hajtják a halat.

Legalábbis így beszélnek.

- Már délután volt. Nemrég ébredtek. A fenyves szélén aludtak, a tó felett. Megzavarták őket a szúnyogok. A köves tűzrakóhelyen, a vastagabb ágak még parázslottak.

- Füstöt! - nyögte felülve Rudi, és az arcához kapott.

Lent a tónál kirándulókat láttak. Egy egész csoportot.

A szemközt lévő gesztenyésoldal zöld volt, világoszöld.

Rátelepedett a nap fénye és hullámozott, amikor végigvágta rajta a szurdokból kirohanó szelek.

- Na menjünk! - állt fel Dugó - Éhes vagyok.

- Az előbb ettünk.

- De mennyit?

A házak mellett jártak a völgy másik felén. Ezen az oldalon lombos erdők nőttek. Az ösvény egyenletesen lejtett egészen a faluig, az utolsó utcasarkon lévő italboltig. A hegyoldalban virágzott a ciklámen. A ciklámen nem virágzik feltűnően. Nem virágzik foltokban. A virágok egyenként magasodnak húsos leveleik fölé. Nagyon tartózkodó virág, nem lila és semmiképpen nem rózsaszín, az illata is hasonlít a színéhez, és csak egyetlen szál szép igazán belőle.

Leértek az utcára. Jobbra fordultak a város felé. Elhaladtak egy gyümölcsös mellett. A kertből két szilvafa ágai nyúltak ki az útra.

A fű magasra nőtt a fák alatt. - Rég nem kaszálhatták.

Sok napon keresztül esett, és talán ez volt az első tiszta éjszaka.

Legtöbben az első emeleti ablakpárkányon ültek, lábaikat kilógatták. A fehér, szőrös, és csíkospizsomás lábszárak, mozdulatlanul sorakoztak az okkersárga falak előtt.

Előttük a kőris lombkoronája sötétlett. A kőris beborította a belső udvar jó részét, de most az ágak és a levelek réseit átszúrták a fa alatti fények.

Az oldalsó fal kisajtaján át gyertyák vonultak be halkán énekelve, elborították az udvart és a fáklyákkal együtt majdnem eltűntették az éjszakát. Ez persze nem sikerült, de ettől az egész dolog csak szebb lett.

Tüzek táncoltak a téglafalon meg a zöld szeméttárolón, ami a sarokban állt.

A szobafőnök mögött ágaskodott egy széken és tekintetével őt kereste. Az arcokat nemigen tudta kivenni. A délutánra gondolt, a kis fák árnyékára a dombon, a fű érdes bugáira a könyöke alatt, a karjaira a hátán. A szúnyogok akkor estefelé velük együtt örültek a fűszálak közt eltűnő nap utolsó sugarainak.

Persze el se hitték, de azért Jenőnek utána a szobában letolta a nadrágját és megmutatta. Jenő nemigen lepődött meg, de azért fütytyentett, és szakértőszemmel vizsgálta a hátsó felét.

- Ez igen! Jó sokáig tarthatott. Tiszta hólyag vagy.

- Á a fenét! Sajnos nem. - Szúnyog volt rengeteg - mondta.

- A virágok! A virágokat! - rendelkezett a szobafőnök - És gyertyát!

Addigra már a többi szoba ablakaiban is gyertyákat gyújtottak.

Jenő kihúzta az ágy alól a nagy kartondobozt, ami tele volt délutánszedett virágokkal és szirmokkal. A másik dobozban egy egeret tartott. Erről csak kevesen tudtak.

Aztán mindenfelől hullani kezdtek a virágok. Egy csomó beleakadt a kőris lombjaiba.

Meleg éjszaka volt, a szél sem fúj.

A lányok szerenádjának végét elnyelte a fütty, és a taps... - Az égről pedig lelógtak a csillagok.

Hárman sétáltak a szőlők felé. Kora délelőtt volt.

Éva az eget nézte, a felhőket, Rudi szájharmonikázott. Valami indulófélet játszott, és ők annak az ütemére lépkedtek.

Fogták egymás vállát, ő Éva derekát, aki így zavartalanul mehetett közöttük. A felhők fehérek voltak, velük szemben rohantak, valahol egészen magasan, nagyon gyorsan és nagyon ritkán. Közöttük kék volt az ég, annyira kék, hogy bántotta a szemet. A nap tűzött, meleg volt.

Elhaladtak a romos téglagyár mellett, már régen kiértek a városból. Az árok túlfelén, a szántóföld szélén virágzott a kökény.

A keskeny betonút lejteni kezdett. Beértek a jegenyék közé. A fák öregek voltak, tele elhalt, száraz ágakkal.

Egy verébraj röpködött előttük, bevárva őket, majd előremenekülve a következő bokrokig.

A jegenyék alatt árnyék volt, majdnem hűvös.

Elérték a szőlőket. Az út itt magas partok közt haladt tovább, az első prэшázak fölöttük épültek.

Éva ellökte magát tőlük és futni kezdett. Piros szoknyája ott lebegett előttük. Aztán megállt, talán ötven méterre, egy útszélen növő nagy diófánál.

- Eperfa! - kiáltotta feléjük - Nincs eper!

- Napszúrás - mondta Rudi.

- Ez a dal, a tengerről szól - konferálta be a következő számot.

A verebek ijedten menekültek, ezúttal az útpadka porából.

Az árokparton mindenféle virág nyílt. Éva lassanként egy nagy csokorravalót szedett.

A kanyar után feltűnt a szárhalmi erdő. A szél fúj, erősen, ahogy mindig szokott. Letépte a kökény szirmait, azok fehéren szikráztak a napban, és elröpítette vissza a házakig, a " zölduborka " című dal refrénjét.

Öreg ember jött velük szemben az úton kapával a vállán, a kapá végén fehér nylonszatyor lógott. Hazafelé kergette a déli meleg.

- Áldja meg az Isten! Legyen hosszú életű! - köszönt rá hirtelen ötlettel Éva.

Az öreg először gyanakodva, majd meglepetten nézett rájuk. Végül megállt és elmosolyodott.

- Téged is lányom. Magukat is áldja meg! - mondta.

Epilóg

Feltámadt a szél és az aranylevelek a fal előtt még vadabb táncba kezdtek.

A nap már nem vakított, meleg fénnel vonta be a sziklát.

Az omladékba kúszó nyírfák sárga levelei néha felröppentek, egészen a perembe kapaszkodó csenevész fenyő fölé.

Már hallotta a madarakat és szeme résein át látta a levelek táncát.

A sziklaperem mögött, de mégis magában érezte a várost.

A tornyok közt ott dübörgött, táncolt minden.

A szívében ott dobogott, táncolt a világ.

Kinyitotta a szemét.

Meglátta a falat. Fel kellett emelnie a fejét, hogy a felső szélét lássa.

A sziklaperembe egy csenevész feketefenyő kapaszkodott.

Sütött a nap.

- Most már nem értett semmit. Igazán semmit.

- Előrelépett és mosolyogva lehajtotta a fejét.

A buszmegállóban akkor állt meg a busz.

Talán kétszáz méterre lehetett mögötte.

Mesék a csillagoknak

Holdapó

Volt egyszer hol nem volt, ott ahol a nagy hegyek fenyősapkái már a felhőkben úsznak, aztán afölött is, ahol mindig süt a nap, valahol magasan, a vadvirágos rétek közt örök napsütésben, élt egy öregember.

Olyan öreg volt már, hogy rég elfeledte az idők kezdetét és végét, igaz nem is nagyon gondolkodott ezeken a dolgokon. Csak hagyta a napokat had teljenek kedvük szerint, mert igazán szerette őket, úgy, ahogy a friss forrásvizet szerette, a földiepret tejszínhabbal, a vadvirágos mezők táncát a szélben, és más jó dolgokat.

Naphosszat elüldögélt a patakparton a víz csobogását hallgatva, közben a szakállát fésülgette, ami olyan hosszú volt, hogy akár a derekára is tekerhette volna. De az öregapó soha nem tekerte a derekára, mert titokban semmit sem kedvelt jobban, mint amikor magányos sétái közben vidáman ott lobog körülötte a szélben.

A madarak szerették az apókát, talán a szélben szálló nagy szakállá miatt, ami olyan volt mint ők, vagy azért mert soha nem bántotta őket, sőt a fagyos teleken, amikor mindent vastagon borított a hó, megvendégelte őket a kunyhójában. Ha pedig a réteken és az erdőben kosarával a karján munkája után látott, nemegyszer ott üldögéltek a vállán, jól tudva, hogy zsebéből nem hiányozhatnak a nekik való finom falatok.

Holdapónak hívták az öregot, de csak a hozzá közel állók tudták a nevét, az emberek még nem találkoztak vele soha. Néha ugyan megesett, hogy egy-egy

kisgyerek otthon a meleg ágyban, olyan estén, amikor az égen fent világított a hold, meglátta őt, ahogy a virágzó rétek szélén áfonyát gyűjt kosarába, a vállán erdei madarak ülnek, a szakálla pedig körülötte úszik a szélben - de a felnőttek nem nagyon hittek a gyerekeknek, így holdapó továbbra is magányos maradt. Igaz, az ő magánya nem volt szomorú magány, társai voltak a virágok, a mókusok, a madarak, és az enyhe nyári éjszakákon, amikor hosszú szakállába takarózva kint aludt kunyhója előtt a réten, féltőn borultak fölé és óvták álmát a csillagok.

Hanyatt fekvé sokszor elnézegette az ég lámpásait, és látta, hogy pontosan úgy ragyognak ők ott az égen, mint a virágok a mezők zöldjében, ahogy a hegyek szikrázó hósípkái az erdők felett, vagy a derű az emberek szemében. És ahogy mosolyogva nézte a csillagokat, egy idő után felsóhajtottak körülötte a fák, életre keltek a sziklák és dörögve sugdostak, tündérhangon kacagni kezdett a patak, a mezőn a virágok jobban illatoztak, a csillagok pedig még közelebb hajoltak, hogy mindent jól halljanak.

Holdapó ilyenkor mesélni kezdett, mesélni úgy, ahogy csak ő tudott. Titkokkal telt meg az erdő, színekké olvadt a rét.

Holdapó hanyatt fekvé, meséket súgott a csillagoknak.

Mese a lányról, aki a tengernek táncolt

Valahol a Földközi tenger mentén történt.

Ti, akik a világok mélyéről mérhetetlen távolságokból szemlélitek az időt és mégis itt ragyogtok nekünk minden éjszakán, ti talán már tudjátok, hogy az a föld minden világok egyik legszebbike.

Csontfehér sziklakoronák szakadnak ott bele a tengerbe, a sós tajték csobogva táncol lábaik előtt, a víz pedig kékebb, mint a fölője boruló azúr égbolt. A part forrásai köré haragoszöld növénytakaró borul, az öreg cédrusok évezredek nyugalmával nézik a tengert, és olyan nagy a csend, hogy a sok ezernyi kabóca zúgása a nap fényével együtt, mély álomba varázsolja a tájat.

Szegény halászember gyereke volt a lány, kis halászfaluban éltek egy homokkal párnázott öböl partján. A homokban tengeri rákok arasztak és az apró halakból álló halrajok, néha kiúsztak egészen a partokig. A többi gyerekkel együtt gyakran kergették őket a bokáig érő vízben, amígcsak az ügyes halacskák szétrebbenve ki nem siklottak kezeik közül.

A falut az öböl mindkét oldalán magas partok határolták. Kopár, sűrűn barázdált fennsík húzódott felettük. A fennsík magasan volt, olyan magasan, hogy még a legkisebb gyerekek is elláthattak róla a tenger és az ég határvonaláig, ki a végtelenbe. Vidám emberek voltak a halászok, sokat énekeltek, és többet tudtak a

tengerről meg a víz felett úszó hajnali szél illatáról, mint Ti drága hunyorgó testvéreim együttvéve.

Azt a kislányt Marinának hívták és szép volt, akár a pirkadat a tenger felett. Hiába volt azonban szép, a többi gyerek nem szerette, sokszor kicsúfolták. Talán mert más volt mint ők, kereste a magányt, ha éppen nem segített édesanyjának a ház körül, rendszerint az öböl partján sétált, vagy fent a falu feletti sziklákon, a tengert nézte, amit kiskora óta megmagyarázhatatlan rajongással szeretett. Gyámoltalannak gondolták, mert hamar elérzékenyült, megsiratta a kis halakat, amik belekerültek apja hálójába, és talán még a hajnali szellő után is ejtett néha egy-egy könnycseppet, amikor az lecsendesülve elenyészett az öböl felett.

Vasárnaponként tánc volt a faluban. Igazi tánc, olyan amilyenre csak a tenger és a nap taníthatják meg a vándort, és ezeket a dolgokat az ott élő emberek mind magukban tudták. Por szállt fel a tér fölé, por és homok a meztelen talpak alól, a zeneszó pedig ott úszott a tenger felett és csak a látóhatár szélén halt el valahol.

Tudjátok-e milyen az, amikor napban lüktetnek a sziklák?

Tudjátok-e milyen mikor szélről fodros a tenger?

Tudjátok-e hogy vibrál a levegő a víz felett, tudjátok-e hogy erre a ritmusra zúg a kabócák hangja?

És végül tudjátok-e, hogy mindez a csoda ott lobog a buzúki remegő húrjain?

Vidám táncok voltak és vad forgatag. De a sok táncos közül is, akiknek végigmuzsikálták az estét, kitűnt

Marina. Táncát látva a legények lába erőltlenül rogyott vissza a porba, a lányok kétségbeesve és irigyen nézték, még az öregek szája is tátva maradt. Ha ő velük volt csak neki szólt a zene, a két zenész nem tehetett róla, könnyű lába, karcsú teste magához ölelte a hangokat, az öböl fényei ezüstösen villantak meg a vízből kiugró halak testén, a lenyugvó nap is fényesebben ragyogott.

Az öregasszonyok eközben a fejüket csóválták és boszorkányságról sugdostak, az emberek pedig büszkén nézték a lányt, ahogy félig szétnyílt ajkain furcsa mosollyal suhan el előttük.

Aztán egy vasárnaptól fogva, az anyja többé nem engedte ki a térre Marinát. Féltette a rosszindulatú öregasszonyok pletykáitól, és attól kezdve a halászok nélküle táncoltak a száradni kiakasztott hálók között. Ekkor lett csak igazán magányos, magányosabb mint valaha.

Nem tehetett így mást, a fennsíkra ment, hogy együtt töltsen a délutánt egyetlen megmaradt kedvesével, a tengerrel.

Ezekén a csendes délutánokon fedezte fel, hogy a buzúki hangja ott bújik meg a hullámokban, hogy a tenger az aki Mérosz apó szilaj-remegő dalait zengi, hogy a partok, a sziklák, a víz meg a szél, az ő szívével egyazon ritmusban lüktetnek azokban a dalokban.

Ilyenkor könnyes szemmel a fennsík peremére állt, fejet hajtott végtelen kék kedvese előtt, teli tüdőből magába szívta fényét, illatát, és felvetett fejjel büszkén táncolni kezdett.

" Tengerbe táncolja a napot " - mondták a gyerekek, akik meglesték ilyenkor.

Ahogy teltek az évek, Marina csak egyre boldogabb és szebb lett, és nem akadt már halászlegény a faluban, aki ne sóhajtozott volna utána. Furcsa dolgokról is beszéltek néha az öbölben, hogy esténként, mielőtt a nap óriáskorongja a tengerbe bukna, csodazene száll fel a vízből, ilyenkor roppant hullámok hömpölyögnek szelíden és felcsapnak egészen a fennsík pereméig, hogy tündérek táncolnak a fehér kövek közt és tetszésük szerint varázsolnak napfényt vagy viharokat...

Sok ilyenfélét hallani. Az emberek már csak ilyenek.

Volt egy lány, egy halász lánya, Marinának hívták, aki csak a tengernek táncolt. Ti égbolt csillagai ne feledkezzetek meg róla. Ha arcotokat éjszakánként megmerítitek valahol a Földközi tenger sós vizében, gondolatok eztán rá, mintahogy barátunk a tenger sem feledi el kedvesét soha. A buzúki húrjairól ott messze száll a dal - figyeljétek csak...

Mese arról, hogy miért szeretem én az áfonyalekvárt

Hát annak bizony jó hosszú sora van. Nehéz is ezt elmesélnem, mert nagyon a szívem mélyére zártam, ahogy a kedves dolgokat szokás, amiket nem mutatunk meg senki másnak, csak annak, aki igazán fontos nekünk. De hát ti mindig mellettem voltatok drága testvéreim, távoli ragyogások a reményt jelenti énnekem, mert ahol az éj sötétjében csillagok is fénylenek, ott nem éjszaka van, hanem a ti fényetek.

Állt a kisleány az éjszakában valahol a fenyves komor partja szélén és a falu kutyáinak egyre távolodó ugatását hallgatta. Csillagtalan sötét volt, a Szent-Vendel hágó feketén terpeszkedett a házak felett. A házakkal nem volt baj, azok nagyon takarosak voltak, mélybarna falaikkal, fazsindelyeikkel belesimultak a völgy zöldjébe. A völgyből meleg vacsorák illata szállt, az ablakokban ekkor gyúltak ki az első esti fények, és a kisleány mindentől utoljára még olyan honvágyat és boldogságot érzett, hogy beleremegett. De aztán nagyapóra gondolt, majd arra a tündérre, aki valahol a bércek közt a tovatűnő időről énekel, és úgy határozott elindul. A nagy fenyők lombjai szomorú sóhajjal borultak össze fölötte, ágaik közt ott visszhangzott, ami a lelkét nyomta.

Szerette a hegyeket, a fenyőtűkkel takart ösvények puhaságát a talpa alatt, a gombaillatú erdők csendjét és a

hajnalokat, amikor csillogó harmatcseppek szakadnak a falu feletti frissen kaszált rétekre.

Az éjszakát egy elhagyott irtáson töltötte, messze túl a falut övező hegyek gerincén, egy keskeny völgy bejáratánál. Baljós párás csend ülte meg a környéket, és hidegek is voltak már az esték nagyon. Beburkolózott a ködmönébe, a hátát egy gyantás fenyőtörzsnek vetette. Hallgatta a völgyben kanyargó patak robaját. Ez a hang megnyugtatta, és valahogy kevésbé félt így a magánytól és a sötétségtől ami már ott terpeszkedett körülötte. A pisztrángokra gondolt, ahogy felfelé úsznak a patakban, mindig az árnyékos helyeket keresve, villámsebesen vágva át a napfényes szakaszokon.

Távoli kaszálók illatát hozta felé az akkor feltámadó enyhe északi szél, és bár nagyon félt, ettől megkönnyebbülten fellélegzett, aztán mielőtt végleg elnyomta volna az álom, a pisztrángfogás járt a fejében és kitörölt a szeméből néhány kövér könnycseppet.

Levente, mert így hívták a kisfiút, mélyen és nyugodtan aludt. Álmában egy réten járt, a rét tarkállott a nyíló virágoktól, leginkább mégis fehérén világított. Égigérő óriásfenyő állt a közepén, aminek ágai úgy úsztak és hajladoztak a szélben, mintha valamennyi külön életet élne. Később rájött, hogy annak a kis tündérnek csengő hangjára táncolnak és ringnak, aki mellette áll és a kezét fogja. Nagyon szép dal volt, benne zengett minden öröm és bánat, amiről csak valaha is hallott.

Aztán amikor ellobbant az utolsó hang is, hirtelen csend lett. Tökéletes csend, élő és fénylő. Benne lélegeztek

mindannyian, a fák, a hegyek, a rét. Tündökölt a világ és álmodott. A nap fénye most hajnali harmatként lassú lebegéssel porlott rájuk, az idő pedig megállt egy pillanatra, mintha soha nem akarná elfeledni ezt a percet.

És akkor álmában, miközben fázósan összébb kuporodott a fa alatt, mert a hegyek fölött gyülekező hófelhők meghozták az igazi hideget, újra átélt mindent. Megint érezte azt, ami az éj sötétjébe kergette, most még inkább benne sajgott, ami miatt elindult.

Nyári délután volt. Fölfele baktattak apjával az úton. Az út fehér kavicsokkal és kövekkel volt teli. A kavicsgörgetegekből néhol vízerek szivárogtak elő és velük szemben kígyóztak. Egyes helyeken az út teljes szélességében folytak, máshol keskeny szálakká szűkültek, itt belevájtak az útba. Már majdnem a tetőn jártak az ököritatónál, ami a hegyoldal három forrását gyűjtötte egy mohos favályúba. Jó hely volt, az állatok is szerették, a legelőről jövet ott ihattak. Rozsdásodó pléhfeszület állt a gerincen a kaptató végén. A szekéren púpozva rázkódott az akkor gyűjtött széna. Ő egészen belefúrta az arcát, miközben apjával együtt a szekeret tolt. Egyedül volt, teljesen egyedül, a jószagú zizegő csendben.

Azt a követ egyikőjük sem vette észre. Már szinte aludt a meleg szénailatban, az apja komoran nézett előre, amikor a kő éppen a kerék alá került és a szekér elakadt. Hallotta a lovat, ahogy prüsszkölve erőlködik. Csontos, vékony ló volt a Csillag, sovány hegyilegelőkön

nevelkedett, patkós lábai tehetetlenül csúszkáltak a kavicsokon. Az apja egy darabig csak nézte, aztán lehajolt, kitámasztotta a hátsó kereket, megfogta a kezét és előrerángatta az állat fejéhez. Kezébe adta a zablát - alig érte fel - majd egy fával ütni kezdte a Csillagot. Keményen, módszeresen verte a lovat, és ő a fejét tartva, maga fölött látta annak riadt, nagy szemeit.

Mégsem szólt egy szót sem, nem mert megszólalni. Csendben ereszkedtek lefele a faluba vivő ösvényen, egyikőjük sem nézett a másikra. Az apja lehajtott fejjel lépkedett mellette.

Akkor, aznap este végre elhatározásra jutott. Régóta érezte ő, hogy baj van, mintahogy tudta az összes gyerek a faluban, amit a nagyok sohasem. A rosszkedv és a félelem árnyai egyre jobban elhatalmasodtak rajtuk, a reménytelenség lassanként beborította a völgyet.

Nem úgy tudták ezt a gyerekek testvéreim, mint ahogy én most nektek elmesélem. Közülük, még senki nem tudta volna szavakba foglalni ezeket az érzéseket. - Ám én úgy gondolom - kemény telek mindig jártak, szűkös napok is voltak régen, és ki tudja azt, hogy mennyi bánat nem szakadhat még az emberre, de ha a szívéből telik csak egy mosolyra való, akkor olyan nagy baj nem lehet. Levente, miközben álmában a réten a kis tündér kezét fogta, abban a soha el nem múló varázslatos csendben, újra átérezte annak a délutánnak minden szomorúságát. Ott hüppögött a kályha mellett a sarokban, arcát törölgetve siratta a lovat, előtte friss szénát rakott elé és megitta. Nem tudott

megvigasztalódni. Aztán amikor úgy érezte akkora a bánata, hogy nem is bírja elviselni, egy nagyapótól hallott régi-régi történet jutott az eszébe, amit még neki mesélt egyszer fent a hegyen. Egyre tisztábban zengett benne az a furcsa dallam, amit úgy szeretett a szavakban. Minden mondatra jól emlékezett.

Újra hallotta nagyapó hangját:

Van egy madár kicsiny madár
kisebb mint egy fenyőrigó
torka piros begye fehér
hangja érdes és csúnyácska
őt kövessed el ne vétsed
völgykatlanban fent a hegyen
fenyves erdő sűrűjében
ő elvezet túl a bércen.

Túl a bércen van egy másik
kicsiny madár
mint egy rigó akkorácska
torka sárga hangja trilla
fészkrét hagyva száll előtted
megmutatja hol a szikla
ketté válik
szűk szorosnak rejtekébe
patak partján egy kis rétre
elvezet.

Sziklaszálról felröppenő
fehér madár száll előtted
teste nincs is csak a hangja
de a hangját
nem felejtet.
Tündér lányka
karcsú szálfá
szákszorszépek szirma zengi
vele együtt azt a dalt.

Benne szól a kicsi madár
kisebb mint egy fenyőrigó
túl a bérce az a másik
mint egy rigó akkorácska
sziklaszálról felröppenő
teste nincs is fehér madár
csak a hangja.

Tőle kérdezd megmutatja
hol terem a hegyek gyöngye
minden gyöngyszeme egy mosoly
egy maréknyi csak a boldogság.

Elhatározta, hogy megszerzi és hazahozza ezt a kincset.
Álmában ott a fa alatt visszaemlékezvén erre
elmosolyodott, s miközben mosolygott, kövér, súlyos
pelyhekben szállingózni kezdett a hó. Valamivel
később, amikor ezek a pelyhek már az arcára estek,

fejére húzta a ködmönét, így nem érezte őket. Közben még mindig a réten járt és a tündér kezét fogta.

- Itt érik a hegyek gyöngye - mondta a kis tündér, majd kezeit széttárta a rét felett - Ez az amit kerestél, a fehéráfonya.

- És tényleg igaz hogy... - akarta kérdezni.

- Minden gyöngyszeme egy mosoly - nevetett fel a kis királylány, aztán egy fehér gyümölcsöt Levente szájába nyomott - egy maréknyi csak a boldogság.

- Tessék a tiéd - intett a rét felé - mert hittél ebben a szép mesében.

A felhők aznap éjjel szinte rászakadtak a földre. Abban az évben ez volt az első hó, és ott az első hóból mindig bőséggel esett.

Levente a fa alatt mélyen és boldogan aludt. A kislány a madarokról mesélt neki, arról hogy tanítja őket énekelni, és hogy a széllel együtt ők viszik a világon körbe az összes dalt. Régóta hallgatja már őket, és néha hoznak neki is új dalokat.

A tél szikrázó dunnaként takarta be a falu házait, a Szent- Vendel hágó fehérén világított. Kristályos pelyhei ráfagytak az ököritató vastagodó jegére. Lassanként megtöltötték az öreg favályút.

Fáklyás emberek jártak a falu körül a friss hóban, és egy kisfiút kerestek.

Az a kisfiú most a medvéket figyelte a réten. Miután kijöttek a fák közül, leültek szépen illedelmesen körbe, fehéráfonyát eszegettek, amivel a kis királylány megkínálta őket. Így történt ez minden áldott nap, erről

pedig nem tudott más csak ő, esetleg még az égigérő óriásfenyő táncoló ágai. Boldogan jöttek, mert a fehéráfonya mézédese és ezt a medvék is nagyon jól tudják.

Hosszú idő telt már el azóta. Újabban megesik néha, hogy egy lányka lép ki szürkületkor az erdők sötétjéből és elnézegeti a völgyben fellobbanó fényeket. Olykor énekel is valamit, de távoli hangját elnyeli a fenyvesek fekete csendje. Néhány asszony szívében ilyenkor mégis felcsendül egy dal, egy elszállt madárkáról, aki többé már nem térhet vissza.

Az emberek meg, elérvén az erdő szélét a kaszálóra menet, az ököritató rozsdásodó keresztjénél megállnak egy pillanatra, visszaneznek házaikra, és azóta egyre többször eszükbe jut amit oly rég elfeledtek - hogy mégiscsak van valaki ezen a világon, aki gondot visel rájuk.

Most nyár van, meleg este, és olyan fénylő töletek az égbolt, hogy úgysem férközhet közénk a bánat. Én hiszek a fehéráfonyában, Leventében és a kis királylányban, akkor is hinnék bennük, ha biztosan tudnám, hogy csak ebben a mesében léteznek.

Amikor érni kezd az áfonya mindennap teleszedem vele a kosarat, majd mikor már elég összegyűlt a piros gyümölcsökből, lekvárt főzök belőlük. És cukrozom, és rengeteg mézet rakok bele, mert a fehéráfonya mézédese, ezt a medvék is nagyon jól tudják.

Mese a világszép történetről

Nohát, akkora nevetést is régen hallott már a holdvilág meg a mező, mint amikor az a fiú gyöngyvirágok helyett egy nagy fej káposztát igézett elő énekével a földből. Bolondos volt különben ő kisgyerekkora óta, legalábbis annak mondta mindenki, aztán ahogy cseperedni kezdett csak úgy vonzotta magához a furcsábbnál-furcsább dolgokat. El is indult egyszer világgá a csapzottszőrű kutyájával, amelyik mindig a nyomában poroszkált, de csak az erdő széléig jutottak és onnan fordultak aztán vissza boldog és sokat tudó képpel úgy, hogy arrafelé talán még máig is emlegetik.

Különösen a kutya okozott nagy riadalmat, ahogy bölcs ráncokkal a homlokán, ámde vigyorogva menetelt végig a főutcán. Olyan emberien nézett azzal a különben suta fejével, hogy a tanítóúrnak kedve támadt kalapot emelnie neki.

A tanítóúr kertjében álltak akkor is, akit mindenki kedvelt arrafelé, mintahogy viszonyszeretett ő is egyvalamit teljes szívéből, a jófajta szilvapálinkát.

Alkonyodott. Távobabb a folyóparti erdők mögött akkor hamvadt el a nap, a forróság is enyhülni kezdett, és az esti szellő az ártéri legelők tölgykoronái fölött, feléjük kergette a folyó tegnap este óta elfeledett illatát. Ez az illat uralta esténként a házakat és a tehénistállók szaga, amiről Ti, magasan tündöklő testvéreim ugyancsak keveset tudhattok, és amiről talán majd egyszer

hosszabban is mesélek, mert ez béke és meleg biztonság.

Így hát a káposztafej jó helyre nőtt, ez nem tagadható, a tanítóúr kertje úgyis kopár volt, csak néhány sor rózsza nyílt benne, amit a papné gondozott, és egy pár szilvafa állt a kert végében, amiket mindig nagy becsben tartottak itt.

Az a dal zümmögő volt, olyan ráolvasásszerű, csendes, mégis messzelobbanó. Felszállt a jegyesor fölé a poros úton át, túl az oszlopok csúcsán a gólyafészekig. A folyó holtágának zöld vizébe borzolt, régi szép meséket riasztva benne újra fel, keresztül suhant aztán a sűrű tölgyesen, a legöregebbekkel elbeszélgetett - majd mikor már nem hallotta senki, rátelepedett a házakra megint, átnyúlt az esti csend fölött a tűnő nap felé, és a fiú előtt a földben új életet nyerve szólt.

Akkor bődültek el a tehenek.

Esténként, amikor a vízpartillatú szél először simogatta meg a templomtornyán a bádoglemezeket, az állatok felkapták fejüket a jászlaik mellett, kitágult orrlukaikkal beleszimatoltak a levegőbe, és szívből jövőn bőgni kezdtek.

- A tehénbögés! - hagyta abba zümmögő énekét a fiú - Nagy baj. Persze mindent megzavart. - Pedig gyöngyvirágének volt higgye el - mosolyodott rá a terebélyes káposztafejtől megigézett tanítóra - A fáktól tanultam ezt is, mint annyi mást, és úgy szólt most is, ahogy mindig zengett és szólni fog, ilyennek hallható

tavasszal, akkor felerősödik és életre kelti az addig földben szunnyadt.

- Úgy van fiam, úgy, úgy! - dadogta száraz torokkal a halálra rémült ember - Csak csak nyugalom, ez most már nem vitatható! - nyögte még. Megpróbált közben kiaraszolni a kertből, de balszerencsés volt, mert átbukott a rózsaaágys sарokkővén, és kétségbeesett kiáltással elterült a porban.

S miközben a kerítés mögül leselkedő gyerekhad nevetése felkavarta az esti csendet a házak udvarán, megkergette a szürkület neszeit egy elsuhanó lepkecsapat nyomába, a fiú letelepedett a moccsatlanul fekvő alak feje mellé egy kőre és bízatóan megbökdöste őt.

- Nohát így vagyok én csak bolond, falu bolondja, látja-e? - De megbocsátok, meg tiszta szívből - mondta és egy nagyívű mozdulattal belecsapott a levegőbe.

Akkor csend lett, percekig tartó. A kocsma lármáját elhozta ugyan néha feléjük a szél, és az egyik udvaron lányok énekeltek valamit az esti munka közben a piros virágokról, de ott körülöttük mindez nem számított, csak a leselkedő gyerekszemek csillogtak az estében vidáman, a földön hasaló tanítót nézték, aki semmi pénzért meg nem moccanat volna.

A fiú pedig maga elé meredt, sokáig tűnődött, majd lassan, ahogy a folyó folyik partjai közt csendes csobogással, mesélni kezdett: - Halljatok most csodát! - Nagyobbat, mint amikor az öreg bádogostót álmából felriadva pillangókat kergetett a réten, mert azt hitte

róluk, hogy azok a molnárné elbitangolt tehenei, de még annál is nagyobb, mint az első napsugár a deres hajnalokon, vagy a szürkület szétporló csendje a háztetők felett. Csodát egy világszép történetről, amit egyszer elvesztettünk, és amit még nem lelt meg újra senki.

Emlékszem gyönyörű nyári nap volt. Akkor még nem tudtam erről, márhogy gyönyörű, de én is hallottam az énekszót a földekről, és láttam a lányokat, ahogy hajladozva szedik a markot a kaszások nyomába. A földek és az erdők aznap hajlottak először felém, aznap suttogtak először a fülembbe, és a folyó közepén a harcsakirály, éppen akkor adta férjhez a középső lányát. Boldog voltam azon a napon és valami erős várakozás feszült bennem, mint amikor az ember már orrában érzi a kemencében piruló peregcsék illatát.

Az a furcsa kis ember a folyóparton ült és rögtön csendre intett, haragosan nézve rám, mert csörtetve közeledtünk felé a kutyával a bozótoson át. Akkora nagy szalmakalap takarta a fejét mint egy malomkerék, apró kék virágokból font virágfüzér lógott a nyakában. Csúnya, öregemberes arca volt, barna bőre mint a cigányoknak, és olyan kicsire nőtt, hogy alig ért a derekamig. Inget nem viselt, a nadrágja szakadozottan és foltosan lógott rajta, de annyira hogy azon még én is elámultam, aki pedig ilyen téren már elég sokat látott vagyok.

Miután csendre intett, velem tovább már nem törődve visszahanyatlott a fűbe. Én meg lekuporodtam tőle nem

messze egy bokor tövébe. Jól láthattam az arcát, ami úgy ragyogott fel lassacskán, mint a kántorúr képe, amikor összetett kézzel és félrebillent fejvel fújja a nagymisén.

- Gyönyörű - nyögött fel hirtelen - gyönyörű! - ismételte meg újra megbicsakló hangon, aztán a fogai között valami elnyújtott, zümmögő énekbe kezdett.

- Gondoltam ennek már a fele sem tréfa, a folyóhoz lopakodtam és megmerítettem benne a kalapomat. Szó ami szó, az sem volt egy kis kalap, a köszörüssel cseréltem annak idején, ebből elgondolható, de ez nem fontos, és óvtam is mindig mindentől, ha lehetett.

Tehát megmerítettem, aztán az egész vizet a fejére zúdítottam.

Úgy pattant fel tőle, mintha tüzet raktak volna a talpa alá, majd megragadta a karomat és csak úgy dőlt belőle a szó: - Láttál erdőn mákot vetni, vak madarat lovagolni, bakkecskét bikkfára mászni, vak kódist csodákat látni perszehogynemnohátsipirc!!! - fejezte be egy szuszra és megpenderített a mező irányába.

De hát engem sem ejtettek ám a fejemre!

- Nohiszen! - kiáltottam vissza - Hisz ez még semmi! Most hallgasson ide!

" Egyszer volt hol nem volt, túl a folyón, a hegyeken és az óperenciás tengeren, élt egy jóságos tündér. A tündérnek volt egy gyönyörű szép kertje. Annak a kertnek a közepében pedig állt egy nagy almafa. A koronája a felhők hasát csiklandozta és akkora nagy

aranyalmák nőttek rajta, mint egy görögdinnye." - kezdtem bele.

Nem gondoltam volna, hogy ilyen nagy hatással lesz rá amit mondok. A szemei, amikkel addig keresztül nézett rajtam egészen elkerekedtek, még az arca is belesápadt a nagy nézésbe. - Nem tudom, hogy meddig állhattunk így mire az öreg végre megszólalt. - Ha ez igaz, a barátomná fogadnálak téged, sőt a legkisebb fiam is lehetnél éppen, ha végig elmeséled nekem ezt a történetet.

- Itt a kezem nem disznóláb! - ugrottam oda hozzá vidáman, majd miután megegyeztünk lehuppantunk egymás mellé a fűbe.

- Csak az a baj, hogy én ezt az egészet most találtam ki - ismertem be neki.

- Ugyan már, mit számít az - vontam meg a vállát, majd mosolyogva beleszimatolt a levegőbe. - Egyébként ez gyakori szokása volt.

- Gyönyörű ez a nap - dőlt hátra elragadtatottan, közben apró ujjaival a mellén lévő kék szirmocskák közt babrált. - Úgy zeng ma minden, hogy azt alig lehet elviselni.

Hegyezni kezdtem erre én is a fülem, de bizony nem hallottam az ég világon semmit. Madarak füttyögettek, kergetőztek és zörgették a vízparti fűzek ágait akárcsak máskor, a víz csobogása is jól hallatszott, más egyéb semmi. A parti legelőről hallottuk ugyan a csordás kurjongatását, ám ő világ életében csak káromkodott és a csizmáit hajigálta az elkóborolt állatok után.

Aztán egyszerre feltámadt a szél és ez tényleg megzúgatta a vízparti öreg füzeket, lesöpörte az égről azt a néhány ottfelejtett fehér pamacsot és mintha illatokat is hozott volna, sokfélét keverve, távoli mezőkről ahol még sohasem jártunk, a folyón túlról egy varázslatos világból, ez pedig egészen új volt, de ismerős is nagyon.

- Ki vagy te? - kérdeztem ekkor tőle.

- Apám egy terebélyes tölgy volt az erdő közepén - válaszolta elmerengve - anyám vízitündér a malomárokban - folytatta zümmögve - a malomkeréken játszadozott mindig boldogan, - azért is vagyok én ilyen szép, közel ezer éves és nagyon nagy varázsló! - fejezte be rezzenéstelen arccal.

Biztosan látta rajtam a kételkedést, mert rövid tünődés után folytatta. Már nem beszélt csak énekelt, de olyan gyönyörű szépen, hogy olyat én addig még sohasem hallottam. És a folyóparton a virágok felkapták álmos fejeiket, megborzongtak a csöpögő levelű füzek és gólyahírtenger nyílt körülöttünk sárgán azon nyomban.

Bizony én is megrettentem ettől - mondta a kertben a fiú és lehajolva résztvevőn megérintette a tanítóúr vállát - ezért éppen azon gondolkodtam, hogy nyakam közé kapom a lábam amíg még megtehetem, de az öreg résen volt, nem engedett.

- Maradj! Hékas! Ne menj! - Hát jó! Nem vagyok varázsló, ezt felejtsd el! - fogta meg a karomat és ijedtségemet látva bűnbánó arcot vágott. - Néha füllenteni is szoktam. Sajnos! - vakargatta meg a fejét -

Pedig a hazugság akárcsak a csúnya vagy a felesleges szavak, mindig elrontják a történetet.

- Nézd csak, hidd el ez itt még semmi - intett maga köré - Ami most történik és történt, az egészeknek csak egy parányi morzsája. Egy világszép történet, a te történeted, az enyém, a fáké, ezé a folyóé itt, a földeké és az égé. Kezdeté van és célja. De sajnós, az egész itt valahol, valamikor elveszett. Én az előbb csak megtaláltam belőle egy mondatot.

- Most mennem kell - rezzent össze ekkor váratlanul - Barátom a harcsakirály férjhez adja az egyik lányát. Oda én is hivatalos vagyok... Addigis, fejezd be a mesédet. A folyó és az összes dolgok itt körös-körül majd segítenek neked. "Ők nem feledték a szavaidat, mintahogy ebben a világban egyetlen szó, egyetlen gondolat sem tűnik el soha nyomtalanul - mondta.

- Igaz is - Aztán szép legyen ám! - bólintott felém, majd nyögve felállt, megropogtatta a csontjait és hangos "Juhéjj" kiáltással belerohant a vízbe, ami rögtön összezárult felette.

A kertben a fiú egy pillanatra elhallgatott. Körülnézve észrevette, hogy a többi gyerek időközben előlopakodott a kerítés mögül és körbeülte őt. Tátott szájjal figyelték. Valahonnan előkeveredett a kutya is és a lábaihoz feküdt. A tanítóúr pedig félkönyékre támasztott fejjel bámult fel rá.

Az est nyugalma körbefonta őket, csak a hold világított és a tücskök ciripeltek az éjszakai égbolt alatt. A maszatos arcok koszorújában tábortűzként lobogtak

tovább a szavak. És mivel sötét volt és alig látták egymást, egy idő után már nem tudták, hogy a fiú suttogja-e nekik csendesen, vagy az egész táj visszhangozza a mesét, ami ott kezdődött el a folyóparton.

- Egyszer volt hol nem volt - mesélték a fák - túl a folyón, a hegyeken és az óperenciás tengeren, élt egy jószágos tündér. A tündérnek volt egy gyönyörű szép kertje. Annak a kertnek a közepében pedig állt egy nagy almafa. A koronája a felhők hasát csiklandozta és akkora nagy aranyalmák nőttek rajta, mint egy görögdinnye.

A tündér minden hajnalban felkelt és apró kezecskéivel kifényesítette az almákat csak azért, hogy mikor a kelő nap kidugja fejét a távoli dombok mögül, azok már az első sugarától felragyogjanak és szétszórják annak fényét, melegét az egész tájra.

A kert egészen az övé volt, az összes bokrárt, virágát ismerte és nevén nevezte azokat.

Nem volt könnyű élete, mert ezek a dolgok sok munkát adtak neki, és az aranyalmákat is le kellett szüretelnie évente, hogy meglegyen a betevő falatja, ha eljön a tél.

Minden kis fűszálhoz volt egy jó szava, és a ringó virágfejek féltékenyen lesték kis gazdájukat, mikor pillant végre rájuk, mikor nyílik rájuk is a mosolya.

De az óriásfa körüli kert nem is volt ám akármilyen hely. Annyira szerették ott a dolgok a kis tündért, hogy megőrizték és visszatükrözték a gondolatait minden pillanatban. Ha felnézett az égre és arra gondolt " Ó de

szép kék vagy ma! " - mire körbepillantott már kéken ringtak ott a lombok, felhőket fodroztak leveleikkel a fák, és ő ott állhatott egy felhőtenger közepén ábrándozva.

Néha, ha kedvenc helyén az almafa alatt elnyomta az álom, színek folytak szét a kertben mindenütt, összemosódtak a fények, a sárgák, a barnák, tarka lepkék röppentek ki belőlük könnyedén - ragyogón szálltak - a szélben körberöpdösték - majd elenyésztek - és a kavargó álmok közepén ő feküdt.

Ritkán volt szomorú, mert néha mégis magányosnak érezte magát, ám akkor mindenre komor szürkeség terült, és a szép kertben csak gyom és dudva nőtt. Tartott is ettől nagyon, mégsem volt boldogabb tündér nála, mert minden gondolatát azonnyomban valóra váltották.

Történt egyszer, hogy egy vándorlegény, a szegény ember legkisebb fia, eltévedt az úton és hosszú bolyongás után elvetődött a varázskert felé. Rögtön megpillantotta a tündért, aki a zöld pázsiton heverészett és a virágaival beszélgetett. Nagyokat nevettek éppen, amitől olyan friss szellő kerekedett, hogy lesöpörte a leleskedő vándor fejéről a kalapot és az a nevető tündér lábai elé repült.

Megörült a tündér a legénynek, el sem engedte, a fa legszebb almáját ajándékozta neki, és attól fogva mivel kettesben mégiscsak más az élet, együtt parancsoltak a szélnek, a lomboknak, és csak szép dolgokra gondoltak,

mert tudták hogy körülöttük minden gondolatuk tovább és örökké él.

Nem is szenvedtek ők hiányt semmiben, nem szomorkodtak, hanem boldogan éltek, amíg meg nem haltak.

Így volt. Bizony. - Talán igaz se volt.

Hát így ért véget ez a mese - törte meg a fiú a hirtelen körjük telepedő csendet - a történetnek egy parányi morzsája. Egy világszép történet. A ti történetetek az enyém, a fáké, ezé az éjszakáé itt, a földeké és az égé.

Egyszer-kétszer még találkoztam az öreggel aztán is, és annyi mindent tanultam tőle, hogy annak elmondásához rövid lenne ez a nap. Egy deres hajnalon láttam utoljára, a kakasok veszettül kukorékolnak akkor, én a faluból gyalogoltam a mező felé. A mutatványosok szekereire lettem figyelmes a legelő közepén. Indulni készültek éppen, az első szekér már ki is fordult az útra. A saroglyákon cigányasszonyok ültek és az utolsó szekér mellett megpillantottam az öreget. Könnyen megismertem már messziről is, mert alig volt nagyobb a kocsi kerekénél. Mikor megindult a sor, ő is megpróbált lépést tartani velük, de rövid lábaival nem tudta utolérni a szekereket.

Akkor egy tagbaszakadt szakállas ember visszasétált érte, könnyedén mint a pelyhet felkapta, rálegyintett a fenekére, és nevetve a szekéren púpozott szénára dobta. A cigányasszonyok is nevettek, mind kinevették.

Volt egyszer egy öregember meg egy fiú, akik szokatlan, varázslatos dolgokat tudtak erről a világról.

Ti, akik túlláttok a kicsinyes kételkedés örökké fogvatartó tájain, akik számára egy emberöltő csak egy villanás, Ti már tudjátok barátaim, hogy ezek a dolgok bizony könnyen megeshettek.

A világszép történet létezik, csak elveszett. - Keressük meg együtt.

Az én időmben
elbeszélések

Álom a harangról

Nyugtalanul ébredt. A szoba sötét volt.

Átfordult a baloldalára. Megérezte a frissen meszelt fal illatát. Vigyora, mosollyá szelídült.

" No igen - gondolta - az árnyak, az árnyak varázstánca a falon. "

Lassan nyújtózkodott, és érezte, ahogy finoman összerándulnak az izmai.

Becsukta a szemét. Tökéletesen éber volt.

Tudta, hogy nem menekülhet, de azért még eljátszadozott az álom gondolatával.

A többiek szuszogása, alig hallható lágy dallammá fonódott össze.

" Létem ha végleg lemerült

ki imád tücsök-hegedűt?"

A kérdés ott didergett a levegőben, és kék szikraként táncolt a föléje hajló tündér szemében. Arany hajszájai az orrát csiklandozták.

- Hmm! - roppant össze a dolog súlya alatt.

Kezét a tündér csillogó leple alá csúsztatta és vizsgálódva magába nézett. - Nem tapasztalt igazi nyugalmat.

Eltolta a karját simogató könnyű kezét, és önelégülten megszólalt.

- Bizony bizony kedveském, nem arra születünk, hogy teli kupából szürcsöljük az élet borát!

Évszázadok beidegződött mozdulatával a bajsza után nyúlt, hogy megpödörhesse annak hegyét.

A jelenés megvonta a vállát, eltűnt, és csak a faágak éjszakai árnyai táncoltak tovább a falon.

Ez a dolog meghozta az önbizalmát. Most már nem is akart elaludni.

Feltérdelt, és homlokát az ablaküveghez tapasztotta.

Kint az utcán füvek susogtak a szélben, eltűntették, majd újra megmutatták a tegnapi zápor csillogó tócsáit. Vadvirágos hullámaik körülölelték az omladozó harangtorony lábát, a harang helyére felszerelt utcai neonlámpa fénye, nem feledtethette a déli harangszót.

Az építmény tetején lévő rozsdásodó fémkeresztet nem látta, de tudta, hogy ott úszik fejük felett az éjszakában.

" S dúlt hiteknek kicsoda állít

káromkodásból katedrálist? " - kérdezték tőle suttogva a lány távolodó lábnyomai a réten.

Kinyitotta az ablakot. Lábát átvette a párkányon, közben ügyelt rá, hogy ne üssön semmilyen zajt.

Bokáig merült a fűbe. Az éjszakai harmat hideg volt, és végigfolyt a lábán.

A toronyhoz sétált. Felnézett a hajdani harangot tartó keresztfára. A neon fénye az arcába csapott.

Hunyorogva állt ott. Keze lassan ökölbe szorult, fokozatosan megfeszültek az izmai. Még mindig fölfele nézett.

Elhatározta - ezen mindenképpen változtatni fog!

Akkor, abban a pillanatban, végre igazi nyugalom és öröm szállta meg. Mintha csak erre várt volna eddig, a

kőfal is megszólalt mellette, rég elfeledett történeteket, titkokat és varázsszavakat kezdett sugdosni a fülébe, fehérbe öltözött parasztlányokról mesélt, akik összekapaszkodva sétáltak az utcán, öregemberek dalai szálltak a mezők felett, csak a kőfalak és az erdők ismerték őket, a nagy ház táncteremből kiszabadult a fúvószene, és bukfencezni kezdett az erdőben, keringő csavarta körbe a fák tövét, aztán vér folyt, sűrűn, és végigfröccsent a falon, a félelem virágzott a kertekben - verejték csorgott le a tornácokról, és az emberek mosolyogtak, néha nekitámaszkodtak a kapufélfának és fürkészték az eget, a szénakazlak pedig lopott boldogságokról daloltak.

- Marhaság! - mormolta - Szavak!

Eltámolygott az erdő széléig. Valami nyomasztotta.

Tenyerével nekitámaszkodott egy vastag bükknek. A fa olajosan fekete lombjai, elnyelték a csillagok fényét.

Megpróbált a szél sóhajaira figyelni, az erdő hangjaira, a kéreg kemény ráncaira a tenyerében, de megintcsak felrémlt előtte a harang keresztfája, rajta a haranggal, eredeti formájában, úgy, ahogy azt mindig elképzelte.

" Mátra alján, falu szélén

Lakik az én öreg néném, " - zúgták neki a bükk lombjai.

Az öregasszony háza előtt már parányi kétséget sem érzett.

Az utcai ablakhoz lopózott, és bekopogtatott rajta.

- Ki az? - hallotta odabentről a néne hangját.

- Szebbet, jobbat sose láttam, ide hajtott, űzött vágyam!
- rebegte a kőfaltól hallott szavakat.

Az öregasszony kinyitotta az ablakot, óvatosan körülnézett, majd visszadünnyögte a választ: - Szerencsétlen!

- No hát mi kéne?

- Egy harang kéne - mondta.

- Értem. - Eltűnt, majd kis idő múlva egy fekete kendőbe bugyolált virághagymával tért vissza.

- Ültesd alá, aztán ne felejtsd el öntözni. És ne hálálkodj. Ráolvasni nem kell. Hallod? Ne felejtsd el öntözni! - kiáltott utána.

Nem hálálkodott. Pontosan végrehajtott mindent.

A hagyma a harangláb alá került, a földet fellazította, valamit még dünnyögött is neki. A végén aztán jó alaposan meglocsolta.

Elindult vissza, a ház felé.

A párkányon ült még csak, de már látta, hogy valaki a másik ágyon álmában is mosolyog. Meglátta éjszakai látogatóját is, ahogy ott ül mellette, és éppen a karját simogatja. Aranyhajszálai körül ott lebegtek a vers utolsó sorai:

" S ki viszi át fogában tartva
a szerelmet a túlsó partra! "

- Hmm! - mondta tűnődve. Csendben az ágyához lopódzott és lefeküdt.

Fejére húzta a takarót, közben megint megérezte a frissen meszelt fal illatát. Becsukta a szemét és álmodott.

Álmodott.

Álmában tiszta szavú harangok zengtek, és a boldogság cselesen, magát fehér fellegnek álcázva, ott lebegett a házak felett.

Epilógus

„Melegszívű, dolgos, derék,
Tőle tudom ezt a mesét.”

Versrészletek:

Nagy László: Ki viszi át a szerelmet?

Fazekas Anna: Öreg néne őzikéje.

Sárga-lila körhinta

Beültek a székekbe.

Az egyik kivilágított lőpavilon úgy indult el lassan hátrafelé, és úgy tűnt el aztán hirtelen, mint annak az utcájuk végén álló sarokháznak mindig világító ablaka, ami mellett Csíkos munkába menet és jövet, motorjával nagyívben elkanyarodott.

Felgyorsult a világ.

A fények elfolytak, majd szétolvadtak, újból összerendeződtek, csíkok lettek, néha egy-egy égő kiszakadt a sorból, és olyan volt mint egy színes robbanás. Szivárványszínű kör középpontjában keringtek - "Mért, mért hagytál el " - sírta a megafon, sárga-lila fénykígyók csavarodtak a testükre, imbolyogtak, vonaglottak, majd lepattantak róluk. Még gyorsabban pörögtek, ilyenkor kiszakadtak a fényözönből, csak a hangok érték utol őket, feltűntek a foci pályát szegélyező fák, a bokrok fekete tömbje, balra nézve megláthatták a kivilágított főutcat, egészen elől a dombon meg a víztornyot, vagyis csak a vörös lámpát ott fent a tetején.

Csíkos tekintetét az ég fele fordította, szédült, minden zúgott és kavargott körülötte. Tisztán hallotta az éles sikolyokat. Az ég koromsötét volt. Megpróbálta behunyni a szemét.

- Na mi van öreg, csak nem vagy rosszul? - hallotta a háta mögül Attila nevető ordítását.

- Ezt! - ordított vissza, közben az öklét vaktában előrelelendítette.

- "Óh, ó egy kis csók" - kacagta a megafon.

Olykor-olykor feltűnt Horváth úr a körhintás arca is, ahogy vigyorogva néz fel rájuk. - Én már ezt szoktam meg - szokta mondogatni nevetve nekik - megasztán a nép is kedveli.

A tér már csaknem üres volt.

- Na még egyet, hopp még egyet! - bízta őket a körhintás.

- Elég! - sikította az egyik lány.

Egy fehér lámpafüzér szélmalomként forgott Csíkos szeme előtt. Kiverte a veríték.

Megálltak. A két lány és Zerge, szédelegve hagyták ott a helyüket.

- Tovább! - horkantott fel - Mért álltunk le?

Hátranézett, oda ahol Attila és Pista ült, de az arcukat nem láthatta a félhomályban.

- Elég volt fiúk! - mondta Horváth úr - Különben is záróra van. Láthatjátok, hogy már majd mindenki elment.

- Tovább öreg! - szakította félbe határozottan és gyűrt papírpénzt kotort elő a zsebéből.

- Én nem bánom, ti tudjátok. Csak baj ne legyen belőle. Újból forogtak. A fények elkezdtek előbbi játékukat, ekkorra azonban már sokkal kevesebb volt belőlük, lent pakoltak össze, sárga, piros, lila, zöld, sárga-lila, sárga-

lila az utolsó még világító lőpavilon meg a körhinta, sárgalila, néha az erdő, a víztorony, a falu, az egyik céllövöldés keze, ahogy a puskáért nyúl - Zenét! - üvöltötte Csíkos, mert Horváth úr időközben azt már kikapcsolta, na még egyszer, gyerünk!

- "Jól figyeljetek" - vigyorgott a megafon - "elmesélem most"...

Kezdett rosszul lenni, már nem látott semmit. Vaktában beleköpött a színesen kavargó éjszakába. Arcát előrenyújtotta a szélbe.

- A rohadt életbe - motyogta - abba!

- Hopp még egyet - robbant felé megint a körhintás képe.

- Állj! - kiáltotta valaki hátul. A színek beleszántottak a földbe. Részeg imbolygássá porlott minden. Pista és Attila egymást támogatva dülöngéltek a bokrok felé.

- A sör miatt apám, csak a sör miatt - nyögte vissza a válla felett valamelyikkőjük.

Csíkos egyedül ült a hintán.

- Segítsek? - kérdezte tőle a körhintás.

Gyorsan nemet intett a fejével.

- Még egy kört! - mondta rekedten. Pánikkal a tekintetében meredt az elképedt öregre. - Na mi lesz már, nem hallja, csak mégegyet!

A fák közt fénygömböket látott hintázni, táncoltak, csengve összekoccantak, szétrobbantak, a sok színes darab még sokáig foszforeszkált, aztán eltűnt, a patak zúgását is hallotta, végül már nem bírta tovább, oldalra hajtotta a fejét és öklendezett.

A körhintás pedig ezalatt még egyszer, most már lassan és csendben körbeforgatta.

A templomban tisztán zengett az orgona, ünnepélyes hangjai visszaverődtek a gazdagon aranyozott falakról. Csíkos mindig a mellékoltárt nézte, valahogy nem tudta levenni a szemét egy fehérarcú, pufók angyalról. Esetlenül állt ott, a vállán szorította a ruha. A fiúk a hátsó padsorban vidáman kuncogtak. Hallotta az édesanyja szipogását.

Teri fehér ruháját a mellén elborította a sok piros szegfű, Csíkos valahogy feszélyezte és nem nézett oldalra. Elhallgatott az orgona és a pap beszélt. Szikár volt és kopasz, jóságosan mosolygott rá, éppen neki mondott valamit. Citromsárga ruhában az első sorban állt a húga. Balra tőle az öregek tiszta feketében.

A templom kétszárnyas ajtaja sarkig ki volt tárva. Az öreg templomszolga délelőtt lenyírta a fűvet, ennek illata összekeveredett a hőség miatt a templom előtti térre locsolt és már párologni kezdő víz illatával, aztán ott volt a rengeteg virág, Csíkos látta, hogy még a fiuk is hoztak.

A nagy csődületre gondolt, a virágzó vadgesztenyék alatt várakozó kíváncsiakra, a falura. Eközben még mindig a pufók angyalarcot nézte, amit az egyik hímezett terítőn álló gyertya érdekesen megvilágított.

Oldalra sandított, Teri kipirult arcát látta.

A pap befejezte a beszédet, és megint felzúgott az orgona. Olyan hirtelen szólalt meg hogy összerезzent, és ettől kuszává vált benne a dallam, és ahogy a zene tovább áramlott ez mindig rosszabb lett, az egészet nem értette, egy idő után már olyan volt, mint egy verkli nyekergő zenéje. Szédült, megijedt hogy rosszul lesz. Megfeszítette az izmait, a szemét keményen lehunyta. - Ekkor felrémlt előtte megint az öreg körhintás rég elfeledett, nevető képe - Hopp még egyet! Na még egyet!

Majd feldereng újra egy kedves nap, a füves tér fényesen ki van világítva, a levegő lassan hűlni kezd, már erősen szürkül, a körhintára díszként aggatott sárga és lila izzók sápadt fényét, a fehérre mázolt ülőkéket, a világító piros szalagot, ami a fő tartóoszlop és az egyik céllövöldés pavilonjának teteje közt, hol megfeszül, hol meg libegni látszik a szélben, a mindent elnyomó zenés lármát, mindezeket lassan kiemeli, kontúrjaikat egyre élesebbé teszi a tájra telepedő sötétség. A céllövöldések guruló pavilonjai mellett, egy városból jött büfés állította fel a sátrát.

Hó szakad...

Régóta vártuk már, hogy megpillantjuk a házat ott a béke földjén. Alkonyi napsütésben képzeltük el abban a pillanatban, amikor a nap korongja eltűnik a felhők alatt. Egy sziklakapun tört volna át a fény, sárgásvörösbe vonva a tájat. A tető kiszáradt mohapárnái felfénylettek tőle, aztán a ragyogás átlobbant a partot keskeny csíkban szegélyező túlevelű erdők lombjain, és szétszóródott valahol a tenger felett.

-

Az óceán habjaira fehér ködfoszlányok nehezednek, és szíveinkre most már igazán és végérvényesen hó szakad.

A sekrestyés már harmadszor nézett be a templomba, de az öregasszony még mindig ott térdelt az első padsor szélén. Hideg volt, nem fűtöttek és a sekrestyés már jó ideje türelmetlenkedett.

Előre ment az oltárhoz, megigazította a középen álló vázában a fenyőágakat. Aztán határozott léptekkel, amik sokáig és hangosan visszhangoztak a tökéletes csendben, átment a mellékhajó kisoltárához, és eloltotta az egyik adventi koszorúra már ráégni készülő vékony gyertyacsonkot.

Egészen közel ment az öregasszonyhoz, az egyik kezében ott szorongatta a nagyajtó kulcsát.

Jelentősegteljesen ránézett, de a félhomályban csak sötét és elmosódott foltnak látta a kopott padok között.

Az öregasszonyon sem látszott, hogy észrevette volna őt, fejét lehajtva maga elé mormogott. Mellette a padon, egy átlátszó nyilonszatyorban kenyérdarabok heverték.

A sekrestyés szorosabbra tekerte nyaka körül a sálát, és magában dohogva újra elindult az oltár felé. Az otthoniakra gondolt, akik már biztosan várnak rá a nagyszobában a feldíszített fa mellett.

Nagyot sóhajtott, és miközben az éjféli misére rendezgette az oltárterítőket, rosszkedvűen maga elé dörmögött.

Jó darabig zsörtölődött így.

Nem hallhatta annak a néhány pénzdarabnak gyenge csörrenését, amit a nénike kifele mentében a bejárati ajtó mellett álló perselybe dobott.

Halk csengettyűszó volt.

Hó persze nem hullt, már évek óta nem, pedig az öregek jó része szokás szerint megtette az utat az erdőkön át, ki a síkra.

Furcsa volt a napfelkelte is. A táj meleg takaróra vágyott és nedvességre. A hantok a dértől szürkésfeketén fénylettek ezen a hajnalon, és a békességben a mi földünk fagyott várakozásba dermedt.

A száraz gesztenyefát néztem az ablakon át, közben vágytól száradó torokkal, keserű ízekkel számban áhítottam a tavaszt. Majd az öregekre gondoltam, akik

valahol a földek szélén, áttetsző pergamenszerű kezeiket imára kulcsolják, gerincük egyszerre törik előre, mélyre.

- Ott mindig fúj a szél - áldást, békességet, áldást, békességet...

Nagyapám állt a virágzó jázminok alatt, keresgél, majd letör egy ágat. - Sokan álljanak még itt utánam.

Hátraléptem. A hideg üvegen folt, orrom kerek nyoma.

Fenyőillat.

Tüzes korong fénylett fel a fagyott hantok mögött.

Karácsonyeste volt. Szakadt a hó.

A pelyhek néha összeütődtek a szélben és furcsa hangokat hallattak. A kislány jól hallotta ezeket a hangokat.

Az utcát nézte az ablakon át. A sarkot figyelte, egy ismerős alakra várt, hogy majd kilép a táncoló, lebegő hófüggöny elé.

A konyhából edényzörgés hallatszott és valaki becsapta a külső ajtót. Kint újból feltámadt a szél. A hangfoszlányokat bizonytalan dallammá mosta össze.

Elmosolyodott, és ettől a dallam erőre kapott, majd színes virágként testet öltött az utca haván.

Boldogan markolta meg az ablakpárkányt és most már határozottan látta az apját a kapu felé közeledni.

Újra a sarok irányába nézett. Ott a pelyhek sűrűbben kavarogtak.

A percek pedig csak teltek.

Most végre itt vagyunk, és mondhatom, soha nem láttam még szebbet. Pontosan olyan, ahogyan elképzeltük.

Békével a lelünkben várjuk az ünnepet.

Majd... - kihúzzuk a hideg napokat. Befűtünk a kályhába, és hallgatjuk a tengert.

Reggelenként, miközben a fák alatt sétálok a parton, az otthonmaradottakra gondolok. Nehezen jutottam el ide.

Szeretném ha ők is itt lennének velünk.

Az ünnep remény, és kibírunk, és túlélünk mindent!

Séta a fasorban

Hangosan szuszogott ahogy befordult a fasorba.

Néhány lépés után megállt, a botjára támaszkodott és kitágult orrlyukkal beleszimatolt a levegőbe.

-Se lát az orráig se! - dűnnyögte.

Sötét volt. A kovácsoltvas kandeláberek végei eltűntek a hárs lombjaiban, a kerek levelek elnyelték és szétszórták a narancsos fényt, ott imbolyogtak felnagyítva az úton az öreg előtt. Fényben torzult mozdulatlan ágak árnyalták az ösvényt.

- Pukk! - mondta az öreg, amikor az első fához ért, és botjával megbökte a fekete törzset.

- Pukk! - mondta még egyszer, és kedvtelve hangosat cuppantott.

Csoszogva gyűrte bakancsa alá a fekete köveket, aztán sárgákat taposott, amikor beért az első lámpa fénykörébe.

- A piac, a piacra kiért - Hmm!

Csillagtalan éjszaka volt, néha egy-egy esőcsepp koppant a leveleken, de nem hallotta őket az összemorzsolódó kavicsoktól.

Virágillat szivárgott be a törzsek közé, és megsűrűsödött a levegőben.

- Pukk! - mondta a következő fának, és botját lengetve megfenyegette.

Fejét jobbra fordította abba az irányba, ahol az ágyásokat tudta. Meleg volt.

- Fene - húzta el az orrát és megpróbálta lefújni az arcára telepedett apró bogarakat. Azok már az első fáktól kísérték az öreget, szabálytalan felhőkben gomolyogtak a feje fölött, rátelepedtek a zakó ragacsos vállára és a nyakára.

Köhögve, krárogva nekitámaszkodott egy fának.

- Pukk! - nevetett fel rekedten. A bot tompán puffant a kérgen.

Megpördült körülötte a fásor. A levelek sután masíroztak fölötte a fényben, aztán görcsösen belemarkoltak ágaikba.

Száraz torokkal a következő padig vánszorgott. Dühösen köpött egyet, aztán erőt gyűjtött és még egyet.

- Pukk aranyoskám, pikk - motyogta. Fokozatosan visszatértek hozzá a valódi fények. Már nem szédült. Hallotta, hogy valahol egy kocsit indítanak.

Rátaláltak ismét a bogarak, meg a park éjjeli szaga.

Izzadság csorgott le az öreg hátán, a dereka körül átnedvesítette az ingét.

Az összeboruló levelek folyosói elnyelték azt a gyenge szellőt, ami a dombok felől áramlott be a városba.

Az ösvény hirtelen ért véget, egy autószerelő műhellyel szemben. Mikorra odáig ért már majdnem a régi volt.

Megállt, cuppantott, visszafordult, majd két kezével botjára támaszkodva kihúzta magát, és azt az utolsó nagy fát még egyszer lepukkantotta.

- És milyen volt? - Kolosszális öregem. Kolosszális! Szitált az eső, nem esett, szitált. Tudod milyen az amikor szitál? - Csak úgy pramm, permetezett!

Ködös volt minden és istenien csapzott. Szinte úgy érezte az ember, hogy szétfújhatná cseppek felhőjét, mint az öreg a pipafüstöt.

- No, no!

- Megszívod magad, de talpig, aztán bum! - kileheled a fasorból az esőt.

- Feltéve, hogy a mohóságod nem emészti el a fákat is.

- Feltéve, hogy ősz van ősz van, csoda ősz! A nagy ködfolyó elindul, gomolyog le a hegyekről, először rohan, aztán egyre lassul. Amikor eléri a gesztenyéket és kiöleli őket a földből, az fantasztikus - ha van kedvenced előtte jelöld meg, mert aztán...!

Azt a táncot! Kavarogva, összekapaszkodva, körbe-körbe- körbe...!

A pára melleleg jól oldja az illatokat, rózsa-margaréta-pitypangmix. Nyitott szájjal és futva vedelheted.

- No igen, az a fasor. Könnyű neked öregem. Tulajdonképpen irigyellek!

- Ez az a bizonyos "bolond lukból, bolond szél". Vagy mást mondok! A gőzölgő ázott lenvászón szaga, tudod az ottani lányok forró testén. Búzavirág, szagosbükköny, és az előbb említett kóktél.

- Barátom! Felnézek az égre! Százados törzsek sorfala!

- Beteg vagy!

- Igaz ember uram, igaz ember!

Mellesleg hagyjuk az érzékeket. Nem állt szándékomban borzolni őket. - Aztán szépen elsimul minden. A földről, a tiédről, neked énekel. - Felhangzik a dal...

- De ez! - áll meg a másik elképedve.

- Igen, azt hiszem - bólint. - Nos, én térdig tocsogtam ott a sárban. Öregem, mint egy vaddisznó! Köztünk maradjon, de még a hátamra is kentem. És tudod ettől kisüt a nap. A sugarak meredeken szakadnak le a dombokról az útra - és jön a felismerés, még egy marék mehet a képedre is.

- Így aztán nem látod amit nem akarsz.

- Ha nem látnám ordítanék, de ő énekel nekem.

- A földről, a mi földünkről?

- Nocsak?! Pontosan! - Tehát a tánc körbe-körbe. Aztán vége, minden összerendeződik és a köd újra elborítja a tájat. - De azért a legsudarabb ágak nyirkos lombjai, zöld púpok maradnak ott felül, - és ha ezt megjegyzed, soha el nem tévedsz!

- Nos öregem, ez itt az utolsó fa.

Aztán elindultunk világgá.

Furcsa éjjel volt.

Egy rozsdás vaskerítés mellett mentünk, ahogy sok-sok évvel ezelőtt, ami mögött régen cigányok laktak, de a bozottá terebélyesedő futórózsa annyira benőtte a vasakat, hogy mi hiába leselkedtünk. Nyáron, ha a rózsza virágzott, a méhek zümmögése betöltötte az udvart.

Ez igaz. Szép is. - Mennünk kellett.

A fasor előtt egy taxi ért utol minket.

Hosszú volt az út. Kézenfogva sétáltunk az őszben és valamit dúdolgattunk, pontosabban csak Flóra, aztán amikor abbahagyta, komolyan elgondolkodtunk mindenféle dologról, összeszorított szájjal, felvont szemöldökkel.

A fák némán túrték ezt és mi is eltúrtuk a fákat - Uram, ez a hold ma megréfélt minket.

Leveleket gyűrtünk magunk alá, vagy játszva rugdosódtunk, az éjjel hangjai pedig átnyikorogtak a lombok alatt. "Ott ahol a fák már véget érnek, ott ahol köd gomolyog, valahol, valahol az embereken túl a fasor végén..."

Világgá mentünk. Flóra elmosolyodott, és nekem meg gombóc volt a torkomban, akárcsak gyerekkoromban a virágos udvaron, amikor egy túrógombóc majdnem a torkomon akadt, mert egészben nyeltem.

A lámpák fényei nem marasztaltak, semmi sem ért a nyomunkba.

A lombok alatt az utolsó fánál, miközben Flóra könnyes szemmel visszanézett a városra, én leguggoltam és nagy lendületes betűkkel odakanyarítottam a porba a legelső, elképesztően durvának sejtett szót, ami akkor hirtelen eszembe jutott.

Ezt Flóra is észrevette és egészen felvidult, pedig hát azelőtt haraggal, vagy fölénnel néztük az ilyesmit.

Furcsa éjjel volt. Később kézenfogva otthagytuk a fákat, és még jó darabig szégyenkeztünk, amiért minden

erőfeszítésünk ellenére vigyorként fagyott rá szemeinkre a feltörő öröm: Hogy azért most megadtuk!

Senki sem tudta, hogy honnan jött az az ember.

Megállt a fasor végében és valami furulyaformán játszott.

Pár percig tarthatott, közben kétszer-háromszor abbahagyta és kiköpött oldalt.

Esős idő volt. Akkorig már vagy egy hónapja nem esett.

A kutyákon járt a fejünk, mert sosem lehet tudni, ámbár elég baj volt a szerencsétlennek hogy csak ázott.

Sok bolond megfordult már abban az évben arra.

A fák valamennyire védték. Fenyők voltak, lucok, és akkor éppen virágban állottak. Fölfutottak a falu szélétől egészen a kálváriáig.

Sötét alagút az ilyen fenyők alja, gyantás és puha. Különleges gombák nőttek alatta, soha nem is szedték, bár egyszer egy idegen a kocsmában pörköltet főzetett belőle. Másnap reggel továbbállt és az embereknek ettől nem jött meg a bizalma.

Az a másik meg csak muzsikált.

Ismerték már ezek a fák ezt az biztos. A fiatal lányok kedvelik a sötétjüket meg azt a szagot, és ha nem bírnak a vérükkel, sokszor ott énekelnek.

Aztán elállt az eső és a következő óra meghozta az áldást, meg a napot.

Az utolsó fa borostyános törzse mellett jól látszott az idegen mezítlábas lábnyoma.

Visszafele ballagva abban a csendes párában, valami furcsát mozdult bennem.

Ha végig jön ezen a soron, egy tál ételt kaphatott volna.

Lomha felhők úsztak az égen.

Lentről nem látszottak. Éjszaka volt.

Az öreg felkapaszkodott a lépcsőn, szorosan a korlátra támaszkodva.

- És meg ne lássalak itt újból! A fiú is összeszedi a poharakat - hallotta maga mögött a csapos hangját.

- Hehe, hehe! - Barom! - nevetgélt az orra alatt.

Átvágott az úton. Dülöngélve hagyta ott a teret.

- Valamikor réges régen nyíltak lila orgonák - dúdolgatta - valamikor réges...

Nehezen szedte a levegőt, szédült és ezért elhallgatott.

Mosolyogva csoszogott az ösvényen, közben maga elé bámult.

Néhányszor megállt, két kezével botjára támaszkodott, a száját kabátja ujjába törölte.

Rátelepedett az éjszaka sötétje, a felhők egyre sűrűbb rajokban szálltak fölötte. Aztán feltámadt a szél is.

- No hát akkor - húzta ki magát a fasor bejáratánál, egy nyitott ajtajú kovácsoltvas kandeláber mellett.

A lombok alatt feketén kavargott az állott, virágillatú meleg.

Fönt néha megreccsent egy-egy ág, a fák csúcsai zúgtak a szélben.

- Gyerünk! - lépett előre határozottan és betámolygott a törzsek közé.

Megérezte a szelet, poros volt és meleg.

Jókedvű volt még akkor is, amikor botját erőlködve és lassan egy öreg platánra emelte. Tépett levelek szálltak körülötte, a szél kis ágakat görgetett a kavicson.

- Pukk - akarta volna mondani - de botot tartó keze lehatnyatlott, puhán a földre huppant, valami fölemelte, a horizont imbolyogva lebegett körülötte, az ösvény már a válla magasságában hullámozott.

Saját hangját hallotta, ahogy rémülten felkiált.

Újból ott állt a fa előtt. Csak ágakat látott és az öreg törzs szelíden dörögte: - Ej, ej, nahát!

Aztán átölelték, körbesimogatták és egy szélben úszó lombuszály, habozás nélkül lepukkantotta.

Mikor világosodni kezdett, már esett az eső. Megöntözte a parkot és új fényt adott a szürke lomboknak.

Karácsonyi ének

(Erdélyi barátainknak)

Mária az első padok egyikének támaszkodott, és az ablakon keresztül, a lassan sötétedő táj háttére előtt kavargó hópelyheket nézte.

- Hó borította a lápot

hó takará el az erdőt...

Sóhajtás szakadt fel az osztályból, első hullámai elérték Máriát, megremegett tőle, és elnézett az álmos fejek fölött a terem végében lógó színes transzparensig, az őskortól- a legújabbkorig.

- Mára befejeztük, remélem ezt már tudjátok kívülről is
- valami mosolyféltre húzódott az arca, aztán felkapta az osztálynaplót, és a ritmusos padveréstől sajgó öklét piros köpenyébe törölte. A küszöbnél megtorpant, majd visszafordult.

- És kellemes ünnepeket kívánok mindannyitoknak! - mondta.

- Viszont kívánjuk, magának is! - kiabálták a gyerekek.
A hó olyan volt az utcán mint a por, száraz és mély, legalább félig befolyta a csizmanyomot mögötte.

Apró pelyhekben esett, és a fagyott kristályok megvastagították fején a kendőt.

Sötétedett. Megpróbált ütemesen lépkedni, de a deszkakerítések mellett talpa alá omló hó ropogásában, már nem érzett semmilyen ritmust.

- Hó borította a lápot, hó takará el az erdőt - suttogetta.

Megállt, hátát egy kapufélfának támasztotta, és a hegyek irányába nézett. A közeli fenyők ágairól tenyéryi lavínák szakadtak le a mélybe, félúton elkopott a legtöbb, ritkán hallatszott csak néhány tompa puffanás. A fekete ágakon fáradtan ült a csend.

Fázott és ezért elindult újra, megszaporozva lépteit a keskeny ösvényen.

A sarkon túl meghallotta az utána rohanó lábak dobogását.

- Várjon már! - érte utol a fiú hangja.

- Maga az Kovács? - fordult meg lassan - Mit akar?

- Tudja... Én csak... - kezdte lihegve a fiú - Maga... - Havas kucsmáját a térdéhez csapkodta.

- Menjen szépen haza! És hagyjon engem kérem!

- Na de...

- Kérem! - Legyen szíves!

- Hát igen. Persze.

- Boldog ünnepeket! És siessen, mert hóvihar készül!

- Az. Túl nagy a csend. - nézett fel az égre a fiú.

- Vizszontlátásra!

- Elkísérhetem?

- Köszönöm nem.

- Vizszontlátásra!

Az előtér hideg volt és sötét. Keze a villanykapcsolót kereste, de hiába kattintotta fel, a szoba sötét maradt.

Lehúzta lábáról a csizmát. Hízott tócsát képzelt alá, ha majd áttör az ajtón a kályha melege. Elfintorodott, és tudta, hogy ezt nem szabad, és hogy fűteni kéne, meg fát is behozni.

A szobában ledobta magáról a kendőt, megbotlott a kis könyvvállványban. Gyufát keresett, de nem talált.

Leült egy székre, összehúzta magán a kabátot. Sötét volt.

A falak feketesége, vele szemben oldódott fel, a szobaablak szürkés derengésében.

Lassan teltek a percek, és Mária szótlanul nézte a táblákon átütő tejszerű fényt. Abban a fényben, valahol hópelyhek kavarogtak. Kint fújni kezdett a szél. Az ünnepre gondolt.

Kövér könnycseppek ültek szemében.

Igen persze! - Hát ez nem túl egyszerű.

Karácsony táján, mikor a sípályát itt felettünk már jócskán belepi a hó, nemigen jutnak át hírek a hegyen.

Hideg kis katlanban ülünk itt télen, és csak a napi két forró lábvíz tartja bennünk a lelket.

Mondják, mások is megfordultak erre régen.

Nem tudom.

A szelet jól tűrjük, a hó meg sem kottyán. Már októberben szakad, és egy nap alatt eltünteti a völgy alját, betemeti a házakat, néha egészen az ereszek aláig. Ilyenkor kiássuk magunkat, és a szerencsés, enyhébb napokon, utat bányászunk az erdőig.

Az erdő télen jó hely, oda nem vág be a szél, és ha van hótalpa, akárki felnőhet a fenyők derekáig. Száraz fűtenivalót tör az ember olyan magasról, ahova nyáron nem érhet.

Az ünnep előtt néhány nappal megindul a búcsújárás, fel a tetőre a legöregebb fenyőhöz. A legöregebb fenyő már ősidők óta létezik, legalábbis így beszélik. A történetét nem tudja senki, fakalitikában álló Mária szobor van rádrótozva, aminek a drótját benőtte a fa. Combvastagságú gyökerei néhány helyütt sziklákon kúsznak, gyerekként sokat heverésztünk közöttük.

Negyedóra lehet az út odáig, és mindenki felmászik ha az idő engedi.

Én persze tudom, néhányan csak azért mennek, hogy a szoroson túlra nézzenek.

Ostobák! - Nyáron még megsejthetsz onnan valamit a kinti világból, de őszről-tavaszig minden felhőben úszik. Alig látni a fenyők csúcsát.

Én ritkán mászok.

Ezekben a napokban már csak otthon ülök, bort forralok, és várom az ünnepet.

Az ünnepet ide hozzánk mindig az öreg hozza.

Az öreg a szorosból jön, az egyetlen úton.

Az asszonyok hófellegről beszélnek, de ez persze csak lári - fári! Nagyobb csoda hogy egyáltalán bejut ide. Magam sem tudom hogyan. Jó időben sem szívesen vállalkoznék az útra.

Megáll a falú közepén, az erdőtől már mindenki lesi, de ezt nem veszi észre. Megáll és szertekiabálja az örömhírt!

Évről-évre ugyanúgy, de azért még mindig döbbenetes.

Máskülönben szinte mindig fázik és állandóan éhes. Ügyesnek kell lennie annak, aki azt kívánja, hogy betérjen hozzá.

Én már sokszor vendégül láttam. Olyankor üldögélünk a pattogó tűz mellett a jó melegben, a forralt bornak persze vége, forró kávé szürcsölünk, és elbeszélgetünk mindenféle dologról.

Én a napi második lábvizemet veszem, az öregnek lehet hogy ez az évenkénti egyetlen, hideggel kezd, de az elején még attól is fintorog, aztán kis fakupával töltögeti lassanként a forrót.

Pogácsa is van csak úgy tepsiből, és ő ebben tényleg verhetetlen. Sovány arca néha szinte eltűnik a szálldogáló, jószagú gőzökben.

Estefelé aztán átmegyünk a közös épületbe, és együtt várjuk az éjfélt.

Pontban tizenkettőkor megszólal a templom harangja, éles, bongó hangja betölti ezt a fagyott teknőt. Ilyenkor ritkán fúj a szél, nem szakad a hó. Csönd van.

Ez pedig pontosan azt jelenti, hogy íme, végre vége a sötét napoknak.

Hát így.

Ne csüggedjete testvérek!

Mária alágyújtott a kályhába készített fának, és gyertyát keresett.

Fent a hegytetőn, a legöregebb fenyő ágai közt, dalolva zúgott a szél.

Mária az ablakhoz lépett, és a várost nézte.

Kint szakadatlanul kavarogtak a pelyhek, táncuk egyre gyorsult az erősödő szélben. Furcsa karácsonyi dal szállt felé az éjszakából.

Megrázta a fejét, a száját kétkedő mosolyra görbítette.

Még mindig az utcát nézte.

Onnan nem láthatta az öregembert, aki ekkor ereszkedett le a lejtőn, csúszkálva botorkált a fagyott buckák között.

Egy meredekebb résznél aztán feladta, belehuppant a hóba, a kezeivel ellökte magát, és egyre gyorsuló iramban szánkázott lefele a hegyről, be, egyenest a házak közé.

Tűzzománc

Máriának

Lüktetett a napban. - Élt.

Leült a csónak deszkájára. Fehér barlangok tárultak fel szikrázva, és elnyelték a partmenti erdőket. Törékeny lobogással csavarták virággá a kövek szirmait.

Egy méh szállt a csónak szélére és rámászott az egyik dinnyehéjra. Előretapogatózott a langyos létenger széléig.

- Iszik - mondta Mária.

- Aha.

Néha, ha a nap fénye rájuk vetődött, fellobbantak a fehér jégoszlopok.

- Talizmán. Megtisztítja a világot - mormolta mosolyogva.

- Na menj! - nevetett Mária és átlökte a csónak peremén.

- Virág vagyok tűzött a nap és rámosolygott Máriára.

- Buta vagy sóhajtott fel Mária és megmerítette az arcát benne.

- Tűz vagyok - villant a nap és beleült a fehér kristályvirág közepébe.

Az üvegszirmokban patakok folytak, hegyek derengtek fel fehéren, törékeny zománcszéleik belecsobbantak az ég kékjébe.

Öregasszony ballagott az úton kerékpárját tolva.

Dél volt. Harangoztak.

A járda lapjai közt kukacvirág nyílt. A fehérre meszelt házfalon legyek napoztak.

- Ott ette meg a fene az egészet - dünnyögte mérgesen az öregasszony. A kerékpárt nekitámasztotta a posta falának. Az eperfa alá sétált az árnyékba.

A faluban nem volt templom, csak egy harangtorony, ami két diófa közt állt a legelő szélén. A tetején mohapárnák barnállottak.

A szilva a szélső fák egyikén lógott. A hajnali harmatcseppek remegve ültek viaszos bőréen. A nap akkor kúszott be az ágak közé. Zománcvirágok izzottak szemében.

- Én vagyok a világ - ragyogott, és magabiztosan beleült valamennyi harmatcsepp közepébe.

- Aranyos vagy! - mondta vigasztalón Mária, és a tűzgolyók elképedve még egy utolsót csillanhattak fehér fogain, ahogy beleharapott a gyümölcs húsába.

Kidugta fejét a víz alól.

- Fújj! - mondta, és nagyot tüszszentett.

- Gyere, mássz vissza! - nevetett Mária, és kinyújtotta felé a kezét.

- Nem megyek - mondta mérgesen. Úszni kezdett a tó közepe felé.

A fehér csillogás utolérte, körülölelte a testét.

A mögötte lévő hegyoldal ott remegett körülötte a vízen. Feketészöld lombkoronák közt úszott, a karjaival összekuszálta és eltüntette őket.

Jó szél fújt a víz felett, nekirohant a szemközti hegyoldalnak, aztán a völgy másik végén tört ki a dombok közül.

Egy szörfös lány siklott felé, már messziről látta szemében a rémületet. Kétségbeesetten hajladozott a keskeny műanyaglapon, majdnem elütötte. Néhány méterrel mögötte belezuhant a vízbe.

- Aha - vigyorodott el jókedvűen.

Visszamaszott a csónakba.

Odakúszott hozzá, körbefonta a kristálybarlangok csendje.

- Jégtiszta, napforró - dünnyögte, és beleszédült a Mária fülében csillogó tűzzománcgyöngyök fényébe.

Színek rohantak rá, behúzták a kövek hótermeibe. Motorosok robogtak el a parti úton. A strand bekerített betonmedencéje felé sodródtak.

- Hallod, valahol harangoznak? - kérdezte.

Mária addigra már elaludt mellette a napon.

Kupolába hajló tűzzománctömbök tartották az eget a sivatagban. A kupola csúcsán egy felhőkből rajzolt virág lebegett. A vörös kövek közt izzott a levegő. Semmi nem mozdult a porban.

Mária egy sziklán ült, és a messzeségbe nézett.

Egy férfi lépdelt felé lassan. Fehér köntösben volt, a homlokán izzadságcseppek gyöngyöztek.

Máriának néha úgy tűnt, hogy táncoló emberek követik, akik hol előtűnnek, hol meg feloldódnak mögötte a fényben.

- Mária! - szólította őt meg az idegen.

- Én uram? - kérdezte csodálkozva Mária és térdre ereszkedett.

A férfi megsimogatta az arcát.

- Mosolyogj! - mondta neki - Ők, néha... - legyintett tűnődve, és elhúzta a száját.

- Virágok! - folytatta aztán mosolyogva, majd tenyerét széttárta a föld felett.

Mária felnézve még éppen láthatta, ahogy az ismeretlen néhány lépés után eltűnik valahol a messzeségben.

Habozás nélkül tépte csokorra ringó virágait.

Egészen közel sodródtak a parthoz. A strandon a hangosbeszélő, már percek óta egy női nevet ismételtetett. Aztán görögdinnyéről beszélt, reklámáron.

Odaült hozzá és belecsókolt a nyakába. A lány mosolyogva ébredt.

Aztán a füléhez hajolt.

- Tudod fantasztikus, fantasztikus - mormolta neki - Nagyon szép! - Csodálatos! - Ez a nap! - Egyszerű! És akkor is talizmán. Megtisztítja a világot!

- Hát persze - suttogta kedvesen Mária, és maga után húzta, át a csónak peremén.

Vastag gerendák

- Na, ennek sem lesz egyhamar vége.

A bácsika az ablaknál állt és a hegyeket nézte.

- Most kezdett rá igazán.

- De én már nagyon unom - nyafogott a fiú a pokróc alatt.

- Persze a medvékkel végeztünk - dörögött maga elé az öreg - Igaz több eszem is lehetett volna. - Meg ne fagyj, te gyerek, takarózz be jól! - szólt hátra a válla felett.

- Menjünk haza papa! - sírta a fiú.

- Menjünk haza papa, menjünk haza - utánozta gúnyolódva a bácsika - Mit gondolsz, én mit akarok? Örülök ha tűzfánk lesz majd ha alább hagy a szél.

A kavargó hópelyhektől alig látta a fenyves szélét.

- Előbb-utóbb ki kell mennem fáért - dünnyögte.

A ház a hegyoldalban állt, nem messze a fenyvestől. Az erdő elnyelte a szeleket, amik a tó völgyén keresztül rohantak neki a hegyeknek, ezért a házat különösen jó helyre építették. Előtte sziklakibúvásokkal teli legelő terült el, ami majdnem egész évben tele volt havasi virágokkal, és amire a bácsika nagyon haragudott.

- Ha ezek a szőröstalpúak nem hajtánák fel ide állandóan a birkáikat, a medve sem csatangolna annyit - mondta a gyerekeknek - Már legalább fél méter esett kint. De elkívánom a tanyájukat! Ez a legelő itt mindig csak a bajra volt.

- A legjobb pálya a környéken - kockáztatta meg a fiú.
- A legjobb - húzta el a száját a bácsika - ha valaki ismeri, és majd lábát nem töri a sziklákon, mint a fiatalúr az imént, a végén meg úszni tanul a patakban.
- A léceim megvannak? - kérdezte a fiú.
- Míg fel nem aprítom őket!

A fiú a fejére húzta a pokrócot és hallgatott.

- Én nem bánom, csak meg ne fulladj. - Pálinka, hagyma, kenyér. Ez az orvosság. A kezemet nem mondom megmelegíteném. A konzervek megfagytak, de azért enni csak kell!

Összedörzsölte a tenyerét, odament a polchoz és levette róla a kendőbe bugyolált kenyeret, meg egy nagyobbfajta kulacsot, aztán az ágy alól hagymát kotort ki.

- Segítek pucolni - dugta ki a pokróc alól a fejét a fiú.
- Maradj ott ahol vagy! Hideg van idekint. - Ha lesz tűzünk, majd süthetünk főzhetünk amennyit csak akarunk.

Gyertyát gyújtott és megpucolta a hagymákat, aztán kenyeret vágott és egy szeletet a fiú kezébe adott.

- Nem kell ennél jobb - csámcsogta - száraz ugyan, de majd lecsúsztatjuk! - Vastag hagymakarika tűnt el a szájában. A kulacs felé nyúlt és ivott belőle.

A fiú szájában összefutott a nyál, és ő is beleharapott a kenyérébe.

- Apád mindig ilyen volt. Nem törődött a dolgaival.

A bácsika megforgatta a szájában a falatot és újból húzott rá a kulacsból.

- Ez a ház is minek itt neki a hegyen - mondta fejcsóválva.

Melegen sütött a nap, amikor felfele kapaszkodtak az úton. A busz a csárdáig hozta őket, ahova beköszöntek és megtöltötték a kulacsot.

A feketeszikla oldalában haladtak az erdő szélén. Alattuk teknőszerű völgy szikrázott a napban. A hó bokáig ért, és a fiú először mehetett az új sílécein.

Ez a hó nem volt még az igazi, vizesen tapadt a lécekhez. A tiszta levegőben látták a völgy mélyén egy kunyhó hátsó udvarában, ahogy két kutya ugatva rohan a deszkakerítés felé. Apró pontoknak látszottak csak, de a hangjuk felért a fenyvesig.

A hóból visszatükröződő sugarak a közelbe hozták a medence túloldalán magasló hegyeket, és a fiú legszívesebben beleordított volna a fénybe, ami ezt a tájat kápráztatóan valóságossá tette.

- Hunyoríts, mert megfájdul a szemed - figyelmeztette a bácsika, és ne rohanj, mert ilyenkor mar legjobban a levegő.

A házban bedeszkázták az éléskamra ablakát, az öreg nagy szögeket ütött bele, nehogy megessék az, ami két éve - akkor mindent felforgatott a medve.

Aztán délután lett, a fiú lefele siklott a mezőn, a szemközti hegyoldal napsütötte havas fenyőkoronái felé, de a völgyben elvétette a fordulót, és a patak jégpáncélja beszakadt alatta.

- Most már biztosan itt ragadtunk? - kérdezte a fiú.

- Nemsokára meleg lesz - nyelt nagyot a bácsika. - Ezek a vastag fagerendák gyorsan bemelegednek. - Egy újabb karéjt vágott a kenyérből. - Ha eljutok a kert végébe, karácsonyfánk is lesz. Ne lógasd az orrod fiatalúr, holnap biztosan értünk jönnek a szánnal.

A fiú megint fejére húzta a pokrócot.

A szél bevágott az ajtórésein, amikor az öreg kiment. A gyertya is kishíján elaludt. A fiú látta, hogy még nincs teljesen sötét és ezért inkább elfújta az imbolygó lángot. Kint a kavargó pelyhek feloldották a fákat, eltüntették a hegyek és az ég határvonalát. A bácsika térdig süppedt a hóba, káromkodott miközben a ház fala mellett a faskamra felé botorkált.

A kamrában megcsapta a nemrég fűrészelt fa illata, de nem volt ideje ácsorogni, mert a szél itt már átfújta a deszkafal résein, fázott, dühös volt, és a felaprított fadarabok kopogva vágódtak neki a kamra oldalának. A tüzelőt egy vesszőkosárba rakta, aztán újból megragadta a fejszét, és fokozódó haraggal toporgott tovább az ajtóban. Végül kiköpött, kilépett a szélbe és elindult az erdő felé.

Mire a fiú kikecmergett a térdig érő vízből, az öreg már ott állt mellette. Az ütés nem érte váratlanul, a nap és a fenyők lassú táncba kezdtek körülötte, és ő puhán beleült a hóba.

Szó nélkül cipelte a ház felé, bent a szobában lehúzta róla a ruháit, egy durva pokróccal vörösre dörzsölte a testét, majd egy kis pálinkát itatott vele. Végül a fapriccsre fektette és vastagon betakargatta.

- Ha csak megmukkansz, jön a következő - mordult rá.
A fiú szótlánul nézte, ahogy a vékony nyakon ülő kopasz fej, száraz ruhát válogat neki a sarokba dobált ócska ruhadarabok közül.

Ezidő alatt tört rájuk a vihar. A feketeszikla mögül rohantak elő a felhők, eltakarva a napot, majd nagy pelyhekben szakadni kezdett belőlük a hó. Aztán szél vágott végig a hegyeken, épp az ellenkező irányból, mint ahonnan általában szokott.

- Brr! - lökte be az ajtót az öreg.

Az egyik kezében egy kis fácskát tartott, a másikkal a fáskosarat húzta maga után.

- Sikerült.

A szobában már sötét volt. A fiú újból meggyújtotta a gyertyát és a bácsika hosszú papírcsíkokat tépett egy régi újság lapjaiból, majd gombóccá gyűrve a vaskályhába gyömöszölte az aprófa alá.

- Levegősen kell - magyarázta a fiúnak - Sose gyúrd bele egészben, úgy nehezebben gyullad.

- Nagyon átfagyott papa? - kérdezte tőle a fiú.

- Rossebeket! Majd kikúrálom!

Az asztalhoz lépett, felemelte és meghúzta a kulacsot.

- Most már felöltözhetsz - mondta a fiúnak - Mindjárt meleg lesz.

A kályha elé térdelt, a zsebéből gyufát húzott elő és meggyújtotta a papírszeleteket.

A fiún lötyögött a ruha, a nadrágszárat talpa alá gyűrve csoszogott a kályhához.

Egymás mellé guggoltak és a fiú nézte, ahogy a lángok körülnyaldossák a sárga forgácsokat. A gyanta sercegeve gyöngyözött elő a fából.

Odatartotta a kezét, és érezte, ahogy ujjait égeti a meleg.

- Fel kell állítani a fát - mondta a fiú.

- Ne mondd fiatalúr! Hát csak rajta!

A fiú felállt, gondolkodott, aztán a zománcozott vizesvödörhöz ment, ami akkor üresen állt, és belül a fala mentén teleállítgatta tűzifahasábokkal. Addig csinálta, amíg a vödör annyira meg nem telt, hogy csak a közepén maradt egy kis lyuk. Ebbe rakta a fa tövét, majd a vödört a fával együtt az asztalra emelte.

- Ügyes. Gyantát igyunk víz helyett - dörögte az öreg. Kint a gerendákon túl eközben szakadt a hó. Megvastagította a hegyeket, felpúpozta a fák koronáját, aztán a szél magával ragadta a havat és új hegyeket épített belőle a völgy mélyén, eltüntette a patakot, körülölelte a kisebb fákat, megtört a feketesziklán, fehérrel vonta be majd újból lesöpörte a köveket, átbukott rajtuk, a medencében végre lecsendesedett, mígnem a város összes fáin végre kigyúltak az ünnep fényei.

- Hova a francba raktam azt a nagykést?!

- Minek az most papa? - kérdezte a fiú.

- Kell hát kell! - mordult rá a bácsika.

Ott álldogáltak az asztal mellett, a meleg és a kis fa illata megsűrűsödött a szobában.

A fiú visszaült az ágyra, hátát a gerendáknak támasztotta, szóltanul pislogott maga elé. A bácsika is leült, a karácsonyfa eltakarta a fiú elől. Jó darabig csend volt, csak a felizzott gyantás fadarabok durrantak néha nagyot a kályhában.

A bácsika ezt nem bírta sokáig, felállt és türelmetlenül krákogni kezdett. - Ehetnénk már! - javasolta.

- Akkor most mi lesz? - kérdezte a fiú.

- Mi lenne?

Az öreg visszaült a székére. Hosszas némaság telepedett közéjük.

- Holnap estére talán hazakeveredünk - törte meg aztán a csendet. - Az autók sem járhatnak ilyenkor. Hiába a hólánc.

- És ma este? - kérdezte a fiú.

- Ma este, ma este? - gúnyolódott a bácsika - Nem esz meg már minket a medve, te!

Újból hallgattak. A kéménybe olykor bevágott a szél, ilyenkor füst és láng csapott ki a kályha résein.

- Na várj csak - állt fel nagysokára az öreg. A polchoz ment és keresgélni kezdett a papírok között. - Apádnak volt itt valahol egy régi bibliája. Misét azt nem mondunk, de olvashatsz belőle. Az is valami. - Meg is van. Talán még valamelyik dédanyádé lehetett.

A bácsika segített a fiúnak és a fiú felolvasta az ünnepre vonatkozó részeket, aztán tovább haladt folyamatosan, és a bácsika némely résznél hümmögve bólogatott.

- Szépen olvasol - mondta az egyik fejezet végeztével a fiúnak - Az jó. Az én időmben ezzel nagy ember

lehetnél volna. Folytasd csak! - Most a vastagon szedetteket.

A fiú olvasott. A hegyekre leszállt az éjszaka, közben elállt a hó, de a szél változatlan erővel dühöngött.

- Én ugyan már nem látnám - jegyezte meg az egyik szusszanásnyi szünetben a bácsika - de neked aztán jó szemed van. Na még egy keveset, aztán akár vacsorához is ülhetünk.

- " Mert úgy szerette Isten e világot,
hogy az ő egyszülött fiát adta... -olvasta a fiú.

Az öreg a tűzhöz ment és újból rakott rá.

Most már igazi vacsorát készítettek. A fiú nem akart konzervet enni, az öreg sem kedvelte, ezért aztán havat olvasztottak, krumplit pucoltak, kihoztak a kamrából egy kevés olajat, a bácsika gyomra már nem bírta a zsírt, és egy ócska alumínium lábasban krumplit sütöttek.

A fiú sajtot is talált, hagymát meg egy üveg savanyúságot és lekvárt.

Az ablaküveg egy darabig visszatükrözte a gyertya lángját, aztán bepárasodott és kövér cseppek folytak végig rajta. - Meleg volt odabent.

Hagyma és a sültolaj szag töltötte be a szobát.

Az asztal közepére állított gyertya mellett vacsoráztak, a fa addig a földre került.

- Hej, jó világ is ez nem igaz? - kérdezte vidáman a bácsika és a fiú felé bólintott.

- Igaz - bólintott vissza a fiú és óvatosan lenyalta a szélespengéjű késről a szilvalekvárt, amit az előbb kotort ki az üvegből.

Kint a szél lassan lesöpörte az eget, és északon a feketeszikla fölötti égbolton, néhol felragyogtak a csillagok. A hókristályokat már ritkán repítette a fák koronái közé, az összehordott hóhegyeket egyengette szét a tájon.

Aztán hirtelen fölfele tört, a tó völgye felől vadul nekiment a hegyeknek, az erdő nem tudta elnyelni kemény rohamait, a zúgó fenyvesből kiszakadva nekifeszült a ház falának.

A falakat fenyőgerendákból építették, vastag gerendák voltak, és ők melegedni akart jószagú ölelésükben.

In memóriám...

(Szovátán)

A két gyertya ott égett a többi mellett egy fémtálcán. Hosszú, sárga gyertyák voltak, és ahogy most fejét az ülőke támlájához feszítve nézte őket, egészen másmilyennek látszottak, jóval rövidebbeknek, mint a valóságban.

A fémtálcába szabályos távolságokba lyukakat fúrtak, és ezek elnyelték a gyertyák nagy részét. Nehezen is égtek, nem lehettek valami jó minőségűek, bár ő ehhez nem értett, és az értük darabonként felszámított pénzüsszeget bedobta a perselybe. Ettől valami jóleső nyugalmat érzett. Nem mintha így jobban bízott volna a dologban, de legalább magát nem okolhatja.

Először várta a gyantaszagot. Mindig azt képzelte, hogy az ilyen nyers fenyőfaépületeknek friss gyantaszaguk van. De csak enyhe kátrányillatot érzett, az évszázados gerendák tartósítószagát.

A falakat faspalettákra festett szentképek borították. Rikítóak voltak, egymáshoz meglehetősen hasonlóak, és egyszerűek.

Behunyta a szemét. Enyhén szédült.

" Jó lenne tudni, hogy a többi gyertya mit jelent! " - gondolta - " Talán a hit számít. Ha valamiben igazán hiszel, akkor azért már szabad egy gyertyát gyújtanod. " Bár igazából ő sem hitt, nem is Istenben, hanem valamiben csak úgy muszáj-kell.

Az oltáron szentkép, két csokor virág, alatta hímzett terítő az előző év dátumával. A tálcák alatt egy papírdobozban sárga gyertyák.

" Húszan talán elférnének itt. "

Kinyitotta a szemét. Még mindig egyedül ült.

" Biztosan ez a csend és tisztaság - gondolta - Talán az is számít. "

A bejárat ajtóból még visszafordult.

A gyertyáit nézte.

Az örömhír

(Románia 1989 decembere)

Nem feledhetem azokat a régi napokat, és a tüzeket sem a hegyek oldalában. Fenyvesek vonulnak előttem délcegen, illatozva, hallom a patakot. A tornyokra gondolkodom és arra, hogy elhoztad nekünk az életet.

Fehér fellegek voltak. Gyorsan közeledtek.

Az öregember a dombról figyelte őket, közben a fejét csóválta. Gomolygó hegyek tolták maguk előtt a villogó fényeket.

A tenger elcsendesült. Márványos kékje zavaros zöldre vált. A nap ott bolyongott a fehér csarnokokban, és a part narancsligeteire észrevétlen hullani kezdett a hó.

Az öregember levette a fejéről a szalmakalapot.

- Eljöttél hát! - dünnyögte maga elé, majd nyögve hátat fordított a víznek. A kunyhó felé indult.

A kunyhó a domboldalban állt a liget szélén. Botokra támaszkodó szénatető volt inkább, ami a forróság ellen védett.

Az öreg befészkelte magát a tető alá, és ölébe húzta az addig sarokban heverő gitárt.

Könnyekké olvadtak a pelyhek a melegfényű héjakon. Az öregember szeméből is könnyek folytak, mégis boldog volt - nagyon.

Hirtelen pendültek meg a húrok, kettészelték a csendet.

Az öregember hangja ott szárnyalt valahol, a nagyon fehér felhők felett.

Vérvörös szirmok bőrrédői.

Szomjasan szívják magukba az esőcseppeket, ami a simogató ujjhegyekről odatapad rájuk.

- Örök szerelmeim! - rebegi sírva a szurtos kis leányka, majd némi habozás után gyengéden végigcsókolja őket.

A fiú nagyapjának álmaiban is tűz égett valahol egy hegy oldalában.

Karácsony volt.

Az álmokat most tollas párnába zárták, simogató pelyhek közé. Megszámlálhatatlanul sok álom volt ott és senki nem ismerte őket.

A fiú nagyapja valaha molnár volt, de bármilyen munkát alázattal végzett, és a fiú nagyon szerette őt.

A tűz mellett emberek ültek, fázósan melengették kezeiket és egy asszonyra figyeltek. Az asszony egykor szép lehetett, de arcát már sűrűn borították a ráncok.

- Hohó, barátocskáim, nem úgy van az! A jövő kapuja nem nyílhat ki mindenki előtt. Ezért a pár tojásért legfeljebb a múltatokról beszélhetnék, de abból meg mi hasznotok?

Tudjátok meg most, és ne feledjétek! Ezt a tanácsot még ingyen adom. Ez itt nem vásárfia, amit egy fémpénzért megkaphattok a búcsúban. A jövő titka a legnagyobb

dolog ezen a világon - fogta suttogóra a hangját - és minden nagy dologért, nagy áldozat jár! Nem pottyanhat az öletekbe. - Nekem szabott áraim vannak, de nem is csaptam még be senkit az életben.

- A fiú nagyapja még kisfiú volt, és nap mint nap a jövőt hallgatta a tűz mellett. A jövő számára a meleg vacsorát jelentette, nem szédítette meg a végtelen lehetőségek sora, és nagyon boldog volt azon az estén, mert hazaérve egy marékravaló soha nem látott színes cukorkát kapott.

Az álmokat most hímzett párnába zárták és a fiúnak adták karácsonyra. Mások talán nem így tudták ezt, de a fiú arcából a dédanya jövőbelátó szemei néztek a világba.

Ő nem látta a jövőt, de hitte az álmokat.

Nem feledhetem azokat a régi napokat - Mi mindent megszenvedtünk.

A mérték betelt.

Istennek legyen hála!

A nap gyönyörűen szikrázik itt, de meleget azt nem ad. Nem kesergünk ezen, mifelénk nem szokás keseregni, ez pedig fontos, hogy jó szívvel éljünk.

A tornácon ültem éppen, vastag bundákba csavarva, mert alapszabály, tiszta időben télen is kiülök egy-egy órára, elgyönyörködöm a feketeszikla ormán ég felé

nyújtózkodó fenyvesekben, és szívesen nézegetem a házakat is lent a völgyben. Barna gerendafalaik nagy részét eltakarják az összelapátolt hó halmai, csak a tetők látszanak igazán és a füstölgő kémények.

Az asszonyok idén új csodáról beszélnek, naponta többször is elzarándokolnak a völgy egyik házához, aminek az oldalát dúsan benőtték a futóbab nagylevelű, piros virágú indái.

Kopogós, kemény teleink vannak nekünk az igaz, ez pedig itt az ünnepek ideje.

Megfordul a fejemben, hogy talán nekem is mennem kéne, de végül csak hátradőlök nyikorgó, öreg székemen, nagyot húzok a hideg levegőből, tekintetem végigvándorol a feketeszikla ormán, le a hóban kapaszkodó kis csapatra. Aztán lassacskán valami jóleső nyugalom tölt el, és a bizonyosság, ez így helyénvaló, mindez így van rendjén.

Vérvörös szirmok bőrrédői.

Itt ülök most újra és remegve várom a híreket. Fenyvesek vonulnak előttem délcegen, illatozva, hallom a patakot. A tornyokra gondolok és arra, hogy elhoztad nekünk az ünnepet.

Téli napforduló

Véget ért a régi történet. - Az új hang a szívedig ér.

Csigákban kunkorodott elé a vörös hajzuhatag, abba suttogta a szavakat.

- Enyém leszel te gyönyörű, enyém, én megmondom neked, had fogjál padlót az elképedéstől és a kezdődő és soha véget nem érő gyönyörtől már az első pillanatban, a tagadás a rosszabb út, söpörjön el mindent, és jöjjön már el végre a kimondhatatlan és mindenre rátelepedő parttalan erő. - Ő lágy és ölelő mederre vágyik.

- Az állandóság?

- Úgy, úgy!

- Kedvelem a meleg fényeket.

- Úgy elmennék, ha mehetnék! - sóhajtott bele sóvárogva a hideg, decemberi éjszakába.

Havazott.

Sárát kereste tekintete a hegyoldalon, a pici lámpást, ahogy felfelé kapaszkodik, az imbolygó, táncoló, el-eltűnő fényt.

Bement a házba, megkapargatta a piszkavassal a kályha parazsát. Arra gondolt, hogy ilyen helyek talán a világon sincsenek.

Az ablakhoz lépett, rákönyökölt a párkányra, aztán ott ahol az ösvény a betonútra kiér, újból megtalálta a kézilámpás pislákoló fényét.

- Nem fél. Ő semmitől se fél. - állapította meg sokadszorra ugyanúgy, ugyanazt a jelenetet figyelve.

Önkéntes száműzetésének nyolcvannegyedik napja volt.

- Istenem, micsoda marha vagyok! - hunyorított bele a kályhából kiáradó meleg fénybe.

Leheveredett az ágyra, magára húzta a vastag gyapjútakarót, a hátát a falnak vetette. Orrlyukai kitágultak, úgy szívta magába a feléje áramló párát, a takaróból felszálló és a tűzből kilobbanó gyenge illatot.

Megsűrűsödött körülötte a levegő.

- Csak annyit, amennyit biztosan a magaménak mondhatok - dünnyögte.

Szomjazott. A tenger járt a fejében, jó néhányszor eszébe jutott már ezen a héten, a hullámokra gondolt, egy haragosabb kékre, aztán a fehér tajtékra, amint habzón ottreked a homokos partokon.

Esténként eljárt a kocsmába. Vállára terítette a mellerészen feketés gyantafoltokkal teli vattakabátját, és elindult lefelé az ösvényen, a buszforduló melletti szürke kőtömbökből rakott épületbe.

Az ivót a település templomával egybe építették, a főhajó alá, az alagsorba. Nagy gonddal formált kőboltívek alatt vitt az út a bejárat ajtóig.

Az árkádsornál minden este megállt, leverte gumicsizmájáról a ráragadt fűszálakat meg az erdő porát. Volt ott egy sárkaparó is, vasból készült, az ajtó mellé betonozták, és amikor estéről-estére végighúzta rajta a csizma talpát, olyan egyforma rekedten szólt, hogy soha nem mulasztotta el ezt a műveletet. Szüksége

ugyan nem volt rá, mert az ösvényt vastagon borították a fenyők tűi, lejjebb pedig a gyertyán fűrészkeszű levelei, és még a legnagyobb esők után sem volt sár.

A második hét vége felé jött bele igazán.

Ahogy kilépett az erdőből és végignézett a völgyön, tekintete a lobogót kereste, már nagyon vágyott rá hogy lássa. Sára kocsijának csomagtartójából vette el a fehér, olajfoltokkal teli rongyot. Nem átalldott lopni sem - minden magyarázat felesleges - gondolta, ezért az egyik szombat estén váratlanul belékarolt, és együtt imbolyogtak felfelé a lámpás vöröses fényében - persze más volt úgy minden mint az ablakból nézve, kifulladt mire felértek a tetőre.

Sokáig tartott amíg meggyőzte őket, különösen Tomaji az öreg festő akadémkoskodott, különféle dolgokkal vádolva őt értelmetlenül, pedig hiába is tagadta, soha el nem múló vágyakozás élt benne, azt csillapította remegő ujjaiival együtt esténként, a sötétnek támaszkodva.

- Nincs új a nap alatt! - harsogta ő a szék tetején állva, keményen, fent a szirt fokán - Csak a szag számít, az illat, és ez az íz! Az ötnapos máj barátaim, ezt éreznetek kell! Hát persze hogy érzitek, még a halottak is, akik ugyancsak jócskán benne vannak, még ők is beleborzongnak fent a hegyoldalban. Elég volt a szemérmetes főhajrásból!

Defenzívából-offenzívába! - akarta volna mondani, de bölcsen csak ennyi lett belőle: - Most gondoltam egyet...- Előre!

Szeptemberben még hosszabbak voltak a napok, és mindig úgy intézte, hogy láthassa a szélben úszót, ott a kocsmá fölött a villámhárító tetején. Valamivel a leszálló sötétség előtt, még a szürkületben ért az erdőszélre, szomjazva bár, de optimistán, feltöltekezve a fák tenger illatával. Szomorúan nézett ilyenkor, mégis elégtétellel, hogy lám csak van ez a hely ahol ott lobog, a parázs a hamu alatt, - érted bármit megteszek kedves - gondolta - ahogy rövidültek a napok percről-percre előbb indult, és így egyre több időt töltött a kocsmában, a többiek már boldogan várták - mert télen kietlen még a délután is

- és hamar ránktelepszik a sötétség

- a lobogó

- Kolera a pálinkaivás idején.

Gesztenyeérés és őszi verőfény fogadta az első napon, amikor kiköltözött. Sára fürtjei az idegesség rézszerű fényeiben lángoltak, és elfojtott harag vibrált köztük végig az úton, és bár tapasztalatból tudta, hogy jobb ha ilyenkor hallgat, a jópofáskodásról nem is beszélve, mégis megkockáztatott valamit a Gangesz partjairól - vesztére, mert Sára ujjai belefehéredtek a kormánykeréken, és a kanyarból kiérve azt mondta, hogy szerinte itt inkább egy nagy sárga ház jöhetne szóba.

Üdülők használták a telepet nyaranta, és az a napfényes délelőtt amikor megérkeztek, elsimított mindent. Csak álltak ott, bámulva a buszforduló melletti téren a több oldalról feléjük futó hegyoldalakat, az erős szélben kavargó sárgászörös lombtengert, köztük a fenyők sötétzöld, lustán imbolygó foltjait.

Összekapaszkodva információért ballagtak a kocsmá felé, előttük az aszfalton vadgesztenyék kínálták magukat rugdosásra.

Dülöngélő alak jött velük szemben az úton. Foltos munkásnadrágban tántorgott, a vadonatúj posztókalap alatt. - A gesztenyecsősz volt az. Komoly, széles mozdulatokkal üdvözölte őket, közben a szél összekuszálta, majd felfelé repítette ősz hajszálait.

Ez a találkozás volt új életének a kezdete.

A gyászos felismerés zászlaja felettük, igazi reményt adott. Először tagadott lelkiismeretfurdalás nélkül, boldogan.

Végre szabadon lélegzett.

A nagy ötlet, amivel kis híján megbecsülést és nevet szereztek maguknak messze a völgy határain túl is, a Doktortól származott. A Doktor állatokat injekciózott olyan falvakban, amikről azelőtt még soha nem hallott. Ő hajtotta be a tehenet az egyik délelőtt a kocsmá udvarára, aztán még aznap este tyúkokat hozott a kocsija csomagtartójában.

Így kezdtek el vállalkozni, szem előtt tartva az idők szavát, és hogy nem maradt egy fillérjük sem. A gesztenyecsősz boldogan futkározott a tehén körül,

Tomaji a gyönyörű színeit gusztálta leplezetlenül, közben a jászolhoz kötötték az állatot. Csak ő aggodalmaskodott a fejét vakargatva, de a doktor seggbe rugdosta és azt mondta, hogy szív kell ehhez is mint mindenhez, és annak ők úgyis bővében vannak. Ezt bizonyítandó, gyors áldomást ittak rá, szakadatlant, egyfolytában addig, amíg egymás vállát átkarolva átcsusszantak az ismeretlenbe, a nagy igazságok küszöbének tántorodva majdnem - egyébként elegáns, kurta mozdulatokkal történt, a kupicák talpa pontozta a ritmust a vastag tölgyfalapon.

Biztosítva látszott a jövő. A sült, meg főtt gesztenye mellé esténként rántotta is kerül - sajttal, túróval, és az egésztest borral fogják lecsúsztatni. A szeptemberi csillagfényes esték úgyis véget értek már, a fagyos éjszakákon majd megérdemelt bőséggel köszönt rájuk.

Amíg az idő engedte tüzet raktak az udvaron, a hűvös napok kedveztek a forraltbornak, a vasasztalokra vetett lábbal ücsörögtek a kemény székeken a csillagos ég alatt, ahogy ezt a Szappanos mondogatta. A Szappanos üzemeltette a kocsmát, nem ez volt az igazi neve, az eredetéről nem nyilatkozott, ezért ők így hívták. Csillagokat ugyan nem néztek, mégis eltelt minden este akkor szeptemberben, ha éppen nem akadt vendég, vendég pedig ritkán került rajtuk kívül ott az utak végén. A szél olykor elhajtotta feléjük a szarvasok bőgő hangját, ami nem rendítette meg őket komolyan - végtelen nyugalom szállt rájuk akkoriban.

Decemberben történt a leghosszabb éjszakák idején, hogy leesett az első hó, az erős fagyban vastagon, apró, száraz kristályok borították a tájat, nagyokat nyeltek, óvatosan, keveseket húztak még a levegőből is, nehogy elillanjon, olyan pihepor könnyű volt az egész, ilyet még sohasem láttak, az emberben benneragadt minden, legfőképpen a tüsszentés ami széjjelzúzná, elszállna a csoda, és odaveszne az első valódi jel, véget vetve a tiszta, fehérfényű éjszakáknak. Lámpás nélkül jártak, magasra felhúzott térdekkel, semmi rugdosódás, az ikrek, akik nem hasonlítottak egymásra, mégis azok voltak és az erdőgazdaságnak vágták a fát, azt javasolták, hogy megpróbálhatnának egymás nyomaiba lépkedni, nekik ez könnyen ment a lábuk miatt, de aztán csak annyi lett a dologból, hogy előre kitaposott keskeny ösvényeken közlekedtek, nagy kerülőkkel néha a falak mentén, tágas fehér tereket hagyva mindenütt.

Olyan volt ez az első hó, mint a partok homokja, nem ragadt a csizmára, de még a ruhára sem. Egyszer Tomaji a hegyoldal egyik keskeny ösvényén megimbolyodva lebucskázott az aljba, aztán szárazon és mosolyogva tápáskodott ki előttük, csak a bajusza csillogott jobban mint máskor.

Sok pálinka fogyott, a zászló a fejük felett emlékeztette őket az időre, hogy a lényeg nem változott, és mint a hó beborít mindent, véget nem érőn, ugyanúgy.

Sára nem jöhetett a szombat estéken, kétszer is hiába várta, a teli kosár is nagyon hiányzott, amit minden alkalommal hozott.

Előtörtek a hangok a mélyből, a tűz égett, barátságosan pattogott. Elfeledett, tiszta szavak szóltak a gerendaházban, azok voltak, amiket minden dolgok közül utolsónak adott.

Október közepére tejben úszott körülöttük minden. Hektor, a tehén kitett magáért. Először Tomaji támadt rá a doktorra, hogy ő már egy hete csak bámulja a fehér vásznat, de most aztán vége, ma reggel rájött és fehér olajjal belekente a közepébe hogy " TEJ ", hát ez itt a baj, hogy már másra sem tudnak gondolni, de egy pohár nem sok, annyi se fogy, és ez a részeges csürhe is ahelyett hogy pirosodna és gömbölyödne, napról-napra töpörödik és sápadtabb, etetni- itatni-trágyázni-fejni.

Pedig mindezt szívesen csinálták, megtalálták az optimális elosztást. Az ikreké volt az etetés és a trágyázás, ez bevált, mert így ők maguk közt veszekedtek, Szappanos itatott és teljesen elbűvölte, ahogy Hektor az első szippantásra eltüntette a vödör tartalmának a felét, majd a másodikra az egészet. - Szívesen fordulnék akárhányat - szokta mondogatni - napokig el tudnám nézni.

Kezdetben ő fejt reggelente, a doktor kapott a széthullott TSZ-től egy kiszuperált gépet, felváltva kezdtek a gesztenyéssel, este pedig Tomajin volt a sor, aki ugyan a csutakolásra jelentkezett, de a doktor figyelmeztette hogy ez nem versenyló, és ez igaz is volt, mert a végén Hektor annyi tejet adott, hogy kénytelenek voltak délben is fejni, minden alkalommal egy vödörnyit.

A tej időközben elárasztott mindent, zsíros cseppjei túlsordultak a kannák peremén, kifolytak a padlóra, először csak a kocsma lett tele velük, aztán lassacskán az egész völgy. Túrószacskókból savó csepegett a lábasokba, a régi szép esték helyett a sajtkészítésről olvasott, Sára hozta neki a könyvet a könyvtárból, és közös elhatározással rászoktak a túróra meg az aludttejre, de ez sem segített.

Az elején még megjelent a doktor a kocsival, elvitte a tejet leadni, aztán elmaradozott, napközben dolga volt, míg végül már odáig jutottak, hogy az ikrek kézikocsival áttolták a hegyen a közeli falvakba az árut, és megpróbálták pálinkára és borra cserélni, ami nehezen ment, és azért a rengetegért, szégyenletesen keveset kaptak.

Nem volt mit tenni, a Doktor a megbeszélte napon érte jött, kivezette Hektort az istállóból, ők meg a könnyeiket nyelték elképedve, aminek úgy vetettek véget ahogy elkezdődött, a kupicák talpa pontozta a ritmust az asztalon.

A csőd teljes volt.

November közepén ugyan még betoppant egy szőke férfi, a telkeket nézegette és a régi vállalati üdülőket, lelkesen dicsért mindent, közben társakat keresett az évszázad üzletéhez, ahogy ő nevezte, de bennük még túlságosan élénken élt a Hektor emléke, ezért inkább hátba veregették és áthúzták az árkádok alatt, be az ivóba. Éjfélfelé felmentek együtt a pajta tetejére, és ott a gesztenyés vezényletével szétkürtölték a világba a " Van

borom pálinkám es..." kezdetű dalt, ami után az idegen könnyezve bevallotta, hogy mindennek vége, így kell ezt érteni.

A szándék, hogy megfeleljenek, a zászló ellenére, ami egyszerűen ott volt, már nem tehettek semmit, mindig megvolt bennük.

Ezért született a dalárda is. A gesztenyecsősz álmodta olyannak, ahogy a TV-ben látta egyszer, hiszen ő is mindig dúdolgatott a fák alatt. Mire kiköltöztek elhárult az összes akadály, Szappanos és a Doktor amúgyis támogatta az ötletet. A próbák előtt füstöt fújtak az ivóba, sűrű füstöt, mert úgy volt az igazi, aztán behúzódtak a söntés melletti sarokba, kulcsra zárták az ajtót, amin addigra tábla hirdette: " Zártkörű rendezvény! "

Már az első hangok beleszántottak a szürke ködbe, nem beszéltek róla, kerülve egymás tekintetét, mégis mindenki előre tudta, teli torokból, egész szívből fújták, a ködös falak beleremegtek, a füstpalák összekuszálódtak, aztán kavargva táncolni kezdtek, levegőt nemigen kaptak de ki bánta akkor, vitte a szél felhajtotta a mennyezetig majd lustán lefolyt a szemközti falon vissza a lábuk elé - Ezt a Doktor bírta a legkevésbé, mert addigra szinte mindig kiszakadt a körből a terem közepére, - Na most! - kiáltotta olyankor és már ropta is megállíthatatlanul, ők dobantottak hozzá, a zászló pedig ott csattogott felettük, akkor is mindig jelenvalón.

A tűz már alig pislákkolt. - Az álom határán lebegett. Nagy nehezen erőt vett magán, végigsimította az arcát.

Remélte, hogy Sára rendben hazaért.

Kibújt a takaró alól, felhúzta a kabátját és kiment a ház mögé. Kisdologra soha nem használta a rozzant budít, inkább besétált az erdőbe.

Hátát egy fenyőnek vetette, hosszan maga elé nézett.

Haját lassan belepte a hó, töredezett kéreg ült rajta.

Nem az a szárazfajta volt. - Nagy tollszerű pelyhekben esett.

Másodjára havazott az idén, az első hó már egy hete elolvadt. A tér újra fehér volt, de ott a fák alatt csak akkor derengett fel minden. A tiszta levegő égette a torkát, a friss hó új illatot hozott.

Leült a fűrészbakra a ház előtt. A száján keresztül párafelhőket fújt maga elé, hópelyheket olvasztott, és elűzte a csendet.

Fázott. Az eresz alá rakott fából összeszedett egy ölnyit, és bevitte a házba. A tűz még égett, rakott rá, aztán leült az asztal mellé. Bontogatni kezdte a kendőt a kosár tetején, amit Sára hozott. Soha nem tette ezt előtte, és Sára sem pakolta szét a kosarat, csak letette az asztalra.

Kivette a kenyeret, ez volt a legfontosabb, mákos süteményt talált még és almát.

- Nofene! - húzta fel a szemöldökét, amikor megpillantotta a kosár alján a kettéhajtott papírlapot.

" Mostantól már percről-percre hosszabbodnak a nappalok. Ne feledd! " - olvasta.

Aznap éjjel ott aludt a széken az asztalra borulva.

Egyszer majd útra kelek.

Útra! - Igen.

Gyalog fog történni annyi bizonyos, és teli a javából.

Elviszek innen mindent, amennyit még tudok.

Éjszaka majd, ha a hó világít, dagadó kebellemel, lassan,
bevonjuk a zászlót. Vöröses fények fognak villódzni
körös- körül. - Egyszerűen gyönyörű lesz!

Az lesz a napja, az én ajándékom, amit a lábai elé
teszek.

Bornál melegebb

Azon a napon, amikor a lelke hirtelen és örökre megelégtetlenül szétáradt az alkonyatban, csak az ottfelejtett szagokat és illatokat érezte semmi mást. Váratlanul dörrentek rá, megfeythetetlenül, zavaros vágyként törték át a végső korlátot, érzéki csókjuk volt az " Isten hozzád ", a fű, a fák, az elmúlás.

Vége itt vagyok - gondolta derűsen, és felrémlt előtte egy régi nap lent a " Békás " völgyében, amikor ívet vizeltek a szikláról át a patak felett - ragyogó volt istenugyse, a földbe gyökeredzett fenyők büszkesége porig omlott ott.

Lobogó hajjal szállt lefelé a mélybe, és újra és újra és újra, hallotta ahogy a gyantás húrok újra és újra muzsikával töltik teli a két hegyoldal közti szédítő mélységet.

És ahogy a tűzben gyöngyöző gyantabuborékok körül a világ, ettől lángalobbant minden, az orrán át szívta, a szájával csámcsogva habzsolta, a kezeivel kétségbeesett tempóban gyömöszölte zsebeibe, tarisznájába a csodát, az utolsó pillanatot.

- Anyám! - nyögte pillanatokkal később pukkadozva - anyám! - lihegte boldogan és eltelve - Le a seggfejekkel!

A fények pedig megtettek mindent. Úgy porlottak szét a táj fölött, hogy megálmodni sem lehetett volna tökéletesebben.

A puszta közepén ült, zsombék törte fenékkal egy egyszerű dallam után kaparászva, de nem ment, mindhiába. Zengett - zúgott ugyan néhány bágyadt ütem, érezte is hogy felé türemkednek a dolgok, a csend, a fények, az este - mégis jó volt meggyötört, jámbor tekintettel bámulni az apró lángnyelveket, és eltűnődni azon, hogy lehet olyan nemtörődöm tökéletességgel sercinteni a lángokba, ahogy azt a vén kurucok szokták olykor csendes elmélkedéseik közepette.

Mondjuk itt a lényeg. Bizony, így van - bólintott rá megadón, remélve hogy letudta ezzel a napi penzumot, és ahogy az a nagy dolgok közelségében lenni szokott, ettől meg is vigasztalódott.

Felemelte a fejét, a lenyugvó nap után pislantott, közben a fogaival lazítgatni kezdte azt a rohadt módon bedagadt parafadugót.

Bornál melegebb napról álmodott. - Úgy robbant szét benne a vágy, mint a túlérett pöfeteg a hajnali réten, álmatag napsütésben, egy száraz talpú bakancs gazdájának súlya alatt - hirtelen.

- Bornál melegebb, bornál melegebb - dünnyögte, és tétova mozdulattal belemarkolt a levegőbe.

Valami kaparta a torkát de képtelen volt nyelni. Most került először ilyen közel a lehetőséghez, hogy végre

változtathat a dolgokon. Megkapaszkodott ebbe a tétova vágyba és beleszédült a gondolatba, hogy ez most az utolsó.

- Bornál melegebb, bornál melegebb - motyogta egyre idegesebben, meg sem állva mindaddig, amíg csak szerte nem foszlott az egész. - Tanár úr! - nyögött a sarok felé - Bornál melegebb. Mondja már meg nekem, mi az isten az a bornál melegebb!

- Ótvaros nap ótvaros vége - dűnnyögte egy ásító hang a pokróc alól, majd valamivel vidámabban folytatta. - Hát a forralt bor fiam, a forralt bor, mi lenne.

- A jó életbe - kuncogott fel megkönnyebbülten. - Még jó hogy abba! - motyogta fejcsóválva, majd újra meglelt örömének fényében hemperedett a frissen meszelt fal felé.

A delfin

„opera“

Van egy szépség és van egy ritmus. A legendák szerint egy dal volt a kezdet és az éjszaka csendje. - A legelső szerelem.

Mindketten idegenek voltak. A Mágus jóval a lány után jött a városba, akinek addigra már csak törhetetlen makacssága tartotta fenn képtelen vállalkozását. Ez a makacsság, idővel őszinte tiszteletet ébresztett iránta mindenkiben, miután az emberek belefáradtak abba, hogy bolondnak higgyék, elfeledtette velük furcsa, idegen csengésű nevét - Rékának hívták - és megbocsátották neki sötétfényű ide-oda repdeső tekintetét is.

A Mágus egy operában élt. Elhalkuló moraj, csillogó félhomály, sejtelmes dallamok támadtak olykor körülötte, majd enyésztek el észrevétlen, mintha soha nem is léteztek volna.

Egy év különbséggel, a kora ősz hozta mindkettőjüket. A jablanaci komppal érkeztek a szoroson át. A lányon, bár az idő már hűvösebbre fordult, csak egy málnakrémszínű, apró virágmintás ruha volt. Bánatos illatot árasztó virágai voltak. - Panics, a komp gépésze, megesküdütt rá, hogy soha nem érzett még ehhez

foghatót. Nem emlékeztetett a vízbe omló sziklás hegyek egyetlen ismert szagára sem - sem a tengerére.

Évekkel később, a Mágus - valószínűtlen feltűnéseinek egyikén - egy a kikötőből nyíló belső udvar hűvösében üldögélt. Fává terebélyesedő oleander takarta el az eget és védte őket a tikkasztó napfénytől. Joránnal, a halassal jártak éppen egy palack bor végére. Az öreg hasán, akkor is ott lógott az a kötény amit a pult mögött viselt és amit sose vetett le hiába is kérelték. Cipelte a hajnalban fogott friss tintahal, a kagylók, a hálók szagát. Körülöttük hangos hollandok itták a sört - Már megint nyár volt.

- Barátom! Tudod-e, hogy még a te köténykéd se tudja elnyomni itt ezen a helyen, az ő apró nyomait? - kérdezte a Mágus révedező mosollyal. - Én legalábbis most is tisztán érzem - mormolta maga elé, majd nagyot húzott a forró levegőből. - A másik szánakozva pislantott rá bozontos szemöldöke alól, aztán legyintett és megvonta a vállát.

- Úgy bizony asszonyom, maga itt ezen fog meggazdagodni! - intett oda a Mágus tréfásan Martának a tulajdonosnőnek. - Marta mosolyogva intett neki vissza. - Bár az arcán még ott játszott az előző mosoly, tagjait most mégis ólomsúlyként húzta le a hirtelen rászakadó szomorúság. Hátrahajtotta a fejét. A keskeny levelek közt úszó világosbíbor harsonákat nézte, a tengeri szél, a zene felzengő fúvósait, ahogy dús fürtökben csüngnek felettük. - Figyeled barátom? -

karolta át egy szívélyes mozdulattal az öreg vállát - És felhangzik a zene - La Traviata. - Már nem is tudom melyik nagy operában éppen - ez vele a legjobb - a legeslegjobb. - A rózsaszín virágkelyheket sós szellő lengi át, sötét van, a színpad függőnye még mindent eltakar. A zenekar ott lent az árokban most egyszerre mozdul, a nyitány fojtogató varázslata. A félhomályban apró neszek közt tompa aranyfényben izzanak a falak - Igazi ünnep. - A reflektor szórt fényt von a függöny bársonyára, mellettem ül, gyönyörű és már régóta levegőt sem vesz. - A dallam csak keresi önmagát, mintha nem tudná, hogy mit akar - ez jó és kell a varázsos csendhez. - Most egy pillanatra csend - és megint! - Lüktető ritmusban születik újra, öntudatra ébred szárnyalva, megrendülten és szédülve árad feléd! - Most! - Igen most! - megemel, elér és egészen betölt, hogy belereszket a díszes terem - és látod! Látod könnytől áztatva, a lábain át, a testén keresztül csillan szemeibe, a hangokból rászakadó boldog gyönyör. - Igen. - Tudom! - Tudom. - Szeret!

- No ugyan! Ugyan!

- Ne sírj drága barátom!

Réka a kompikikötőből egyenesen a városba ment. A szigeten közlekedő egyik helyijáratú buszra szállt fel. Hátizsákját a szomszédos ülésre tette, és középre kihajolva az utat nézte maga előtt. Elszánt volt, és fáradt. Sokaknak megakadt rajta a szeme, furcsa volt itt

ősz felé a turista, mert mindenki annak nézte a magas, barna lányt. A fehér kövek közt egyre több növény tűnt fel, ahogy az út átért a sziget másik oldalára. Itt balra nézve újra meglátta a tenger keskeny csíkját. Egy sziklás földnyelv és a part közé szorult ez a hosszan elnyúló öböl. A közepén haladó motorcsónak ezúttal is versenyre kelt velük.

A kikötőben szállt le a buszról. Körülnézett, aztán némi habozás után leült a móló egyik kövére. A mögötte lévő parkoló már majdnem üresen állt. Egy A-4-es Audi tolatott ki onnan. Véget ért a szezon. A hosszúkás domboldalra zsúfolt várost nézte. A négy templom tornyát sorban egymás mellett - akkor szürke felhők rohantak felettük- a faragott kockakövekből épült apró ablakú házakat, sikátoraikból sülő pizza szaga szállt felé, távolabb egy díszes palota erkélyeit. Vele szemben egy kis *kafana*¹ színes ernyői álltak a móló síkosra koptatott kövein - alattuk barna faasztalok és székek, amiket nem kis bátorsággal egészen a rakpart szélére állítottak nem gondolva az esténként előkerülő szelídszívű részegekre. Jobbra a park narancsszagú fenyőkoronáin tört-zúzott át a feltámadó őszi szél, a házak között és felett pedig még mindig örülten virágoztak az oleanderek. A tenger táplálta őket, és ő tisztán érezte ezt az illatot.- Minden cselekvésre ösztönözte.

¹ kávéház

A teendőket rég eltervezte, és most hogy újra itt volt, méginkább megfogadta, hogy nem adja fel az álmait. A fővárosban eltöltött utolsó hónap volt a leghosszabb, amíg a hivatalos ügyeket intézte, kilincselte, engedélyekért folyamodott. Szerencsére jól beszélt a nyelvet.

A nagy hátizsák mellett egy kicsiben tartotta a személyes holmijait, az iratait a pénzét, és a fontosabb apróságokat. Kinyitotta és sokáig kotorászott benne, amíg az alján megtalálta azt, amit keresett. Egy rádiótelefont húzott elő, a füléhez tartotta, majd beszélni kezdett. Néhány türelmetlen mondat után abbahagyta és látható tanácstalansággal forgatta kezében a hasznavehetetlen készüléket.

- Ó persze, az antenna! - ismerte fel bosszankodva - Hulla fáradt vagy - suttogta maga elé. Kihúzta a még mindig puha fél kifliből a piros-fehéren csíkozott szívószálat, és az így összeállított telefont megint a füléhez emelte. Az éppen üres kávéház előtt üldögélő fiatal pincér először döbbenten, később nevetve nézte. A járókelők közül többen is megcsodálták az ötletes szerkezetet. - Legelőször néhány megrendelést intézett el a kisházzal kapcsolatban, amibe a jegypénztárat tervezte. Másik kezével szórakozottan babrálta a vékony bőrszíjon nyakában függő féldrágakő amulettet. Egy tigrisszem volt, amiről azt tartják, hogy jótékonyan befolyásolja az üzleti szerencsét. Aztán az édesanyjával beszélt hosszan, aki sokat sírt a telefonba, de ő amennyire tudta megnyugtatta, az utcákról mesélt neki

amikbe belátott onnan ahol ült, a fényes kövekről, a fehér és piros leanderekről, a hajókról, a tengerről, és a szerencsés megérkezésről. Közben végig nyugodt maradt és egyszer sem emelte fel a hangját.

A vállalkozás terve, egy néhány évvel ezelőtti nyáron született meg benne, amikor a kikötőben sétáltak. Akkor járt itt először, és nem is tért ide vissza egészen mostanáig. A hely és a kikötő adottságai adták neki az ötletet. A kikötő, egy szárazföldre hosszan benyúló öböl volt, aminek széles tenger felőli bejáratát félköríves móló zárta keskenyebbé. A móló védte viharok idején a bent horgonyzó hajókat a tenger szeszélyeitől. A hosszúkás öböl másik, sziget felőli vége, egy körülbelül nyolcvan méter széles sétányban végződött. Ez az öreg kövekből rakott sétány, a végén zárta le az öböl keskeny csíkját. Gyerekek árulták rajta esténként a kagylókat és az élő teknősbékákat a korzózó idegeneknek, és ide épült a Mágus operaelőadásainak ideiglenes nézőtere is, pontosabban csak a nézőtéri patkó közepe. Mellette az úttest túlfelén már a park fenyői és pálmái álltak. A két hosszú, egymással szemközti oldalt, épületek szegélyezték. Egyik felén az óváros zsúfolt, hosszúkás halma, vele szemközt tágasabb terekkel pedig az újabb negyed.

Az őrült ötlet, hogy megteremti a két szemközti part közti vízi összeköttetést, mint minden nagy dolog, egyszerű és nyilvánvaló volt. A helybéliek közt mégis felzúdulást keltett, és kitartó ellenkezést szült. Az ellenzői szerint, az egész értelmetlen, mert a kikötő öble

úgyis véget ér pont a város központjánál, ezért száraz lábbal, akár a park fái alatt is átsétálhat bárki az ellenkező oldalra. Innen indul a korzó az óvárosi sétány felé, és a hegyről lejövvő utak is ide érnek. Kerülőt sem kell tennie annak, aki ezt a pár lépést meg akarja tenni.

Réka másképpen gondolkodott. Ezek az érvek leperegtek róla. Őt még csak meg sem érintették az ilyen szempontok. Akkor már sokkal inkább az egyszerű belátásból származó kényelmességről beszélt volna², a nyári délután lustáiról, esetleg a mindenféle tengeri jármű iránti szerelméről, beleértve ebbe még a legkisebb csónakot is, a tengerre szállás izgalmáról, no és persze a vállalkozása sikerébe vetett hitéről, hogy pontról-pontra úgy lesz minden, ahogy előre eltervezte - és biztos, hogy nem másképp - és ezáltal megvalósulhatnak majd az álmai és kiszámítható biztonságban élhet.

A Mágus saját magát nevezte így. Nem mindenki, az elején csak azokkal, akik közel kerültek a szívéhez, azokon az emelkedett és gyakori estéken, amikor az itteni nyelvet tanulta, szédült beszélgetések hosszú sora alatt, ahol végre a szív meg a lélek juthatott szóhoz - annyira, hogy lerázták együtt az utolsó pohárba vetett hit szemérmes béklyóját - félelmek nélkül, hasonlatosan az égbolthoz meg a csillagokhoz, de a tengert azt legalábbis átfogták mindig teljes egészében. Mégsem a

² Lásd:jegyzetek I.

pohár volt a döntő, a halászok például folyton eleget ittak, úgyhogy hírnévhez sem jutottak volna - igazihoz - ezáltal, ezen a környéken. Az Aphrodité kapitánya és egyszemélyben legénysége volt az első ember, akivel a Mágus megismerkedett. Az Aphrodité egyike volt azoknak a hajóknak, amik egész napos kirándulásokra vitték a turistákat a sziget körül, vagy a távolabbi Losinj szigetére. A szimpátia erős szálai szinte az első perctől fogva összefűzték őket. A Mágus álruhában rótt aznap éjjel az utcákat, diáknak öltözve, valójában azonban a mantuai herceg volt a Rigolettóból, a benne buzgó életöröm elrepítette, vad tivornyák ízét érezte a szájában, és e szerepében nem vitás, hogy jó nagy disznóságok is jártak a fejében. - "Questa o quella..." - dudorászta először csak magában, később már hangosan énekelte a park fái alatt, de a kikötői diszkrét egyre erősödő zenéje miatt abbahagyta. A "Killing Me Softly" szólt azon a nyáron szinte állandóan, és a Mágus ezt a feldolgozását annyira kedvelte, hogy azon gondolkodott, mégis inkább pólót és farmert húz és elindul ő is oda, amikor meglátta a kapitányt. A kapitány akkor már vagy tíz perce a rakpart legszélén imbolygott és komolyan készült rá hogy átlépje azt a fél métert, ami a vízen ringó hajójától elválasztotta. - Így aztán ketten szálltak hajóra, erős bizalommal, és a siker felett érzett első örömben el is fogyasztottak mindent, amit a kormányállás feletti kis szekrénykében találtak. A kapitány szerint ez nem lehetett valami sok, de a Mágus amikor másnap reggel felébredt először csak nyílt vizet

látott maga körül, később bal kéz felől a delfinek szigetét és csak egészen messze a hátuk mögött a kikötőt és ebből úgy gondolta, hogy a kapitány biztosan nemrég töltötte fel a szekrényke készleteit. A kapitány megismerkedésük éjszakáján németül, franciául és horvátul magyarázott a Mágusnak, többnyire a tengerről meg néhány helyi kocsmáról beszélt neki és néha vitatkoztak is dolgokon, de nem komolyan, aztán megint gyors egyetértésre jutottak. A Mágust jóérzéssel és némi csodálattal töltötte el a kapitány műveltsége, mert ő maga akkor még egyik nyelvet sem beszélte, de abból, hogy ennek ellenére annyi mindenről eszmét tudtak cserélni, a szoros barátság immáron eltéphetetlen szálaira következtek másnap.

Mikor elbúcsúztak, a kapitány - ahogy a reggel folyamán végig - még mindig a "Bella figlia dell' amore" fülbemászó dallamát fütyörészte, nem tudta honnan jött és mért nem tud szabadulni tőle, és komolyan gyanakodni kezdett, hogy újdonsült fiatal ismerőse esetleg egy olasz.

Réka egy hét alatt berendezkedett és elsöpört maga elől minden akadályt. Sajátos harcmodorával gyűrte le az ellenállást, ami abból állt, hogy a legváltáságosabb pillanatokban hallgatott, nézett maga elé meghatározhatatlan arckifejezéssel, mintha valójában ő csak néma megfigyelője és soha nem főszereplője lenne a történetnek. Ettől a helyi hivatalnokok, akik

elsősorban itt is férfiak voltak lassacskán elbizonytalanodtak, megértették, hogy milyen hosszú út áll még előttük, akárcsak egy igazi dialógus megkezdéséig, aztán valamely probléma tényének elismeréséig, a meggyőzésről és bármiféle megegyezésről már nem is beszélve. Ilyenkor általában feladták, arra gondoltak, hogy van nekik éppen elég bajuk otthon is, különben maga az ügy sem olyan jelentős. A lány amúgyis tele volt mindenféle zágrábi hivatalos pecsétes papírokkal, semmitmondó elvi hozzájárulásokkal, amivel akár ők is takarózhattak, és szép meg fiatal is volt nagyon. Az idős polgármesterrel is találkozott, aki jóindulatú kedvességgel figyelmeztette az üzlet kockázataira és megkérdezte, hogy van e valami ilyen irányú tapasztalata, a papírjaiból látja hogy még csak huszonöt éves, mire Réka egy Közgazdasági Főiskolai diplomát mutatott neki, amit először a polgármester nem értett, mert számára idegen nyelven íródott, de rögtön kezébe nyomta a hiteles fordítását, valamint elmondta, hogy közel két évet dolgozott a budapesti értéktőzsdén mint bróker és a vége felé már igazán jól ment neki. Abból van fedezete erre itt, és ő aztán igazán tudja, hogy mi az üzlet. Ennyit még nem beszélt egyfolytában azóta, hogy a szigetre ért, és ettől feszült lett és elkomorodott, és úgy nézett maga elé, hogy a polgármester akinek egyébként szimpatikus volt az itteni nyelvet máris jól beszélő idegen lány, és aki valahogy megérezte és méltányolta az előbbi erőfeszítést, szívélyesen elmosolyodott és nagyon sok

szerencsét kívánt neki. A végén ugyan még szeretete volna megkérdezni, hogy ki az az országabeli ismeretlen, akinek a neve ott áll az egy hónappal ezelőtt a fővárosban kiállított házassági anyakönyvi kivonaton - enélkül mint idegen az egészbe bele se kezdhették volna - és ő is jön-e, vagy hol van most, de amikor a lány sötét szemeibe nézett, inkább úgy döntött, hogy talán majd legközelebb.

Később is gondoskodó figyelemmel kísérte az általa bátornak minősített ötletet, nem törődött a pletykákkal amiket az emberek suttoztak, szívesen segített, és ő lett Réka első nyári szezonon kívüli állandó és hivatalos megrendelője, amikor valamivel több mint egy év után, bérletet váltott az akkor szerveződött nemzeti polgárőrség tagjainak, biztosítva ezzel számukra a zökkenőmentes szolgálatba lépést és az onnan való eltávozást.

A pletykák arról szóltak, hogy a lány túlságosan szabadon él, rendszeresen jár a helyi diszkókba, a furcsa telefonját is mindig emlegették, hogy a kiflit mégcsak kiszáradni se hagyja soha, és a csónakfestési szenvedélyéről is beszéltek, hogy elérje abban is az általa előre kigondolt tökéletességet, ha valami balul ütne ki, hát legalább magát ne okolhassa. A csónakot a Delfin névre keresztelte, és magától értetődő módon, tengerszínűre akarta festeni, hogy minél inkább belesimuljon és része legyen a közegnek amiktől létezése értelmet kapott és függött, és amiktől, ezután már Réka is függött. Ezért úgy gondolta ez a minimum, amit meg

kell tennie. - Tehát szakkönyveket vásárolt, és színmintákat tanulmányozott a fuvarok szüneteiben, kikérte az óváros festőművészeinek tanácsát, és a partra épített jegyváltó bódé tele lett mindenféle messzi tájakról hozatott különleges festékekkel, amikkel szemben az egyik fontos követelmény volt, hogy gyorsan száradjanak. Mert amikor már úgy hitte a sok kartonlapra húzott csík után, hogy végre megtalálta az igazit, akkor bakokra emeltette, és egy arra a napra fogadott segédmunkással együtt, a csónakot kívül és belül is átfestette. Így újabb és újabb rétegek kerültek a hajóra és egyre növekedett a szakértelme is, sokszor patikamérlegen mérte a különleges porokat, de ahogy az idő telt, úgy nőtt benne az elkeseredés, mert úgy érezte sose fogja megtalálni a tökéletes kombinációt. A fejlődésnek voltak ugyan jelei, például amikor egy német nő, nem tudva elválasztani a csónakot a víz háttérétől, mellé lépett és csak az utolsó pillanatban tudták elkapni, de a férje ott rögtön elrontott mindent, szabadkozva, hogy a felesége már régóta rosszul lát.

A színezés dolgát aztán a Mágus lendítette elő nagyban, aki ugyan nem hitt ebben és nem is értett hozzá, de az egyik délután meglátva Rékát amint megint a festékeivel foglalatосkodott, odalépett hozzá és ezzel az egésznek új irányt adott. Ők addig, csak köszönő viszonyban voltak.

- Szerintem olyan lehet ez is, mint a főzés - mondta tűnődve - Nem érdemes a receptekre hagyatkozni, az ember becsukja a szemét, elgondolja hogy mit akar -

beleérez és szabadjára is engedi ezt az érzését rögtön. A tervezés és a felkészülés szép dolgok, de a tökéletességet úgysem lehet patikamérlegen mérni.

- Hát ez nagyszerű - nézett fel rá gúnyosan Réka. - Ha ezt már eddig is tudhattam volna...

- Az alapoktól indulva - folytatta mosolyogva a Mágus, és nem zavartatta magát - Itt van például a só. Ha egy ételnek abszolúte nincs íze, először mindig ahhoz kell nyúlni. Persze valamit újramezdeni sokkal könnyebb, mint helyrehozni - mormolta miközben felemelte a fekete festéket és találomra egy nagyobb mennyiséget lötytyintett a már kész, felkenésre váró anyaghoz a keverővödörbe.

- Te tisztára megőrültél - zökkent ki szokásos egykedvű nyugalmaiból a lány, észre sem véve hogy tegezi - Ez a festék több mint száz kunámba került. - És pont ebből a vad feketéből. - Ki fogod fizetni! - háborgott, miközben ökölbe szorult a keze és úgy nézett a Mágusra, hogy az ösztönösen hátralépett.

- Azért csak próbáld ki ezzel a módszerrel is - mondta folyamatosan hátrálva - bár a tengert szerintem senki sem tudja kikeverni. És mostantól szólíthatsz nyugodtan Mágusnak.

Ez volt közös történetük kezdete. - A Mágus által találomra előállított szín, egy kicsivel jobb volt mint a többi és ez Rékának elég erőt adott, hogy most már ezzel az új tudásával, tovább folytassa. Aztán amit senki sem hitt volna - egy hónappal később épp a Mágus volt az, aki egy elegáns mozdulattal - nem utolsósorban

azért, hogy imponáljon - be akart ugrani Réka mellé a csónakba, mosolyogva, a szabad kezével üdvözlést intve, majd amikor néhány másodperccel később prüsszkölve és kapálózva kidugta a fejét a víz alól, az első mondata volt az egyetlen értelmes azok közül, amiket akkor mondott:

- A kurva életbe, hát ez tényleg a tenger!

A Mágus pontosan átérezte a megtiszteltetés nagyságát, és magában megfogadta, hogy tőle telhetően, minden módon igyekszik azt meg is hálálni.

- *Hvala, hvala lepo!*³ - dadogta megrendülten - a körülötte állók arcán pedig ezalatt olyan magától értetődő méltóság és ünnepélyesség ült, hogy a Mágus úgy érezte, mintha már a Svéd Királyi Akadémia tagjai előtt állna. Tudta, hogy ez itt vissza nem utasítható, azt pedig hiába is várná, hogy valaki most tréfával üti el a tőlük szokatlan ünnepélyesség okozta feszültséget.

A kapitány barátsága hozta magával a többiekét is és a Mágus nagyon hálás volt neki ezért, mert ő nem csak turista volt, hogy kívül rekedjen a dolgokon. Egy kikötői vendéglőben találkoztak délutánonként, és bár nem sokat mozogtak, de lassacskán azért mégis bejártak mindent, és a Mágus beláthatott a falak mögé is, és megismert szinte mindenkit.

³ Köszönöm, köszönöm szépen!

A gondolat hogy valamilyen szervezett formát adjanak az együttléteiknek később tőle származott. Ez jól jött volna valamennyiüknek, elsősorban a Kapitánynak és Zlatkónak akik már családostok voltak, és így egyszerűbbé válnának számukra a hosszú éjszakai távollétek, Milántól pedig - aki nyaranta egy gyönyörű reneszánsz belső udvar borozójában énekelt és gitározott, és akit a Mágus igazi művésznek tartott - azt hallotta, hogy a városi tanács anyagilag is támogatja a helyi egyesületeket. Ő valamilyen daloskőre, vagy férfikórusra gondolt elsősorban, úgy hitte ebben talán jók lehetnének és ők ketten is ehhez értettek igazán, de mivel nem akarták sem Joránt, sem pedig a Kapitányt kihagyni és így elveszíteni, már az első próbálkozások után jobb belátásra tértek és letettek erről az elképzelésről. Aztán a sikátorok jártak a fejében, a kis utcácskák kőboltívei, ahogy a reggeli világossággal együtt besöpör a szél a házak közé, néhány pillanatra elhozva a szárazföld szagát, néha pedig, ha délről a tenger felől fúj, friss sós permetet terít a tetők fölé és beleivódik az éjszakára száradni kiakasztott ruhákba. Ezt nagyon szerette, mintahogy a tornyokat is már messziről szabad szemmel meglátni és megszámlálni a tenger felől, és még egy egész csomó dolog volt, amire úgy érezte, hogy oda kéne figyelnie mindenkinek, ezért aztán városvédő egyesület létrehozására próbálta rábeszélni őket. - És valóban - ezt az ötletet már sokkal inkább értették. De éppen ezért el is veszítette az irányítást a dolog felett, sorba születtek az újabb és újabb

kiegészítések - a Szent-Eufémia öböl öreg fenyők alatt kígyózó, bűvös tengerparti sétánya éjszakára nincs kivilágítva, a csak nyaranta nyitvatartó üzletek is őrizetlenül - egyébként is sose lehet tudni - mígnem aztán a Mágus nagy bánatára, a többiek közfelkiáltással úgy döntöttek, hogy polgárórség - nemzeti polgárórség lesznek.

Nem haragudott, nem is tehetette, megértette és először tán egy kicsit szánta is őket, tudta, hogy a háború még csak nemrég ért véget, és ez így milyen fényes és fontos lehet nekik. Csak kirekesztettnek érezte magát, egyetlen idegenként, ezért aztán egyre fokozódó keserűségében talán észre sem vette volna - amíg vigyázba nem állították őt is - hogy az akkor megszületett egyet, egyszerű, de mégis fényes ceremóniával, máris tiszteletbeli tagjává választotta.

Egyikőjük sem látta akkor még előre, e furcsa döntésük sorsfordító erejét. A helyi vezetők, hasonló érzelmeiktől indítatva szinte azonnal felkarolták az ötletet - a később oly fontos személyes jó kapcsolat is ekkor alakult ki velük - és ez olyan események láncolatához vezetett, ami mindannyiuknak, de még inkább az egész városnak, új keletű hírnevet és jólétet hozott.

Hogy a polgárőrök szabadabban mozoghassanak, egy öreg halászcsónakot kaptak, amit egy gyengécske motor hajtott. Öten voltak, a Mágus, Jorán, a Kapitány, Milán, és Zlatko a halász, aki nyaranta néha, akvarelleket árult a festők megbízásából, egy hasonlóan szép belső udvarban, mint amilyenben Milán a művész énekelt és

gitározott. A Kapitány és Zlatko szerelték fel a kis házitűzhelyet előre, majdnem a csónak orrába, aminek ha a felső lapját levették, szabadon loboghatott a láng. Bár a Kapitány, miközben a vaslábakat rögzítette a csónak aljához, váltig morgott, hogy ez azért így is veszélyes, de ez valószínűtlennek tűnt számukra a rengeteg víz közepén. A késő őszi napok már hidegek voltak, és ők halkán siklottak az öböl vizén, szorosan a part mentén, a tűz köré kucorodva, szemeik a fák aljának sötétjét fürkészték, vagy a magas városfal kis szobáinak fényeit, amikben leginkább halászok laktak. Csak néhány fény pislákol az ilyenkorra már félig kihalt város felől, nem úgy mint nyáron, amikor a tornyok és a tetők is látszottak és minden ragyogott. Kezeiket néha a lángok fölé tartották melegedni, ami azért túlzás volt, annyira itt még télen is csak ritkán volt hideg, és a Mágus megérezve ezt a távoli hangulatot, ami a fagyos messzi szárazföld üzenetét hozta el ahonnan ő is származott, a téli gesztenyesütésekről mesélt nekik, csak úgy parázson, vagy a forró kályhalapon, de ez itt tényleg túl távoli volt és nem igazán értették és a Mágus is tudta, hogy valójában már egy másik történetbe keveredett.

Az igazán csendes esteiken, és ezek azok voltak, amikor nem fújt a szél, nem csobogtak az apró hullámok a csónak oldalán, és nem repültek messze a hangok, mielőtt még erőre kaphattak volna, miközben lassan sodródtak a part mentén, egyik megállóhelyüktől az éppen soros felé, ami lehetett a kapitány hajója, vagy a

város valamelyik még nyitvatartó *gostiona*⁴ -ja, később a fogadó ahol Réka lakott, vagy az a bódé a Delfin szigeten, ahol a legjobb *rakija*⁵ -t, mérték a környéken, tehát az ilyen estéken Milán gitározott és énekelt, a nyár dalait legtöbbször - csak miatta sok turista tért ide vissza évről-évre - és miközben a "Love Me Tender-t", vagy valamelyik dalmát népdalt hallgatta, a Mágus hanyatt feküdt a csónak alján, a lobogó lángokat nézte, sokszor bekapcsolta a rádiótelefont, amit Rékától kapott, hogy a lány is hallja mindezt. Ilyenkor visszafogta magát, hogy ne nyögjön fel időnként hosszan a magába fojtott gyönyörűségtől, és más illetlenséget se műveljen soha, csak a háta borsózdott csendesen és boldog volt és biztosan tudta, hogy igen, hát ez is lám csak opera.

Aztán mindig a Fumia öböl vége felé kellett fordulniuk, odaérve megálltak a kolostor előtt, középen, valahol a vízen, a Mágusban ekkorra már újból elég hit és erő volt, ahhoz, hogy megmutatkozzon. "Di Provenza il mar, il sol " -énekelte Germont az apa mérhetetlen szeretetével, - lám a pokolba vezető út is jó szándékkal van kikövezve - és már nem a saját gyengécske hangja szólt. A varázsos levegőben valahonnan a mélyből megszólalt a zene, később akár részt sem kellett vennie a történetben, csak ültek mind az öten a csónak szélén és csendben figyeltek, a szerzetesek, meg lámpást gyújtottak és ők is szívesen hallgatták velük együtt. Előttük próbálta ki a Mágus először, a sokszereplős

⁴ vendéglő

⁵ pálinka

nagyjeleneteket is, és itt volt a korszakos találmányának első teljes estés kísérleti bemutatója, amiből aztán később az Arbe-i Nyári Játékok születtek.

Az itt lakók gyorsan megszokták és megszerették ezt a furcsa járőrt, megnyugtatta őket a csónak orrában lobogó tűz messziről is jól látható fénye, az is jó volt, hogy dolguk sose akadt, és valamennyien alapjában véve szemérmesek voltak, ott voltak és mégsem, Milán és a Mágus dalai pedig eloszlatták az üdülkörzetek szokásos téli nyomottságát és szomorúságát, és megteremtették a folyamatosságot az évszakok között.

- Sokszor nagyon pesszimista vagyok - mondta Réka - Éjszaka volt és ők a tengerparton ültek a Mágussal, ott ahol a város a legmesszebbre nyúlik a tengerbe. A diszkóból jöttek ki levegőzni, ahol véletlenül akadtak össze. A Mágus a legtöbb zenéért odavolt. Hirtelen meglepte őket a csend, a hullámok hangja, ahogy csobogva futott ki a víz a kavicsos partra, és még a széttört sörösüvegek szilánkjait is sima smaragdokká koptatta. - Sőt igazából kifejezetten gonosz - megbántok valakit, figyelem, élvezem és még csak rosszul sem érzem magam tőle, éppen hogy... - A férfiak pedig általában mind egyformán nevetségesen viselkednek. - Elhallgatott, és a jelzőbója felvillanó fényeit nézte, messze kint a nyílt vízben. - Hagyjuk. Nem tudom, miért mondok el ilyeneket neked.

- Kifelejtette, hogy nem mondasz igazat, csak úgy passzióból és olykor, amikor így beszélsz, itt sincs minden rendben - egészítette ki a Mágus mosolyogva.

- Ez nem igaz, én mindig elmondom az igazságot, csak arra senki sem kíváncsi. - Különben pedig velem nem szoktak így beszélni. Tényleg nem szoktak, hallod?!

- Értem. Köztiszteletnek örvendsz - húzta el a száját a Mágus - A szavak soha nem múlnak el nyomtalanul. Rám ugyan a legkevésbé sem hatnak, én csak érzem a pillanatot.- Látod, a fontos mindig az, ami a dolgokon túl van - intett előre a tenger felé - és lefogadom, hogy te ott legbelül valójában, ennek pont az ellenkezője vagy. Éppen ezért soha nem szabad így gondolkodnod.

- Ezzel a szöveggel akarsz levenni engem a lábamról, de közben azért bántasz? - kérdezte érdeklődve Réka. - Ez érdekes.

- Levenni engem a lábamról? Szöveggel? - ismételte a Mágus, miközben valami nevetésforma tört elő majdnem belőle, amit még idejekorán visszanyelt. - Ezt a magabiztosságot! - És honnan? Pofátlanság! - gondolta magában, és érdeklődve a lányra pillantott, és el kellett ismernie, hogy szép, és megint megérezte a konokságot és erőt, ami egészen elképesztette.

Ekkor magába nézett őszintén és megnyugodott, mert látta a távolságot és a szakadékot, ami a gondolattól és a másiktól elválasztotta. Biztonságban érezte magát és ez jóleső érzéssel töltötte el. Nem vette észre, hogy ez csak egy rosszabb fajta önhittség. - A harmóniából és a békéből a Traviata harmadik felvonásának nyitánya kelt

életre, és szólt egy ideje körülöttük, és ők úgy hallgatták, hogy igazából nem is vettek tudomást róla.

- Ez azért pofátlanság - mondta ki egy idő után Réka, jól megrágva a gondolatot.

- Érdekes az előbb én is pont erre gondoltam - mondta meglepődve a Mágus.

- Gyönyörű ez a zene. Vajon hol szólhat? - kérdezte Réka - Olyan mintha a tenger felől jönne.

- Itt szól - mondta a Mágus. - Ezekből a falakból. Egy operában. Itt Rabon, most leginkább ebben. Arról álmodik, hogy egyszer talán majd, kiléphet a lángok közül.

- Ezt nem értem. Tényleg nem. Én azt hiszem, hogy te nagyon túlbonyolítod a dolgokat. Hideg van. Kísérj el hazáig légy szíves!

- Oké! - válaszolta a Mágus meggondolatlanul.

Később, amikor a saját indítékait kereste, vagy csak egyszerűen választ a miért kérdésére, valahogy mindig az a megalázó érzése támadt, mintha nem sok beleszólása lett volna a dolgokba, más döntött helyette, ott volt persze de...

- Ez csak szex - suttogta neki kedvesen Réka - Ne görcsölj már - ő meg magához sem térve ott maradt, mert úgy érezte ehhez azért még neki is lenne némi hozzátennivalója, és különben is, mi ez a rossz szöveg, és elképedve és kívülről figyelte a történéseket, mert úgy gondolta, hogy azért ez mégsem így van egészen, sőt egyáltalán nem így van és...

- Túl vagy rajta mi! - volt az első gondolata amikor felébredt - Te szerencsétlen! Hát ilyen nincs! - Teremtőm! Ezt az elszántságot - gondolta elámulva, aztán megvonta a vállát, még fektében széttárta a kezeit és elvigyorodott. - Szex? Na ne! - Ha már itt tartunk ehhez is lenne néhány észrevételem.

Másnap, gyönyörű reggel volt, a nap sütött, és Réka kézen fogta és kivételesen gyalog mentek át az öböl túloldalára. A tenger élénken csillogott és a boltok tulajdonosai rózsás öntözőkannákkal locsolták a járdát nyitás előtt, és miközben mentek a Mágus végig azon gondolkodott, hogy ez lány minden ami nem ő, és hogy nem érez iránta semmit. Aztán bementek az élelmiszerboltba és Réka vett egy nagykiflit és még ott az eladóval félbevágatta, majd két vastag szívószálat is választott hozzá és a kiflikbe szúrta, és az egyiket a Mágusnak adta, és a szeme tele volt könnyel, aztán azt mondta, hogy hívja fel őt minél többször. A Mágusban pedig ekkor eltört valami, remegett a keze miközben a készüléket zsebre rakta, az eladónő pedig utánuk ment az ajtóba és onnan intett nekik búcsút mosolyogva.

Hosszú órákon át beszélgettek a telefonokon, miközben Réka a villanymotoros Delfinnel halkan siklott keresztül a kikötőnek azon a néhány méterén, és tíz kunát kért az átkelésért, a Mágus pedig a domb másik felén a Fumia öböl végénél az utolsó stégen ült, és az előadások tervein dolgozott. - Később el-elűnedezett rövidebb időkre, és ilyenkor, ha csak a munkája miatt tehetné Réka is vele ment, és senki se

tudta, hogy is van ez valójában, de a Mágus mindig azt mondta, hogy a világot járja és tárgyal és tapasztalatot gyűjt.

Milánóban ültek például egyszer, a Scala egyik oldalpáholyában és a Mágus boldog volt, hogy megint itt van, és akkor már annak is örült, hogy nem kellett egyedül jönnie. Megint elemében érezte magát, bár az új csokornyakkendőjét egy kicsit szorosra kötötte, és csak Réka hosszas rábeszélésére volt hajlandó letenni arról a tervéről, hogy még az előadás előtt bemenjenek együtt a színpalak mögé, szippantani a hangulatból, elveszni a tervszerű, de mégis örült nyüzsgésben, és üdvözölni az ismerősöket, jópofáskodni és így nyugalmat vinni közéjük, valamint kéz és lábtörést kívánni nekik. - De igazán.

- Te tényleg ismersz itt mindenkit? - kérdezte tőle megérkezésükkor hitetlenkedve a lány.

- Nincs különbség köztünk, én mindig is ebben éltem - válaszolta a Mágus nevetve. - Inspiráció kellett és látod itt vagyunk. De azért, nem fekszünk ám le nekik olyan könnyen! - kacsintott a lányra vidáman. Tekintete végigvándorolt a hatalmas előcsarnok káprázatos, túldíszített falain, a fényárban úszó nagytermen, az óriási virágkosarakon. - Jövőre már mi leszünk a legjobbak! Ez nem is lehet kétséges! - állította büszkén - És ezek az emberek itt - célzott a feljáró előtt éppen akkor megálló nagy limuzinra, és ezek is itt körülöttünk, majd mind-mind hozzánk jönnek, ha egyáltalán jöhetnek. Egyszerűen divat lesz és nem hagyhatnak ki. -

Átkarolta Réka derekát és végigsétáltak a nagytermen, lebbenő könnyedén kerülgették a szmokingokat és a nagyesztélyiket, amiken nemegyszer nagyobbnál is nagyobb brillek csillogtak.

Puccini Manon Lescaut-ja volt akkor este műsoron. Ez a kedvencei közé tartozott.

Réka viszonylag egyszerű barackszínű ruhát viselt, a kar részéhez érdekesen fűzött fehér betétekkel, és bár ez nem számított nagyesztélyinek mégis nagyon jól állt neki, a Mágus ezért nem is beszélte le róla. Kiemelte karcsú, telt formáit, különlegesen illet a bőre színéhez, ami az öbölben eltöltött nyár után még mindig mézbarna volt. A haját kontyba fogta össze hátul, és ezt egy fehér gyöngysor díszítette, és amikor leültek a páholyba, a Mágus tisztán látta, ahogy az izgatottságtól vibrál körülötte a levegő. Ő megfogta a kezét, közben hosszú mély kortyokban magába szívott mindent. Nem mintha egy pillanatra is elhagyták volna ezek az érzések, de azért jó volt újra megragadni és tapintani őket. A reflektorok csóváiban úszó finom porszemcséket figyelte. Jól az eszébe véste őket, tudta, hogy erre még szüksége lesz. Aztán abbahagyta és átengedte magát a csillogó izgatott morajnak, és ettől őt is elragadta az ünnepi várakozás feszültsége, és miközben lassan és észrevétlen visszahúzódtak a fények, szemérmes pasztelfátylat lebbentve a hivalkodó falakra, már egész biztos volt benne, hogy nagy dolgok vannak születőben.

- Akkor ott, az utolsó még szabad pillanatban egy

másodpercre összenéztek, és mindketten ugyanarra gondoltak.

Az előadás után vacsorázni mentek. Gyalog indultak el, jólesett nekik az éjszakai séta. A város poros volt és az ősz ellenére meleg, és a Mágus a szárazföld szürke házait nézte, és eszébe jutott a fehér várfal a tengerparton, meg a Kapitány és a többiek, akik talán ebben a pillanatban is kint siklanak valahol a vízen, és közben azért abban is reménykedett, hogy elsőre odatalál az étterembe, ahol asztalt foglaltatott. Egymásba karolva mentek a csaknem kihalt utcákon, nem szólva semmit, még annyira az este hatása alatt álltak. Kívül kerültek az időn, a hétköznapiakon, és ez nem volt más mint álomszerű távolság és boldogság.

A Mágus már messziről észrevette a közeledő alakot, aki egészen nyíltan tartott feléjük, aztán hozzájuk érve megszólította őket. Agyonmosott, kikopott, de tiszta nadrágot és zakót viselt, és frissen borotvált arca tele volt ügyetlen vágásokkal. Valamilyen erős illatú arcszeszt használt és dallamos olaszszággal szólt hozzájuk. Látva, hogy nem értenek semmit, németre váltott és mosolyogva megismételte amit mondott. A Mágus, amikor meglátta még azt gondolta, hogy biztosan pénzt kér, most azt találgatta vajon mit akarhat.

- Figyelj csak, én nem tudom hogy jól értettem-e -
mondta neki bizonytalanul Réka, aki jól beszélt németül
- de azt mondja, hogy ne haragudjunk, hogy zavar, és
hogy ő alkoholista, és hogy nem tudnánk-e nélkülözni

egy kis pénzt, mert innia kéne valamit, és cserébe engedjük meg, hogy elmondjon nekünk egy verset.

- Igen?! - kérdezte meglepetten a Mágus, majd boldogan bólintott és ő is elmosolyodott.

Aztán pénzt adott a férfinak, aki ezt először furcsa módon nem is akarta elfogadni, de ők mind a ketten unszolták, hogy csak nyugodtan és hát amúgyis szüksége van rá, erre többszöri rábeszélés után, nagy nehezen eltette és azt mondta, hogy jó, de akkor hátra van még a vers. Ekkor a Mágus szabadkozott, hogy ne vicceljen ez felesleges, ő így is örömmel adta, de a férfi sem hagyta annyiban és láthatólag nagyon megsértődött, és Rékán keresztül arra kérte, hogy ne bántsa őt meg ennyire. Így aztán feladták, addigra már őszintén kíváncsiak voltak, a Mágus úgyis csak udvariasságból szabadkozott. - Nekitámaszkodtak egy alacsony kőpárkánynak, Réka szorosan hozzásimult, a férfi pedig eléjük állt és a milánói éjszakában felhangzott Ady Endre: Új vizeken járok című verse.

Ettől Réka rögtön jókedvre derült, mert a hajóról a Delfin jutott az eszébe, a Mágusnak viszont ez már sok volt, úgy érezte itt van az a pont, amin túl a feszültséget nem bírja elviselni, elengedte Rékát, valami boldog, nyihogó bögésféle hagyta el az ajkait, felugrott a levegőbe, a csokornyakkendőt letépte, aztán amikor visszapottyant előredőlt és elismerően csettintett - aztán elnézést kért, és elhallgatott, a férfi pedig eredetiben, immár magyarul végigmondta a költeményt.

Még ugyanazon az éjszakán, de már otthon a szigeten, kiültek a várfal alá a partra, a világító bója fényeit nézték, és várták, hogy a hajnal felderengjen a víz felett.

- Ezt a napot soha nem fogom tudni meghálálni neked - törte meg Réka, a közük telepedett csendet.

A Mágus meglepődve nézett rá.

- Nekem? De hát nem én voltam. Ezek a dolgok tőlem függetlenek. - mondta - Létezők! Csak szem, szív, meg választás kérdése, hogy az ember miben él. - Én egy operában élek. - Aztán a végén még hozzátette. - És szabad vagyok.

A Kapitány és a többiek szerint, a Mágusnak a szabadságból túlságosan is sok jutott az utóbbi időben, szomorúak voltak, mert úgy érezték, hogy elhanyagolja őket. Ő tudta ezt és ezért kétségbeesetten kereste a megoldást, és olyasmikkal próbálkozott, hogy a különféle programjait megpróbálta összevonni, de ebből általában csak örült kavarodás keletkezett. Mígnem Réka vette kezébe a tervezést és az irányítást, ebben ő tényleg jó volt, és attól fogva zökkenőmentesen haladtak a dolgok. A Mágus megismerkedett a kolostor rendfőnökével és megnyerte őt a tervének. Arra gondolt, hogy jól jöhet még a támogatása, amikor a város vezetőivel tárgyal, és ez így is volt, mert azok kezdetben értetlenül és hitetlenkedve hallgatták az elképzeléseit. Az idős apát azonban biztosította őket arról, hogy a mester - mert végig következetesen így szólította - tudja hogy mit beszél, és hogy nekik már alkalmuk volt látni és hallani is azt, hogy mire képes. Ekkor különféle

szervezési és részletkérdésekkel hozakodtak elő, aztán azt mondták hogy kezdetben a helyi mozi is megfelelő lehetne erre a célra, mire a Mágus nagyon megdühödött és kiabálva kirohant a folyósóra, otthagya csapot-papot, és még kint a folyósón is a *kino* és *bioskop*⁶ szavakat kiabálta felháborodottan, de a páter utánaszaladt és hihetetlen szeretettel visszarángatta, közben a kezét nagy gyakorlattal hátracsavarta. Réka is csillapította, és a végén abban maradtak, hogy igen, még most májusban a szezon előtt egy próbaelőadás lesz, elsőként a Traviata, kint a kikötői öbölben, amit a város előljárói és az itt lakók is megtekintenének.

A felkészülés hetei voltak ezek, mindenki lázasan dolgozott. Az üzletek és villák tulajdonosai is megjelentek ekkorra, az utolsó karbantartásokat végezték. Réka egy újabb, most még tökéletesebb színnel átfestette a csónakot és a Mágus, ha csak az előadás előkészületei megengedték, segített neki. Mire leszállt az este, rendszerint az egész város pihegett a fáradtságtól, de ugyanakkor az a jóleső érzés is velük volt, hogy ma is megtettek mindent amit csak lehetett, és holnap majd, ha beköszönt a nyár, felgördülhet a függöny és minden készen áll a bemutatóra. Különösen szép május volt, meleg és jószagú, és ők esténként szinte valamennyien kiültek a kikötő egyik kerthelyiségébe a pálmák alá. A hely még zárva tartott, de a tulaj minden este felhúzta a söntés előtti rolettát és

⁶ Mindkettő jelentése: filmszínház, mozi

kiszolgált bárkit, és mivel az idő továbbra is szép maradt és lassacskán elterjedt a híre ezeknek a közös esti összejöveteleknek, ahogy leszállt a sötétség és kint már nem lehetett látni, egyre többen és többen sétáltak le a síkátorokból, vagy az öböl túlfelén lévő domb villasoráról egy kis esti beszélgetésre. A nemzeti polgárőrség csónakja is mindig ott ringott, állandóra kibérelve a kerthelyiséggel szembeni kikötőhelyet. Nem történtek nagy események, a napi munkáról beszélgettek, és talán csak Réka balesete volt az egyetlen rendkívüli dolog azon a tavaszon. Figyelmeztető jelek ezzel kapcsolatban is akadtak jó előre, az idei legújabb festés már túlont-túl tökéletesre sikerült. A helybéli villatulajdonosok, tőkjózanul, többen is a Mágus tavalyi sorsára jutottak. Egymás után, sorra potyogtak a kikötő vizébe. A csónak ekkora már teljesen láthatatlan volt és az emberek csak a víz felett lebegni látszó lány helyzetéből próbáltak következtetni a csónakéra, ez pedig sokszor nem sikerült nekik. A polgármester a végén személyesen járt el az ügyben, azonnali hatállyal kötelezte, hogy a hajó peremét legalább öt centi szélességben citromsárga csíkkal fesse körbe.

A dolog megtörtént, de ez annyira megviselte Rékát, hogy utána még órákig sírdogált a Mágus ölében, aki addig vigasztalta amíg csak álomba nem sírta magát. És a Mágus csak nézte az ölében alvó lányt, és arra gondolt, hogy még mindig nem jutott igazán dűlőre vele, és hogy hála istennek valószínűleg soha nem is

fog, de azért boldog volt és legszívesebben megállította volna a pillanatot. - "Íme ott feküdt, és oly szép volt, hogy a királyfi nem tudta levenni róla a szemét, és fölébe hajolt, és megcsókolta." - suttogetta fölé hajolva. - Ez mi volt - kérdezte Réka és kidörzsölte szemeiből az álmot - Grimm: Csipkerózsikája - válaszolta vigyorogva a Mágus - aztán így folytatódik - "És alighogy hozzáért az ajka, Csipkerózsika fölnyitotta a szemét, és felébredvén szerfelett kedvesen pillantott a királyfira." - Tehát akkor? Lesz valami? - kérdezte Réka és várakozóan nézett fel rá.

A sárga csík csak az eddigi problémákat oldotta meg, a csónak felülről már jól látszott, mindenki biztonsággal beszállhatott. Aztán már nagy szenzáció volt, bár még senki nem mondta ki, hogy a láthatatlan alkotmányban nagyon lehet élvezni az utat. Erre Rékának szüksége is volt, mert pocsék nyarat zárt és az év többi részében alig akadt munka. Nagy reményekkel tekintett az idei szezon elé.

Rékát egy külföldi jacht ütötte el, mert a Delfin oldalról továbbra is felismerhetetlen maradt, csúnyán megütötte magát, napokig nyomta az ágyat, a Delfin pedig ripityára tört.

A Fúmia öbölben sétáltak az öreg fenyők alatt a parti sétányon, Réka még csak lábadozott, ezért erősen a Mágusra támaszkodott. Estéről-estére kijöttek ide a gyorsabb felépülése érdekében és a Mágus már tudta milyen lenne, ha el kéne veszítenie őt. A lányra nézett és akkor ott azon a tavasz estén, abban a pillanatban,

hirtelen megérezte, ahogy a fák, a tenger, a házak felettük, az égbolt és minden lángra lobbannak az alkonyatban. Lángokban állt a hegy, lángoltak a parti sziklák és a levegő körülöttük, Réka haja és a szeme, és ő is lángokban égett egyre jobban, és utolérhetetlen crescendóval hömpölygött feléjük a zene, és lángolva porlott szét körülöttük, lángoltak az akkor nyílni kezdő oleanderek, és elfordította a fejét és becsukta a szemét, mert lángokban állt minden, és nem értette, hogy történhetett ez meg vele. - *Szabbam ádíttam*⁷ - ahogy a Magasztos tanította, és ő kimondta ezt ott Rékának hangosan, és felnézve látta, hogy éppen Dalmácia prímásának, a jezsuitának, Marcantun Dominisnek szülőháza alatt állnak, és ő elmesélte a lánynak, hogy sok-sok ember ura volt, és hogy nagy méltóság jutott neki, és a világhír repítette messzire, hogy híres egyetemeken tanított, és egészen kivételes elme volt, és üveggolyókat töltött meg vízzel és szivárványt állított elő, és hogy őt a végén valódi tűzben égették el máglyán és egy bőrzsákban mellérakták az összes művét, mindazt amit alkotott. Így éghet el akár még a szivárvány is. Réka pedig, aki maga is összetört volt ott belül, mert akkor úgy gondolta, hogy a Delfin elvesztése miatt végleg csődbe jutott, megsimogatta és azt mondta, hogy ne aggódjon mert minden rendben lesz. Már csak néhány nap volt a bemutatóig.

⁷ Minden lángol, lángban áll - lásd: jegyzetek II.

A polgármester a baleset után kijelentette, hogy a sárga csíkokat, ha lesz új hajó, az oldalára is rá kell festeni, nem csak a peremére.

- Jaj Istenem, akár egy tigris - sóhajtotta Réka lemondóan.

A tüzekkel a főpróbára készülve is már sokat bajlódtak. A polgárőrség hajója állt középén és felszereltek erre az estére még két másik halászcsonakot. Mindhárom hajó orrában tűz lobogott, és ezek a tüzek messzire világítottak az éjszaka sötétjében, figyelmeztetve a tenger felől esetlegesen érkező hajókat, hogy a kikötőt az előadás idejére lezárták. Félkörívben állták el a bejáratot, de még kint a nyílt vízen, és a Kapitány meggyanúsította a Mágust, hogy pusztán az élvezet kedvéért nem mond igazat, ez a céció felesleges, mert a Mágus azt állította, hogy a higanygőz lámpák kékes fénye súlyosan zavarná az előadást, és a háttérben csak és kizárólag természetes fények lángolhatnak. Ezen az estén még nem volt igazi nézőtér, ezért a kertvendéglőktől kölcsönként fehér műanyag székekkel rakták körbe a sétányt, a székeket a tenger fele fordították és az öböl tükre volt a színpad. Elsőként a Mágus lépett ki rá, nagy megdöbbenést keltve, mert óriási volt, és a magasból nézett le rájuk mosolyogva. Aztán miközben beszélt és kedvesen üdvözölt mindenkit, a díszvendégeken kezdve, de sok barátját is a nevére szólította, kiintve nekik boldogan, a háromdimenziós lézer-hologram keltette csodát magyarázta, hogy ő is csak illúzió valójában. Ezalatt egy

gyönyörű operabelső derengett fel körülötte és nyert egyre határozottabb formát, arany páholyokkal, súlyos vörös brokátokkal, virágfüzérékkel hatalmasan, és Réka felismerte jó néhány színházterem részleteit ahol együtt megfordultak. A Mágust az óriási színpad közepén állva látták ekkor, és ettől a helyükre kerültek az arányok és így újra normális méretűre zsugorodott. A ráirányuló reflektorok fényében a nedves tengeri levegő ellenére száraz színházi porszemek kavarogtak, és az aranyfalak hol az óváros ódon falaihoz csatlakoztak és bennük folytatódtak, megannyi titkos zuggal, hol meg szeszélyes kanyarokkal és beugrásokkal kihúztak a tenger felé, majd messze a távolban enyésztek el, ezzel is jól illusztrálva, hogy a Mágus nem mindenben ragaszkodott a klasszikus formákhoz. Varázsos este volt ez mindvégig és a muzsika, a Mágus csodája, olyan tisztán és megfoghatóan zengett mindenhol, hogy a még megmaradt kétkedőket is megborzongatta. A Mágus a főhelyen ült, középen, Réka és a polgármester mellett, az apát is ott kapott helyet mellettük, és két sorral mögöttük pedig a szerzetesek, akik erre az egy estére különleges engedélyt kaptak. A második sorban a polgárőrök feszítettek, büszkén és a zene szüneteiben néha hallatszott, ahogy olyan, "ugye megmondtam módon" hátba veregetik egymást, ezzel palástolva szörnyű izgatottságukat. A Mágus pedig, megengedte magának azt a szemérmertlenséget, hogy a legszebb jelenetekben, az ő alakja kerüljön Alfredo helyére, és ilyenkor az ott lakók valamennyien felismerni vélték a

lányban Rékát, amit a Mágus váltig tagadott, de azért lehetett benne valami, mert Réka ott mellette ülve, ilyenkor mindig a bokáját rugdosta. "De miei bolenti spiriti" - énekelte neki a Mágus, és amikor az utolsó felvonás végén Violetta haldoklott, már rég nem ők voltak ebben a szörnyű helyzetben. A Mágust mindig megviselte ez a tragikus jelenet, ezért az első hegedűs alakja magasodott az utolsó pillanatokban óriásira, betöltve az egész teret, és a színpad se látszott már csak a hangok hallatszottak, eltűntek a falak és korom sötét volt, és ők csak bámulták azt a följük magasodó óriás hegedűst, ahogy egy szál magában mégis valahonnan a messzeségből játssza a felejtethetetlen motívumot.

A polgármester az előadás után könnyezve a nyakába borult, kedves barátomnak nevezte és mást se tudott mondani, és csak ezt hajtogatta legalább százszor egymás után és a végén már Rékának kellett őt lefejtienie róla.

Aztán amikor a kerthelyiségben megtartott spontán ünnepség után, a sötét parkon keresztül kettesben hazafelé tartottak, Réka elégedetten és mosolyogva megint disznónak nevezte a Mágust és szorosan hozzábújt. A Mágus nem tudta, hogy még mindig az előadásra céloz-e, vagy valamelyik elmúlt éjszaka jár a fejében, esetleg ötletszerű együttléteik közül az egyik, ahol már többször megtette ugyanezt, és őbenne is felszabadult a hetek óta visszafojtott izgalom és feszültség, és a sikertől és a barátaitól, és az egész estétől boldog volt nagyon. Még jobban szerette volna

ezt is Rékával megosztani, és adni szeretett volna valamit telhetetlen módon neki, valami felejthetlent, amitől örökérvényűen megmaradhatna mindez. Mialatt ezen gondolkodott, megtorpant, majd elnézést kérve belépett egy vastag törzsű pálma mögé, és miközben felszabadultan szép nagy köröket és S betűket rajzolt maga elé a porba, hirtelen eszébe jutott, és rögtön tudta, hogy hát ez az, hogy milyen igazságtalan a világ és milyen szűk marokkal mér néha. Ezért aztán odahívta Rékát és az S betűkről meg a körökről és a szabadságról mesélt neki, megtehetette sok sört ivott akkor este, aztán azt mondta csak tessék, próbálja ki ő is, és a lány el se akarta hinni, - Tényleg? - kérdezte, hitetlenkedve, aztán kipróbálta - csak óvatosan - mondta - és azt a maradék néhány másodpercet, elbűvölve nézték végig mindketten, és soha egész addigi életükben, nem voltak még ártatlanabbak, mint akkor.

A Mágus a várható sikerre való tekintettel kibérelt egy öreg villát a hegyen, napsárga falakkal, nagy parkkal és óriási terméskő terasszal a tengerre, ami oldalt a kert felé nyúló virágos pergolában folytatódott. Réka kapott tőle egy fekete dogot, ez már régi vágya volt, és azokon a ritka délutánokon, amikor semmi egyéb dolguk nem akadt, a Mágus vacsorát készített a konyhában, mert szeretett főzni. A legmagasabb rendű alkotótevékenységnek tartotta, ami kikapcsolta és egyben pihentette is. Réka valahogy megérezte ezt, mert ő, aki előtte kifejezetten került a konyhát, most alig várta ezt a fajta együttlétet, a kimondatlan békét,

ami ilyenkor rájuk telepedett. És miközben a Mágus a rostra kerülő halakat fűszerezte, hosszas vívódás után elárulta a lánynak, hogy szerinte az emberiség eddigi talán legnagyobb találmánya a vegeta volt, és cserébe Réka a gyerekkoráról mesélt neki intimitásokat, amit a Mágus boldogan hallgatott.

Ezidőtájt, Réka már rendszeresen kapott leveleket otthonról, és ettől mindig komor és rosszkedvű lett, és ekkor fogott bele a város a testület döntése alapján, abba a rohamtempójú beruházásba, aminek célja az öböl alkalmassá tétele volt Arbei Nyári Játékokra, ahogy később az operaesteket elnevezték. Elsősorban a nézőteret kellett valahogy megnagyobbítani. A Mágus találta ki, hogy az öböl végének egy részét tutajyszerű, egymáshoz kapcsolt porondokkal lefedhetnék, és erre székeket állítva ez lenne a tulajdonképpeni nézőtér, míg a magasan, a víz színe felett fekvő sétányon és a mólón alakíthatnák ki a páholyokat. Aztán amikor az egész elkészült, Réka azt javasolta, hogy kenjék le a deszkákat az ő speciális festékeverékével. Ez óriási munka volt, és ő és a Mágus és a város apraja-nagyja, akinek éppen nem akadt dolga, társadalmi munkában ott görnyedt, térdelt és festett. Amikor elkészültek és megérkeztek a nézőtér széksorai és ők berendezték a teret, akkor látták, hogy megérte, mert káprázatos volt. Úgy nézett ki mintha valamennyi széket külön-külön közvetlenül a tenger vizére állították volna. Réka ezt látva állította, hogy lehet, hogy mégis inkább ennek kéne a páholynak lennie, és hogy ezekért a helyekért kell a legtöbbet

kérniük, és ez elsőként a világon így is lett, és utánozhatatlan helyi sajátossággá vált.

A tengeren voltak valamennyien, a nap süttött, igazi nyári meleg volt, de mégis begyújtották a házi tűzhelyet, mert Zlatkó ötletes rostélyt szerkesztett a tetejére. Először próbáltak meg halat sütni rajta. Az *arbun*⁸ és a tintahal még egészen friss volt és sercegeve pirultak a forró rostélyon, amire óvatosan rápakolták őket. Különlegesen jó illatuk volt. A Mágus Rékát is rábeszélte a kirándulásra, mert a lány az utóbbi időben egyre szomorúbbá és ingerültebbé vált, nem találta a helyét, és az eddig oly sok örömet jelentő közös programjaik sem voltak már ugyanazok a számára. A Mágus érezte ezt és azt hitte érti is, mert úgy látta, a bajok valahol a Delfin elvesztésével kezdődtek. Réka, a kezeit olykor belemártotta a vízbe, később ebben a Mágus is utánozta. Végre nagyokat nevettek, mert a kezük még csupa festék volt a délelőtti munkától, ettől a vízben olyanok lettek, mint egy szürrealista kép, csonka, hiányzó foltjai. Aztán Réka elővette a nylonzacskót, amibe a száraz fél kifliket gyűjtötték a Mágussal és odacsalták vele a tengeri sirályokat, és megettették velük az egészet. Majd ők is megették a halat, ami igazán kitűnőre sikerült és száraz fehérbort ittak mellé, amit a Kapitány hozott. Evés után Milán dalmát népdalokat játszott gitáron, de arra csak nehezen hagyta rábeszélni magát, hogy énekeljen is mellé. - Dugig vagyok! -

⁸ Tengeri durbincs

panaszolta fájdalmas arccal, de aztán mégis kötélnek állt. A vízen néha elhúzott mellettük egy hajó, már beindult a szezon eleji forgalom, és a Mágus kényszerítette magát, hogy ne gondoljon a másnapi előadásra, mert nem akarta elrontani ezt a napot. Az operáról, mint zenéről, már hallani sem akart egy ideje, és azokon az estéken, amikor a polgárőrök nem járőröztek, Rékával mindig a kikötői diszkóba ment. Otthon sem talált nyugalmat ilyenkor. A Fumia öböl felé vették az irányt és miközben a város lassan tovaringott előttük, a Mágus talán már századszorra elgyönyörködött az előtte úszó harmóniában. A harmadik torony alatti sziklás méregzöld falon, sárgán virágoztak az embernyi kaktuszok és az egyik tengerre néző ablakban egy pontszerű felismerhetetlen alak éppen valami vörös szőnyegfélét rázott. A kolostornál kiszálltak, bementek és az apát megmutatta a Mágusnak amit már régóta ígért, hogy hogyan kell gömbszerű kis fává metszeni a leandereket. A kolostor tele volt velük, és nekik is nőtt belőlük a ház körül. A polgárőrök persze többször is belebeszéltek volna, de a Mágusnak mindig sikerült, még időben leintenie őket, közben elismerően csettintgetett a nyelvével és ilyeneket mondott - Na hát, ki gondolta volna!

- Vége a terveimnek - magyarázta neki este keserűen a lány. A kezében ott gyűrögette a levelet, amit aznap kapott és amit nemrég olvasott. Kint ültek a teraszon, lassan rájuk sötétedett és hallgattak jóízűn - ahogy azt a Mágus gondolta addig. - Te nem tudhatod, hogy mi

mindent meg nem tettem ezért, hogy eljussak egyáltalán idáig. És megfogadtam, szentül megfogadtam, hogy soha nem hagyom magam és úgy lesz minden, ahogy azt elhatároztam. Végre egyszer az életben nem függök senkitől, és úgy lehetek boldog, hogy azt senki nem veheti el tőlem. Ezt nevezem én biztonságnak. - A Mágus ezen elgondolkodott és aztán őt is elfogta a sötétségbe oldott szomorúság, és újból megérezte a szakadékot, amiről már azt hitte, hogy rég eltűnt közülük. Ezt nem akarta, és elég volt csak belegondolnia, és már ettől is lángrollobbant, minden, és a felhők lángolva világítottak előttük messze kint a tenger felett. Ezért aztán erőt vett magán és elmondta neki, az ő hite szerint, azok a dolgok, amiket előre lát és megmérhet az ember, nem érnek semmit, hogy bár hatalma van rajtuk, és éppen ezért el is érheti őket, de pont a boldogsághoz nincs köze mindennek, és megpróbált a tengerről beszélni megint, és a városról ott mellettük, a dombról, és arról hogy az igazi örömök és csodák mindig váratlanok és felfoghatatlanok, és hogy az ember mindig sokkal többet kaphat, mint amit előre lát akkor, vagy akár a jelen pillanatban képes felfogni. Mit is érne az élet, ha ez nem így lenne.

- Neked persze könnyű! De hát ez az egész itt, olyan mint egy álom! Jaj Mágus! Lehet hogy te nem is létezel?! - tört elő feltartóztatlanul a zokogó kétségbeesés Rékából.

A Mágus ekkor átnyúlt hozzá a sötétben és megfogta a kezét. Közben a szerelem is eszébe jutott, meg a park és

az utazásaik, de valahogy nem vitte rá a lélek, hogy mindezeket kimondva is megemlítsse. És aztán folytatta, hogy csak szem, szív és választás kérdése, meg hogy igenis rajta múlik, ezekkel az érzésekkel csak börtönbe zárja magát, és nyugodjon meg és nézzen körül, mert minden itt van körülötte. De miközben mondta már fáradt volt, és tudta hogy hiábavaló, pont ezekről a dolgokról értelmetlen beszélni, át nem adhatóak, nem a park és nem körök meg S betűk, amik sokkal inkább magukban hordozták ezt az igazságot, akkor pedig mi értelme. - Nem hitt a szavakban. Elfogta a kísértés, hogy megemlítsse az új hajót, ami végre másnap megérkezik, de a végén mégsem tette, mert meglepetésnek szánta, és saját kezűleg akarta még előtte lefesteni.

- Tigriscsíkosra.

Aztán jobbat gondolt, rábeszélte Rékát és lementek a városba. A kikötőben nagy volt a nyüzsgés, a munkások még villanyfénynél is dolgoztak. A villanyfényt a Mágus rosszalotta és megemlítette, hogy ilyen alapon nyugodtan tüzet is rakhatnának, mennyivel szebb lenne. A nézőtér páholysorának korlátait szerelték össze éppen. Lassan sétáltak át az öböl túloldalára és eközben Réka sírva fakadt és azt mondta, hogy olyan megalázó, hogy pont neki kell itt gyalogolnia, és hova lettek vajon azok a fényes álmok, és azt sem csodálná, ha a Mágus ezek után szóba sem akarna állni vele, és hogy ő se sokra tartana egy ilyen csödtömeget. A Mágus ezalatt egyfolytában vigasztalta, aztán beültek egy bárba, ahol whiskyt ittak, ami csoda volt, mert Réka szinte sohasem

ivott, de akkor este még egyet kért belőle. Ettől még jobban eleredtek a könnyei, a nyárra mindenfelől idevetődött pincérek pedig diszkréten félrenéztek és nem kérdeztek semmit.

Éjszaka, volt amikor lefeküdtek, és Réka akkor sem tudta abbahagyni a sírást, megártott neki az ital, és akkor már csak arról beszélt hosszú órákon keresztül, hogy mennyire szereti a Mágust, és hogy nem tudná elveszíteni, és hogy ugye ő is így érez, és mondja akkor most el minél többször. Aztán, hogy bárcsak Delfin lehetne ő is, és szabadon úszhatna, és eltűnne messze a tengerben, de azért őt is magával vinné, és előtte befestének egymást tetőtől-talpig, hogy senki se találjon rájuk, és világos hajnal volt már mire abbahagyta és álomba sírta magát.

A Mágusnak másnap már kora hajnalban el kellett mennie, az új Delfin érkezését várta, egy bérelt, kikötő melletti garázsban. Az esti előadás pedig a nap többi részére adott rengeteg teendőt. A hajó rendben meg is érkezett és csodaszép volt, és a Mágus az előlegéből kifizette az első részletet és aláírta a kötelezvényt a többire. Aztán az órájára nézett és úgy látta, van még ideje bőven a délelőtti utolsó megbeszélésig, ezért leszaladt a hajnalban nyitó kikötői csapszékbe segítségért, hozott is két embert és nekiállt velük a hajó festésének. Délben találkozója volt Rékával, megbeszélték hogy esznek együtt egy pizzát Mariónál. A tulajt valójában Stranicsnak hívták, de úgy gondolta, hogy az új név jót tesz a forgalomnak és egészen kiváló

pizzákat sütött. Réka nem jött, és a Mágus tovább kiabált, loholt, és a haját tépte az esti előadás ügyeiben. A polgármestert kétszer is szabályosan lerángatta a kikötőbe, aki elnézően mosolygott ezenközben, mert a főpróba után ő is a Mágus feltétlen hívévé vált.

Késő délután lett mire a villába ért, a nagy, fekete kutya szomorúan feküdt előtte keresztben a kapuban, nem ment el hiába kérlelte, arrébb rakni sem tudta, ezért káromkodva átmászott rajta. Felszaladt a lépcsőn és szölongatni kezdte Rékát, de a házban hiába kereste, kinézett utána a kertbe is és mindenhol megnézte már - Réka, Réka! - hívogatta, de mindhiába. Aztán a hálósobában az éjjeliszekrényen megtalálta azt a néhány sort, hogy nagyon szereti és el kellett mennie, és nem jöhet vissza soha többé, és a papír mellett ott volt a tigriskő amulettje is, amit a Mágusnak hagyott, hogy ne legyen annyira egyedül.

A Mágus, mint az est házigazdája, új szmokingot viselt, az utóbbi hetek hajszája karcsúra fogyasztotta és bronzbarna volt, már az első tavaszi naptól. A polgármester, a rendezvény fővédnöke, mellette állt. Mögöttük, a fényesen kivilágított várfal alatt, középkori jelmezbe öltöztetett iskolásfiúk fújták meg a fanfárokot, és ők ketten a díszvendégeket fogadták, akik általában kisebb nagyobb hajókon érkeztek. A hajók messze kint a nyílt vízen horgonyoztak, a kikötő már zárva volt, jól látszott a záró flotta is, fedélzetükön a tüzekkel. A város pompás virágcsokrokkal díszített vízitaxikkal szállította ki az érkezőket a partra, amikben már egy itallal és

színes ismertetőikkel kedveskedtek nekik. Az egyetlen kijelölt kikötőhelyről az üdvözlések után, futószőnyegekkel borított úton jutottak a fényesen kivilágított nézőtérre. Az ösvény mellett fáklyák lángoltak, mert a Mágus felháborodottan visszautasította a romantikus stílusú kerti lámpák gondolatát. A nézőtéren a székek, mintha a tenger vizén ringtak volna, ezért az első vendégek után a lejáróhoz Milánt kellett állítani, és ő kedvesen rábeszélte mindenkit, hogy lépjen csak le nyugodtan nem lesz semmi baj, ez valójában most nem a tenger, csak egy újabb itteni csoda. A helybelieket, a többi vendéget és a partról érkezőket, a polgárőrök fogadták udvariasan. A Kapitány irányította őket és ők büszkén és elegánsan feszítettek önként vállalt új szerepükben, hogy aztán a kezdéskor helyet foglaljanak ők is az egyik díszpáholyban, mint akik kiemelkedően sokat tettek ezért a mai napért.

Aztán suttogó, izgatott csend lett, kialudtak a fények, megszólalt a zene, a Traviata nyitánya, előderengtek az aranyozott falak, a brokátok, a virágok és az összes káprázat, csak valahogy most még mélyebben, sötétebben, fájdalmasabban és ezért gyönyörűbben mint az első alkalommal. Az itteniek pedig, akik a kertvendéglőben ültek esténként, és mindenki aki ismerte őket, és az összes dolgok körülöttük, amikkel egykor összetartoztak, észrevették az üres helyet a Mágus mellett. - Mindeközben pedig a muzsika, a Mágus csodája, lassan elborította őket.

Az előadás után egyedül a Kapitány merete megkérdezni a Mágust, ő se szólt semmit, csak az üres székre pillantott. A Mágus szórakozottan végigbabrált a mellette levő háttámlán, aztán csak ennyit mondott: - Elment, Kapitány. - Violetta meghalt.

A fényes sikerre való tekintettel, a polgármester fogadást adott a városházán, nagy kavarodás volt, és mindenki gratulált mindenkinek, a koktélokból és a pezsgőből rengeteg fogyott. A Mágus akkor este, ebben is élen járt. Aztán a polgármester azt mondta, hogy hátravan még egy meglepetés, és ahhoz fel kell majd menniük valami magas helyre, ahonnan szép a kilátás és jól rálátni a tengerre, a józanabbak felmászhatnak például valamelyik toronyba, de talán a kikötői móló vége is megteszi. A Mágusnak eszébe jutott a terasz, a kilátás a tengerre, és ezért meghívott a villába mindenkit, aki ott volt még akkor. A polgármester felpakoltatta az italokat és az egész társaság pincérestől, mindenestől felsétált a Mágushoz a hegyre. Átmásztak a kutyán, aki még mindig a kapuban feküdt bánatosan és nem volt hajlandó elmozdulni onnan, majd kiültek valamennyien a teraszra, és mivel még nem történt semmi, a Mágus kötelességének érezte, hogy mint házigazda szórakoztassa a vendégeket. Ezért aztán felmászott az alacsony kőpárkányra a terasz szélén, és bejelentette, hogy különböző távoli földekről származó népdalokkal szeretne kedveskedni az egybegyűlteknak. Ekkor majdnem hátratántorodott, mire egy arab, aki állítólag olajsejk volt, meglátva az óriási mélységet,

kérlelni kezdte, hogy inkább most mégse, de a Mágus erre már nem volt hajlandó. Így hát a Kapitány ötletére, egy derekára erősített kötéllel kikötötték az egyik súlyos kövázához és ettől kezdve valamennyien érdeklődve hallgatták.

- From Ireland! - jelentette be a Mágus, és belekezdett az "Irish Rover" című dalba, és gyönyörűen végigénekelte, és mivel ez egy vidám nóta volt, közben táncolt is hozzá.

- From Hungary! - bömbölte, aztán rövid gondolkodás után még hozzátette - from Ördöngösfüzes, és elénekelte az "Azt gondolod de szigorú, ihaj szigorú..." kezdetű keservest, amitől hullani kezdtek a könnyei, majd Skócia jött és dudanóta szállt a tenger felett, aztán megint Írország és a "Sally MacIenannen", a végén pedig azt üvöltötte:

- From Switzerland! - amire azért, egy csomóan közülük, bár már sokat ittak, de zeneértők lévén felkapták a fejüket, és kíváncsian várták most ugyan mi következik. A Mágusnak azonban eszébe se jutott a jódl, inkább az óriási, több méter hosszú havasi kürtöt szólaltatta meg. És mialatt a havasi kürt hangja betöltötte az égbolt meg a tenger közti összes helyet és messze magasan szárnyalt a kivilágított várfal, a tetők meg a négy torony felett, az égen kinyíltak a polgármester meglepetésének, a tűzijátéknak, áloműző rózsái.

Van egy szépség és van egy ritmus. A legendák szerint egy dal volt a kezdet és az éjszaka csendje. - A legelső szerelem. A Mágus, szülővárosában, a Széchenyi téren ült a padon és a galambokat etette. A tér kövei vörösek voltak, kopottak és szivacsosak. Szép idő volt, olyan kora ősz, és bár a szél erősen fújt, de a nap is sütött. A hidegebb éjszakák, megfonnyasztották a fák leveleit, és azok a mostani széllel ott szálltak messze a feje felett. Levetette a farmerdzsekijét, mert a nap már jól átmelegítette, nagyot nyújtózott és ettől a teste olyan lett mint az új, feszes és erős, és az arcáról sem koptak még le a nyár mélybarna színei. Miközben a kiflidarabokat szórta maga elé, eltűnődött azon, hogy őneki a galambok tulajdonképpen közömbösek és ők is lehet hogy jobban szeretik mondjuk a kukoricát, mint a kiflit. A háta mögött elvánszorgott a 30-as busz, tömve volt és sűrű, sötét felhőt hagyott maga mögött, ami már éppen arra készült hogy beterítse. Aztán jött az északi szél és ez nem sikerült neki, eloszlatta, szétszórta, mint a Mágus akkoriban bármely szomorú gondolatot. Behunyta a szemét, és mert ő volt a Mágus, meglátta a rakpartot, rajta Réka csónakjával, ami éppen bakokon állt és száradt. Nemrég festették le tigriscsíkosra. Elmosolyodott és arra gondolt, ha legközelebb majd arra jár, akár ő is utazhat rajta, és azon tűnődött, hogy vajon tőle is elkérik-e a tíz kunát, mint mindenkitől. Remélte, hogy jó üzlet lesz. Hát ez a lényeg - gondolta. Az operaestekről pedig tudta, hogy tökéletes választás volt, igazán tiszta lelkiismerettel emlékezhet erre. Nem csak

megőrzi, de ki is emeli a csodát, ami a tengerből és a falakból fakad. Még jobban ragyoghatsz majd, de nem történhetik meg, hogy kövenként széthordjanak - dűnnyögte.

Felállt, összeszedte a holmijait, a bevásárlószatyrot és a dzsekit, odagurította a kifli csücskét a galamboknak, és elindult a sétálóutca felé. A John Bull Pub előtt járt, amikor messze maga előtt a nyüzsgésben észrevette, az utca jellegzetes figuráját, egy szakadt, csavargóforma alakot, aki egy fél kifliből és a belészúrt szívószálból gyártott rádiótelefonon tárgyalt és hallózott harsányan naphosszat. - Halló! - kiabálta - Meg azt hogy - Úgy szeretlek! - olykor valamelyik szembejövőnek és a Mágus becsülte azért, hogy bár lehet hogy sokszor éhes, mégsem fogyasztja el a legértékesebbet. Mellé érve jókedvűen üdvözölte és a férfi egy pillanatra letakarva a kagylót harsányan visszaköszönt neki. Aztán továbbment és elhaladt a színház előtt, ahol gyerekek pancsoltak a szökőkút vizében, és a téren újból nekifeszülő szélben, hirtelen megint Réka hangját hallotta és újra ott látta maga előtt - Jaj Mágus! Lehet, hogy te nem is létezel?! - nézett rá kétségbeesetten a lány. - A Mágus pedig megállt, megtapogatta a nyakában lógó medált, keményen megrázta a fejét aztán elindult újból. Az éppen mellette elmenő járó-kelők közül, néhányan furcsán néztek rá, de ő nem törődött ezzel. - A jó hír - idézte fel valahonnan mélyről a rég elfeledett szavakat... - „borzalmas utatok egyáltalán nem léteznek. Bárha különösen hangzik is: - Van ösvény

melyen vándorolni lehet, van vándorlás is, de nincsen vándor... "⁹ - mormolta tűnődve. - És ott, akkor életében először igazán belegondolt ebbe, megremegett és befordult a sarkon, és a Mágus eltűnt, elenyészett a sarok mögött.

⁹ Lásd: jegyzetek III.

Jegyzetek

I. Buddha Szutta-pitaka 'Beszéddek kosara' - Maddzshima-nikája 'Közepes hosszúságú beszéddek gyűjteménye' 20. beszéd: A gondolatok kordában tartása. részlet.

...Mint ahogyha egy ember gyorsan menne, és eszébe jutna: " Miért menjek gyorsan? Mehetek lassan is", és lassan menne. Ekkor eszébe jutna: "Miért menjek lassan? Meg is állhatok", és megállna. Ekkor eszébe jutna: "Miért álljak? Le is ülhetek", és leülne. Ekkor eszébe jutna: "Miért üljek? Le is fekhetek", és lefeküdne.

II. Utalás Buddha tűzbeszédére. Mahávagga I.21.

III. A Buddha Evangéliuma részlet.

A hivatkozott szövegek magyarnyelvű forrásai: Buddha beszédei - válogatta és fordította Vekerdi József Helikon, 1989.

A Buddha Evangéliuma

Körösi Csoma Sándor Társaság - Buddhista Misszió

Ünnepi vacsora

Amikor rájött arra, hogy a dolgok függetlenül létezésük valódiságától, még újak és felfedezetlenek, egy arcátlanul hanyag és nagyvonalú mozdulattal félresöpörte a nagy átverést - ami először csak nevet ad maga körül mindennek, aztán később minősíti is a látottakat, hogy a végén mindenkivel elhitesse a világ márpedig ilyen - akkor végre átérezte mindazt a szépséget és korlátlan lehetőséget, aminek részesei vagyunk. - Boldog volt. Egyedül a felismerés felelőssége nyomasztotta. A tagadás mérhetetlen mámora és büszkesége borította el és eközben kimondta - nem! Ez nem igaz! Tagadom! A mérték állandó. Megcsókolta Rosinantét, és mivel abban az időben ennyi elfogadó egyetértésnél nem volt szüksége többre, ott helyben fogadalmat tett, hogy a maga részéről soha nem felejtí ezt, mintahogy a tengert sem felejtí a lábai előtt, és azokat a szagokat sem, amiket a móló felől fújó szél hoz el esténként felé. A fogadalmat akkor a tengernek tette és ez a nagyívű tett nagyon is beleillett ebbe. Elhatározta, hogy megpróbál méltó lenni a szépséghez, ami körülveszi és körülvette egykor, és a lelkében dacos büszkeség támadt és mérhetetlen erő. - Ez még azelőtt volt, hogy új neveket adott a világ tárgyainak - abból a téves elképzelésből kiindulva, hogy ezzel uralja is őket - és még jóval azelőtt, hogy elvetette a szavakat, és csak a zene áttetsző aranypora lebegett körülötte.

A széles tornácon ülve, a nyári éjszakákon, most már ebből az új nézőpontból figyelt maga köré, és ahogy tetszése szerint borította el Afrika esőáztatta füveinek illata, vagy az éjszakai kikötő szaga a tengerrel, újból megértette, hogy a kapukat úgy istenigazából még nem nyitotta ki senki és a fontos dolgok még mind-mind elmondatlanok. - A jelenségek ekkor, még a legegyszerűbbek is annyira elbűvölték, hogy napokig csak tántorgott mindenfelé és az emberek a kikötőben merő szeretetből, mintha csak véletlenül történne, a kellő pillanatban beleütköztek és halk pardont mormolva arrébb taszították, el a rakpart szélétől, a tengertől, mert féltették és vigyáztak rá, ugyanakkor az érzékenységet sem akarta senki megbántani. - A történetek és a ritmus, amik mindig körülötte voltak, most felerősödtek és majd szétfeszítették, és ő megpróbálta, akarta, de képtelen volt őket igaz valójukban kimondani... - Néhány eredménytelen próbálkozás után, fel is hagyott a szavakkal. Bűvös varázslatuk, amik hajót teremtenek a dzsungel közepén, végre hidegen hagyták, és rádöbbsent, hogy a költők csillagport emlegető kozmikus nézőpontja, valójában milyen üres és hiábavaló, amikor még a lába előtt heverő parti kavics apró csodáját sem tudja senkivel megosztani. - "O mio babbino caro"...Az abszolút válasz mindenben jelenvaló. - Csak annyit, amennyit biztosan a magaménak mondhatok, jutott eszébe sokadszorra, és soha nem volt még ilyen bizakodó és nem állt még ilyen szilárdan az őt körülvevő valóságban.

A kis dolgokban elérendő tökéletesség vágya, mindig újabb és újabb örültségekre sarkallta, és ezekből mind

mélyebb és mélyebb felismerésekhez jutott. Kezdetben az egyszerűbb struktúrák felé törekedett, és ezért megpróbált nagyon egyszerűen gondolkodni. A világot ilyenkor kellemesre és kellemetlenre osztotta. Ha ez jól sikerült, delfinként úszkálhatott a borókáktól zöldellő partok előtt, hallgathatta a kabócákat, és közben csodálkozva figyelte az embereket és nézte a fényeket, amik felé nyújtózkodtak a vízen. - Voltak olyan hetek, hogy csak kenyeret evett, és forrásvizet ivott hozzá, ám a rengeteg íz amit ilyenkor megsejtett, rádöbbenették, hogy a tökéletes dolgok még egyszerűségükben is rendkívül összetettek és a világ ilyen módon nem megismerhető.

Ekkor, és még éppen időben jutott eszébe nagymama régi receptje, amit mindig különösen kedvelt, és aminek az elkészítését később, megpróbálta tökélyre fejleszteni. Minden alkalommal, amikor ezzel foglalatzkodott, szárnyalóan boldog volt mert érezte, végre ő is visszaad valamit a világnak abból a sok gyönyörűségből, amit eddig kapott. Régóta tudta már - nem a tárgy a lényeg... - El-elmerengett ugyan olykor még a Kilimandzsáró szikrázó csúcsain, de valójában már az igaz utat taposta...

Forró délután volt, amikor lesétált a Festők közébe. Az út omladozó kőkerítések mellett vezetett, és ő mentében szórakozottan tépdeste a citromfák bőrszerű leveleit és az ujjai közt nedvesre morzsolta őket. Néhány helyen alacsonyra vágott oleander sövényeket ugrott át, átvágva az olajfák közt a hegyoldalra kúszó hátsó kerteken, és miközben széles karmozdulatokkal üdvözölte az embereket, az járt a fejében, talán be kéne néznie a

halpiacra is és ihatna a vendéglőben abból a magyar borból egy pohárkával, amit csak nemrégiben hoztak. - Megtanulta, a nagy felismeréseket és az új elhatározásokat soha nem árt valami kézzelfoghatóval is megtámogatni, ez nem a gyengeség jele. Így önbizalmat meríthet és a kedves tárgyak aranytartalékok a sötétebb napokra.

A hűvös sikátor elegáns régiségboltjába benyitva, először egy egyszerű sétatotra esett a választása. Arra gondolt, ez az ajándék örömtelibbé tenné a hajnali utakat a piacra - korán kelt mindig, hogy a legfrissebb áruból válogathasson - és az sem kizárt, hogy a pálmák tövében kanyargó esti korzó kedves színfoltja lehetne. A tulajdonos, aki jó barátja volt, mégis inkább rábeszélte egy bézsszínű esernyőre, aminek szövete erősen molyrágott volt ugyan, de gyönyörűen faragott csontnyelével bőven kárpótolta és sétatokként is meggyőzően hatott. - E naptól fogva, amikor csak elhagyta a házat, mindig a karjára akasztotta.

Hajnalonként, amikor a felkelő nap első sugarai halálos biztonsággal szűrtak át a kék ég fele tárt esernyője molyrágta réseit, aranyos foltokként ragyogtak kopaszodó halántékán és elnyűtt zakója gallérját próbálták meg elfogadhatóbbá tenni, ő méltóságteljes hosszú lépteivel haladt a templomtér sós harmattól síkos kövein, szokása szerint az aznapi ízeket kereste, aztán a tér közepén megállt és megvárta a páncélozott pénzszállítóautót, ami mindig ugyanabban a percben érkezett a bank elé és egy új világ ígését hozta, elnézte az embereket akik kijöttek elé a kapun, vagy munkába siettek éppen, a kosztümöket és az elegáns zakókat abban a nagy tengerszagban, általában fiatalok voltak,

de mégis egy más varázslat lengett körülöttük, mindig azt hitte, már egy letűnt világé, és nem volt számukra fontosabb, a drága portálok mögött, és bár ugyanazon a téren álltak de a pillanat egyetlen élménye sem volt köztük közös, és azzal szórakozott, hogy olyan bókokon gondolkodott amiket nem fogadnának magától értetődően, és ajándékokon, amikről azt éreznék, nem jár nekik - a semmiből nem lesz semmi, hát persze, és ilyenkor elvigyorodott és elszégyellte magát, mert ez gonoszság, és tudta, nem szabadna. Aztán kihúzta magát és hanyagul kilélegzett, a szájával csinálta, úgy mint amikor egy pihét fúj le valaki a kalapjáról, és megindult újra a piac felé. Ha ismerős jött szembe, azt kedves bólintásokkal köszöntötte, a szavakat kerülte, közben szorosan markolta az esernyőnyelet, aminek lyukas bészharangja messzire szállt a szélben, a világ akkor ébredt, új volt, érezte - és élvezte, ahogy régmúlt operák foszlányai borzolták a reggelt mögötte.

A sült paprikához egy alkalommal, mindig csak öt paprikát vásárolt. Ez pont egy adagnyi volt, és az edénybe is ennyi fért el kényelmesen. És bár vágyott rá régen és csodálattal nézte a hosszú nyelű, fekete, vas serpenyőket, amikben messze keleten a lobogó lángokon főztek, mégis bízott az újban, a teflont például egészen kiváló találmánynak gondolta, tehát neki is volt több ilyen serpenyője. - Amikor belépett az árusok sorai közé, tapintható feszültség támadt. Őszintén sajnálta ezt, nem tehetett róla, de a fontosabb dolgokban nem engedhetett. Név szerint ismerték már egymást, és talán ezért volt, hogy az izgatottság oly könnyen átragadt rá is, és látta a feketefejkendős nénikéket, ahogy

összesúgnak a pultjaik mögött, és eldugdossák a csapvízzel telt virágspiccniket, amikkel a zöldségeiket tartották frissen, szükség is volt azokra a nagy melegben, de neki büszkeségből egyikőjük se ismerte volna be ezt. És látta, azt is, ahogy gyors mozdulatokkal, feltűnés nélkül előretolják, eddig félretett, előre elkészített kis kupacokba, a legszebb árut, amit erre az alkalomra készítettek össze, a galambok pedig akik a terménybolt előtt a magokat szedegették, egyszerre rebbennek fel és húznak el a tenger irányába, megérezve a változást amit magával hozott. - A kezdeti feszültséghez mindez már nem volt hasonlítható, ami egy időben odáig nőtt, hogy a hentes nyájas segédei komolyan megfenyegették, mert akaratlanul is mindig az ablak fele bámultak, és így órák hosszat csak őt nézték, ahogy a sorokat rója, tízszer és százszor, és ez az első időkből, amikor még csak keveset tudott gyakran megesett. Ekkor minden kis részletet az igazság szívpróbájának vetett alá, a legjobb darabokat keresve, végeláthatatlan kérdéseivel ostromolta a kofákat, közben messzi tájakról is mesélt nekik, hogy aztán még váratlanabb keresztkérdésekkel lephesse meg őket újra. - Nem csak a piacon került akkoriban bajba, hanem néha esténként a parton is, mert a megsejtett és távoli céltől lelkesen, egyszerre megint visszatalált az emberekhez, és az új tapasztalatokat, önzetlenül és azonnal szerette volna bárkivel megosztani - úgy hitte ez kötelessége is - ezért aztán a mindennapok kedves beszélgetései közben, hirtelen fordulatokkal szenvedélyes vitákat provokált, olykor szándékosan állítva valótlant, összekeverve a legegyszerűbb dolgokat, tudatlanságot tettetve, csak azért, hogy boldogan visszahallhassa az ellenkezőjét, a

cáfolatot, amire annyira vágyott, és ami megerősítette abban, hogy a helyes úton jár, az esélyek alapvetően jók és úgy igazából még nem romlott el semmi. - Miután pedig túljutottak a kezdeti értetlenkedésen, és valamennyien ráéreztek erre, aztán már cinkosan várták, és sokadszorra is jóérzéssel beszélgettek az olajban sült hagymákról, a különböző fajta paprikák illatáról és a titkos fortélyokról meg technikákról, amikkel a dolgokat valószerűbbé tehetik.

- A bajt a túlzott derűlátás hozta rá talán, ami elhitette vele, hogy pillanatok alatt áttörheti a nyelvi korlátokat, mialatt távoli földek tántorgó tengerészei erről másképpen gondolkodtak, és ebből néhány alkalom után elege lett, és átmenetileg ki is ábrándult a szavakból újra.

A piacon közben a kezdetek értetlenkedő feszültségét, a be nem vallott versengés izgalma váltotta fel - mert ez a fajta igényes kereslet valamennyiük fontosságát megnövelte, ezzel boldogabbá tette őket - és miközben lassan összecsukódott felette az ernyő nagyharangja arra gondolt, hogy az asszonyok közül néhányan egész biztosan úgy fényesítik ki ezeket a paprikákat, ahogy gyerekkorában otthon az almákat volt szokás. - Na persze csak azt az öt darabot, a közepesen vastag húsú pirosakat, mert akkorra már mindenki szakértő módon tudta, hogy ő ezeket keresi.

Van egy sziget a tengerben, távol mindentől, de mégse túlságosan messze. A homokos teraszokon szőlőt termesztenek, a boruk egészen kiváló, és az emberek furcsa, máshol meg nem értett nyelven beszélnek. Elzárva élnek a világtól, a kinézetük is különös, mert

mindig egymás közt házasodtak. Az ottani lányok, apró természetűek és színpompás, rövid, sűrűberakásos szoknyákat hordanak, és évente egy alkalommal, ahogy nagyanyáiktól tanulták, egy táncot táncolnak, amit sehol máshol nem látni. - Egy könyvben olvasta ezt és amikor elmondta a Kapitánynak, akivel még egy másik történetben barátkozott össze és ott volt néhány helybéli halász és tengeri ember is, akiket mindig sokra tartott, egy különös vágy csíráját csempészte a szívekbe. Aztán ez nagy biztonsággal kihajtott bennük a nyári estéken, amikor a kerthelyiségben ültek, a narancsszín virágzó lugasban, a helybéli zenekart hallgatták, vagy csak a csónakok fényeit bámulták a kikötőben és közben néhány pohárral többet ittak, és ilyenkor már úgy került szóba, ahogy bennük élt tovább, a legszebb álmaikban. Végül mindig tengerre szálltak, előtte bedobáltak a hajó aljába néhány zsák krumplit és még egy-két cseretárgynak praktikusnak vélt dolgot, ruhákat, szerszámokat, néhány kedves ajándékot. - Az alapvető élményen túl mindegyikük lelkét más ragadta meg. Az ő fejében soha nem hallott távoli dallamok jártak és a tánc, ami az örök szépséget idézi, a vendéglős és a halászok többsége a sziget utolérhetetlen bora után vágyakozott, a kapitány pedig egy olyan lányra gondolt, akit nem irigyel el tőle senki, és aki kitartóan szereti őt, ugyanakkor a hajóját is rendben tartja, és a ruháit is tisztára mossa mindig. Olyan lett nekik az a sziget, mint a templom, ahova nemigen jártak, tartást adott és erőt, és ha csak rágondoltak is, már jobbá tette őket. - Éveken át többször útra keltek így, de mindig hiába. A hely létezését mégse vonták kétségbe, mert valamennyien látták könyvektől roskadozó polcait és hittek neki, de

legfőképpen azért nem, mert hinni is akartak mindebben. Mígnem aztán egy szerencsétlen napon újra a kezébe akadt az a kötet, és megint elolvasta, és megtalálta benne a sziget nevét is, ami oly hosszú időn át feledve volt. - Boldogan rohant a kikötőbe, a kapitány éppen egy kötelet csomózott amikor lelkendezve elújságolta neki, ám ettől az rögtön éktelen haragra gerjedt és összetrombitálta a többieket, aztán hajóra szálltak, felrángatták őt is, és öt kilométerre a parttól ott volt, az a sziget, amiről a régi útikönyv ezeket írta, és a kikötőjébe, akkor állt be a komp, és elsőként egy nagy, szürke, 500-as Mercedes gördült le róla, a parton hamburgert árultak, és plakátok hirdették az évenkénti néptánc-fesztivál kezdetét, az előadások időpontjait, és az ő hiábavalóan szép álmaik végét.

Minél inkább uralta a tökéletességnek azt a morzsáját, amit éppen sikerült létrehoznia, annál nagyobb alázattal közelített hozzá. A serpenyő aljára hét evőkanál olajat rakott. Arra vágta a hagymát. Először félbe, aztán tovább vékony szeletekre. A közepesnél valamivel kisebb fej hagymát választott. Erre került a paprika, ujjnyi vastag karikákban, a közepe fele már, amikor a paprika mérete miatt a karikák is megnöttek, elfelezte őket. Amikor mind az öttel elkészült, alaposan megsózta, és csak eztán tette a serpenyőt a tűzre. Az elején nagy lángon pirította, még nem keverte meg, hogy a hagyma legalul maradjon. Víz nem rakott hozzá, ez volt a legfontosabb, a benne lévő nedvességnek elegendőnek kellett lennie. - Eszébe jutott egy gyerekkori emlék, a napközi menzája, ahol a lecsó, a híg paradicsom mártásban taknyosra főtt félpaprikákat

jelentette. - A paprika nem főhetett, legfeljebb a saját leve párolhatta, ezért már az első alkalmakkor rájött, hogy fedőt sem szabad használnia. A lángot csökkentette, nagyjából a felére, de takarékra soha nem rakta. Ennek az volt az ára, hogy sokat kellett kevernie. - Néha mániákusnak nevezték, amikor minderről lelkesen mesélt, sőt rosszabb esetben, azt állították róla, hogy bolond és csúnyán elárulták, éppen azok, akiket a legközelebb engedett magához. Például, mikor komolyan szenvedett tőle, hogy a piaci asszonyok iránta tanúsított figyelmes jószágát, nem tudja igazán meghálálni, és a vendéglőben bevallotta, megfordult a fejében, hogy némelyiküket időközönként, romantikus és gáláns házassági ajánlatokkal örvendeztethetné meg, az egészét úgy intézné persze, hogy a végén ő maradjon hoppon. Aztán látott a TV-ben egy japán szakácsot, aki ezt az ősi szakmát mesterfokon űzte, és a műsor elején leszaladt az utca végére és lekiáltott mindenkinek, hogy most, most kapcsolják be a készüléket, de igazán gyorsan, és a szakács éppen imádkozott, sokáig, mélyen magába merülve, aztán hosszan válogatott a több száz különféle tányér közül, tapogatta és simogatta őket, hogy vajon melyik is illene legjobban az ő művéhez, és olyan volt az a szakács tényleg akár egy főpap, és amit alkotott az is maga volt a csoda, az embert már az is boldogabbá tette, ha csak ránézett azokra az ételekre, amik igazán már nem is ételek voltak, félt volna megérinteni őket, és közben mindezt több ezer éves hagyománynak nevezték. - Na ugye! Ugye! - kiabálta ő ezalatt, és odarohant az ablakhoz - és világosan látta, hogy milyen messze van még ettől, de tudta azt is hogy mindegy, egészen lázba hozta, ilyenkor új hittel

töltekezett, szembe, neki a szélnek. Rá a nagyság mindig így hatott, nem döngölte földbe, nem tette iriggyé egyáltalán nem, épp ellenkezőleg, azt érezte, itt van hát, mégis érdemes volt, csak a nagyszerűségét látta, és személyes megszólíttatásnak gondolt minden felemelő pillanatot. És ezután a szakács után mintha vele is másképp beszéltek volna, ő pedig bement a piac mellett abba a boltba, ahol az asszonyok a kendőket és a papucsokat veszik, és kiválasztott egy fehér alapon apró fekete pöttyös kendőt, és összezsavarta annyira, amíg olyan nem lett mint egy vastagabb madzag, és mielőtt nekilátott a főzésnek mindig a homlokára kötötte, ahogy attól a japán szakácstól látta, ezzel tisztelegve évezredes nagysága előtt.

Úgy tíz perc után, amikor a paprika alatt már csak az olaj sercegett, és a szétesett hagymaszeletkéké vékonyabb darabjai pirulni kezdtek, hozzáadta a mustárt. Ez volt az a pillanat, amikor a paprika furcsa módon már megpuhult ugyan, mégis ropogós volt egészen. A mustárból egy csapott evőkanálnyit rakott, amit előtte háromszor annyi vízben kevert hígga és simára, és egy pohárkában előre odakészített. Idő kellett hozzá, amíg rájött, hogy víz nélkül nem tudja egyenletesre keverni, és oda is kap közben a serpenyő aljára. A vizes mustár ilyenkor átsegítette azon a néhány kritikus pillanaton, amikor odaégne az egész. A lángot eztán a legnagyobbra csavarta, és miközben finoman kevergette, magában tizenötig számolt... - Ennyi csupán! - Aztán az íróasztalhoz ment, elővette a zöld bőrkötéses naplót, és mindent lejegyzett, precízen. - Számára ez jelentette az írásbeliséget. Olyan ember derűjével rótt

azokat a sorokat, aki minden egyes pontocskáért kezeskedik, és aki rátalált végre egy mindenkinek szóló igaz történetre. A tízedik oldal táján egyszer ecettel is próbálkozott, azt használta a mustár helyett, és így egy másik ízletes ételhez jutott, aztán öt oldallal később, reszelt sajtot szórt rá, füstöltet és másikat keverve, amivel szintén elégedett volt nagyon. Majd kiült a teraszra, és mialatt evett, izzadtan gyöngyöző homloka felett ott feszült a japán mester glóriája, hosszúra kötött pettyes vége pedig, mögötte úszott az olajfa-ligetek felett gyülekező viharfelhők, tomboló szelében.

- A városban sétált. Esteledett. Lefele tartott a kikötő irányába. A sétányra ért, és megpillantotta az út túlfelén araszoló gépkocsik hosszú sorát. Nyár volt. - Ahogy friss szemmel körülnézett, tisztán látta megint, hogy a világ alapjában véve új, és felfedezetlen. Nagyon hitt ebben akkor. - És miközben kopár hegyoldalak szagát hozta felé a szárazföld szele, nekitámaszkodott egy, az utca kőburkolatából nőtt babértölgy cserepes törzsének, az esernyőjét maga elé bökte, világos zakójának gomblyukába rózsaszín virágot keresett, és elgyönyörködött a sétány lépcsősorának színes lámpafüzéreiben... - abban a pillanatban gyúltak fel éppen. Fél füllel hallotta egy induló halászhajó motorhangját és a káromkodást is a fedélzetről, és az ő pórusaiból is előtört újra a zene, ellenállhatatlanul történt, ennyi szépség után, eközben pedig arra gondolt, nem az a baj, hogy azok mondják meg milyenek is a dolgok, akiknek fogalmuk sincs róla, hanem csak az, amit mondanak - és mialatt élvezettel ízlelgette a szelet,

tudta, hogy milyen csúfos véget is ér majd ez a semmifele-törő, önző rohanás.

Aztán a pillanat zenéjében, lassanként elmosódott az utolsó határ is, ami még a világtól elválasztotta, és megérezte, hogy körülötte minden egy, hogy nincs alany és nincs állítmány - ez a szerelem - hogy aki néz, és amit néz, az is egy és ugyanaz, és hogy ettől függetlenül ő se lehet valójában, és hogy ez valódi és tényleges gyönyör, és örök, és hogy éppen ezen érzés hiánya szüli ezt a látszólagosan magányos létet.

A sétány egyik padjához ballagott, leült rá, az esernyőt maga mellé fektette, és csak belegondolt, és már azokat a tökéletes falatkákat nyelte, és így eggyé válva velük az esti csendben, vacsorálni kezdett. Közben a nagy békességben, a tengert figyelte, azt, akinek nagyívű fogadalmait tette, és néha egészen váratlanul, páros lábbal a földre huppantott - beleijesztett az esti csendbe. Szánalmas és hiábavaló próbálkozás volt ez érezte... - Később zavart fütyörészésbe kezdett. - A pufók angyalkák egyetlen csámcsogása, mégis egyre hallhatóbbá vált mellette...

Utószó

Ez egy rendhagyó utószó. Ha szigorúan nézzük az itt következő tartalom nagy része inkább az előszóba kíváncszna, azonban az írások kapcsán kerülni szerettem volna, az olvasásuk előtti előzetes magyarázatukat. Egy valódi, klasszikus írói életműben nincs is szükség ilyesmire, mivel az egyes korszakok és események egymásra épülnek, így végsősoron a művek önmagukat helyezik keretbe. Ez azonban nem egy klasszikus írói életmű, „csak” egyetlen válogatáskötet, ezért itt, a magától értetődő, ilyenfajta értelmezés és elhelyezés nem lehetséges. Vagyis nem mindig tudható, hogy mikor, milyen késztetések alapján, miért született valami. De - és különösen azért - mert az én „célközönségem”, sorrendjében az előszóban leírtak szerinti, semmiképpen sem szerettem volna ebben őket magukra hagyni.

A kötetben lévő írások húsz és negyven éves korom közt íródtak. - Minden író és minden írás az olvasással kezdődik. A sok olvasással, a még több olvasással, a hihetetlen mennyiségű olvasással, a függőséggel, amitől teljesen kikerülsz ebből a fizikai téridőből és elkezdesz más korokban, más világokban és történetekben élni. Általános iskola ötödik osztályában már eltiltottak az olvasástól - pontosabban a hétköznapi történet olvasástól. Az osztályfőnököm volt, összefogva a szüleimmal - a tanulás miatt. - Szinte mindig könyvtárból olvastam, az ajándékba kapott és az otthoni polcon lévő könyvek semmire sem lettek volna

elegendőek. Valahogy mindent sorban, úgy vettem le a polcról, ahogy azt kell – nem hezitáltam, nem nyúltam mellé, nem volt szükségem tanácsokra - mintha vezették volna a kezem. Pontosan emlékszem a soproni városi könyvtár belső termében, középtájt, alul, a legalsó sorban, bokamagasságban a Hemingway kötetekre és arra is, ahogy rájuk találok. Nagyjából tizennyolc-húsz éves koromra, túl voltam az igazi, nagy, meghatározó, klasszikus világirodalmi vágtán - ha nehéz is elhinni vagy elképzelni, de - több ezer kötetten. - Ekkor úgy éreztem nincs már olyan, amit ne olvastam volna, vagy meglepetést okozhatna. - Kicsit úgy, mint a „Túlságosan zajos magány” Hantája, akiről akkor azonban még semmit nem tudtam és aki a végső és legnagyobb varázslatommá lett végül... a tökéletes próza, a tökéletes líra, bármivel összevetve, amit valaha is leírtak. - De előbb még emlékszem éjszaka volt, tizenkilenc-húsz éves lehettem, és a siklósi kiképzőbázis harmadik emeletén, a végtelenbe vesző (ötven méterplusz) folyosó végén lévő ügyeletes asztalt támasztottam. Éjszakai ügyeletes voltam, katona. Félfenékkel ültem az asztal sarkán, szék nem volt, azért nem, mert az ügyeletesnek leülni nem szabadott. Egy könyvet olvastam, amit akkor kezdtem el és egyszerre csak hullámokban borította el a karom, majd az egész testem a borzongás, mindenem libabőrös lett és ez az állapot minden mondattal fokozódott.... Mert én akkor és ott éltem meg azt, ami bárahányezer elolvasott kötet után is elmondhatatlan. - A „Száz év magány” volt a kezemben, sárga borítójú, olcsó könyvtári (OK) kiadásban. - Utána persze végigolvastam mindent, amit a dél-amerikai irodalomból elértem, de ennyire többé

semmi sem rendített már meg, Márquez egyetlen más írása sem. Vargas Llosa-t is leginkább csak tiszteltem, ugyanakkor Amado-tól „Az éjszaka pásztora” és a „Holt tenger” igazán elbűvöltek. Aztán jött Hrabal, Hrabal és megintcsak Hrabal. A „gyöngéd barbárok” című kötetet, a zseniális „Gyöngéd barbár”-ral kezdtem és csak „mellékesen” olvastam el a könyv másik írását a „Túlságosan zajos magány”-t. Itt már leírtam erről mit gondolok és ezt komolyan is gondolom, jöllehet nincs és nem is lehet sorrend „Az öreg halász és a tenger”, a „Száz év magány” és a „Túlságosan zajos magány” között. - Aztán később, ami még valamennyire is megérintett, kezembe került Bergman-tól „A legjobb szándékok” és a „Laterna Magica” és amikor már tényleg úgy gondoltam, hogy végeztem, innentől minden legfeljebb csak szájalmas utánérzés, vagy másolat lehet, akkor érintett meg igazán, az újraolvasott „Kalevala”, majd még néhány, ebből a mondavilágból származó kötet.

Ezeket a csapongó és összedobált gondolatokat, a letűnőben lévő Guttenberg-galaxisbeli élményeimről azért írtam itt le, hogy legyen valamiféle kép arról a fiatal fiúról, aki annakidején a könyv elején lévő novellákat jegyezte.

A kötet címe, „Az én időmben”, Hemingway első novella kötetére, „A mi időnkben”-re való utalás, de igazán találó címmé vált számomra is. Ez egyben a teljes könyv részét képező egyik fejezet címe is. Eredetileg több, önálló kis könyvként lettek elképzelve, amikből itt most válogatás formájában külön fejezetek lettek, ahogy a tartalomjegyzékben is látható.

Időrendben, keletkezésük sorrendjében jönnek egymás után, az egyetlen kakukktójás köztük, a „Mesék a csillagoknak”, ami születésekor leginkább a saját örömömre szolgáló tobzódás volt, egy olyan álmeze, amiben a műfaj sajátosságait kihasználva, korlátok nélkül írhattam mindarról, ami kedves nekem. Ezek azok az igazán fontos és meghatározó dolgok, amik megjelennek majdnem valamennyi művemben - a mediterrán tenger, Erdély, a hegyek és a fenyvesek, az Ormányság, a Dráva árterének, vizekkel, gyöngyvirágos-tölgyesekkel teli síkja.

Most a továbbiakban, a tartalomjegyzéknek megfelelő sorrendben rendelek majd hozzá néhány információt, az írások némelyikéhez. Próbálok itt is a minimumra törekedni. Ebből következően a legtöbbjüket meg sem fogom említeni. Ez nem azt jelenti, hogy nem voltak számomra kedvesek, vagy nagyon fontosak, csak azt, hogy a megelőző magyarázatokból, önmagukban is, remélhetőleg már elhelyezhetők.

„Akvarell” - 1983 nyara, tizenkilenc éves voltam akkor, heten-nyolcan, volt és akkori soproni diákok, felültünk a nemzetközi gyorsra és elindultunk sátrazni Erdélybe. A legsötétebb Ceausescu diktatúra ideje volt. Az ottaniaknak szóba sem szabadott állni külföldiekkel. Éjszaka leszálltunk a vonatról a kolozsvári állomáson. Innen indul a történet.

„Tánc egyidőben” - A kezdeti időszak legfontosabb írása, a soproni diákévek utánérzése. 1978 - 1982 -ig voltam a Soproni Erdészeti Szakközépiskola diákja. Tizennégy évesen, kislíúkként, az egyik pillanatról a másikra szakadtunk ki az otthoni környezetből és

maradtunk „egyedül” a nagymúltú, nyugati határ mellett lévő iskola kollégiumában. A kollégium óriási épülete, régen a városi börtön volt, még az akasztóudvar is megvolt benne. - Arról, hogy lettünk önállóak, hogy szerettük meg az ottani életet mindennél jobban, hogy váltunk felnőtté.

„Mesék a csillagoknak” - Érzések a tengerről, érzések a hegyekről, érzések az Ormányságról, a Dráva, vizekkel, gyöngyvirágos-tölgyesekkel teli síkjáról, apai nagyszüleim származási helyéről.

Az **„Én időmben”** már nem a kezdet, hanem az út, az addigi írások tapasztalatával és kiforrott elképzelésekkel az írással kapcsolatban. - Feltűnő lehet, hogy az egyes novellákban többször jelenik meg a karácsony, ez azért van, mert egy időben évről-évre írtam valamit karácsonyra.

„Álom a harangról” - A Mecsekben, Vágotpusztán egy kihalt kis faluban játszódik, aminek három házát megvette, egy az indiai kultúrának és a jogának elkötelezett közösség. (nem krisnások) Rajtuk kívül, már csak az egyik házban lakott egy öreg néni. (Mariska néni) Váltakozva laktak fent a három házban néhányan, de a hétvégékre a városból és az ország több pontjáról, összegyűlt húsz-harminc ember. A nyolcvanas évek közepén én is rendszeresen közéjük jártam, hozzájuk tartoztam. Az írás, egy ottani, az „Ashramban” eltöltött, képzelt éjszaka története.

„Tűzománc” - Az első feleségemmel legyalogoltunk Vágotpusztáról az Orfűi tóra strandolni. Az odavezető

út, a strandolás és egy pár, fehér, tűzzománc fülbevaló története.

„Örömhír” - A romániai forradalom alatt, annak hatására íródott.

„Téli napforduló” - A kötet egyik fontos, azt a korszakot és egy kicsit az én időmben novellás kötetet (itt egy fejezetet) lezáró írása. A Sopron melletti Brennbergbányán játszódik, egy gyönyörű, erdők közepén lévő völgyben, az utak végén. Szelídgesztenyék, bükkök, tölgyek, fenyők, a hrabali cseh erdős táj hangulata - szándékolt volt a helyszínválasztás tehát. Brennbergbányán van egy templom a buszforduló melletti oldalban, aminek a buszmegállóra néző boltívekkel szegélyezett alagsorában működött a helyi kocsmá, egy épületben a templommal, a főhajó alatt - a valóságban is. (ahogy a Neten látom, még most is így van) - A téli napfordulóban pedig én, aki akkor nagyon egyedül voltam és lélekben kiköltöztem oda.

„A delfin” és **„Az ünnepi vacsora”** pedig már egy egészen más dimenzió. Tudom, hova tartoznak, mennyit érnek, és hogy hol a helyük.

„A delfin” - egy kisregény. Egy valós szerelem története, aminek fontos történései a Rab szigethez kötődnek. Igaz történet.

„Az ünnepi vacsora” - Hasonlóan a téli napfordulóhoz lezár egy korszakot. Összegez mindent, amit addig elmondtam és gondoltam. A válogatás utolsó írása, egy fejlődéstörténet vége. Mint ahogy, ez a kötet is egy fejlődéstörténet valójában.

Nincs bennem semmi hiányérzet. Ezt a válogatott kötetet - akár úgy is, mint jellemző, személyes írói életművet - kereknek és a maga módján tökéletesnek érzem. Az ilyen módon már annyiszor megjárt útnak, most, ebben az életben, nagyjából itt kellett végződnie. - Amit akartam, azt elmondtam.

Amikor az „Ünnepi vacsorát” befejeztem, a Vadász utcában az íróasztalomnál ültem, felnéztem a falra, ami körbe volt tűzködve idézetekkel és képekkel. Ránéztem Hemingway jólfésült, híres garbós képére, Márquez erősbajszú, sötét arcára és arra a Hrabal képre, amin a galambokat eteti. Belecsaptam a levegőbe és elfojtott ujjongással azt mondtam nekik: igen, igen! - Ők pedig mindhárman visszanéztek rám, értettek és mosolyogva bólogattak.

Tartalom

Előszó	2
---------------------	----------

Ahogyan kezdődött

elbeszélések

Akvarell	8
Este	18
Ecsetvonások az örök fürdőzéshez	20
Tánc egyidőben.....	27

Mesék a csillagoknak

Holdapó.....	68
Mese a lányról, aki a tengernek táncolt	70
Mese arról, hogy mért szeretem én az áfonyalekvárt ..	74
Mese a világszép történetről	82

Az én időmben

elbeszélések

Álom a harangról	96
Sárga-lila körhinta	101
Hó szakad.....	106
Séta a fasorban	110
Karácsonyi ének.....	118
Tűzzománc.....	124
Vastag gerendák.....	128
In memóriam.....	137
Örömhír.....	139
Téli napforduló	143
Bornál melegebb.....	155

Önálló, máshova be nem sorolt írások

A delfin 159

Ünnepi vacsora 209

Utószó..... 222